

DET KONGELEGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Meld. St. 16

(2011–2012)

Melding til Stortinget

Gjennomføring av råfisklova og
fiskeeksportlova i 2009 og 2010

DET KONGELEGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Meld. St. 16

(2011–2012)

Melding til Stortinget

Gjennomføring av råfisklova og
fiskeeksportlova i 2009 og 2010

Innhald

1	Innleiing	5	3.5.3.2	Salslaget si vurdering av	
1.1	Hovudinnhaldet i meldinga	5		ressursbruk på kontrollarbeid	14
1.2	Bakgrunnen for meldinga	5	3.5.4	Rogaland Fiskesalgslag	14
1.3	Status i lovverket	6	3.5.4.1	Skildring av kontrollinnsatsen	14
			3.5.4.2	Salslaget si vurdering av	
2	Gjennomføring av omsetninga			ressursbruk på kontrollarbeid	14
	av fisk osv. i første hand –		3.5.5	Skagerakfisk	14
	aktuelle saker	7	3.5.5.1	Skildring av kontrollinnsatsen	14
2.1	Salslagsstrukturen	7	3.5.5.2	Salslaget si vurdering av	
2.2	Salslaga si rolle som offentlig			ressursbruk på kontrollarbeid	15
	forvaltar	7	3.5.6	Norges Sildesalgslag	15
2.3	Meklingsinstans og		3.5.6.1	Skildring av kontrollinnsatsen	15
	arbeidsgruppe råfisklov	8	3.5.6.2	Salslaget si vurdering av	
2.3.1	Omsetningsmonopolet og			ressursbruk på kontrollarbeid	15
	minsteprisen	8	3.6	Vurdering av salslaga sitt	
2.3.2	Oppfølging av prøveordning med			kontrollarbeid	16
	meklingsinstans	8	4	Gjennomføring av	
2.3.3	Arbeidsgruppa sine			fiskeeksportlova	17
	konklusjonar	9	Vedlegg		
2.4	Ordninga med fangstsertifikat	9	1	Utdrag av årsmeldingane for	
2.5	Ny samvirkelov	10		Eksportutvalet for fisk 2009	
3	Kontroll	11		og 2010	19
3.1	Intern kontroll	11	2	Utdrag av årsmeldingane for	
3.2	Ekstern kontroll	11		Norges Råfisklag 2009 og 2010	32
3.3	Ansvar for ressurskontroll	11	3	Utdrag frå årsmeldingane for	
3.4	Evaluering av salslaga sitt			Sunnmøre og Romsdal	
	kontrollarbeid	11		Fiskesalslag 2009 og 2010	53
3.5	Nærare om dei enkelte		4	Utdrag frå årsmeldingane for	
	salslaga	12		Vest-Norges Fiskesalslag 2009	
3.5.1	Norges Råfisklag	12		og 2010	59
3.5.1.1	Skildring av kontrollinnsatsen	12	5	Utdrag frå årsmeldingane til	
3.5.1.2	Salslaget si vurdering av			Rogaland Fiskesalgslag 2009	
	ressursbruk på kontrollarbeid	13		og 2010	68
3.5.2	Sunnmøre og Romsdal		6	Utdrag frå årsmeldingane til	
	Fiskesalslag (Surofi)	13		Skagerakfisk 2009 og 2010	76
3.5.2.1	Skildring av kontrollinnsatsen	13	7	Utdrag frå årsmeldingane til	
3.5.2.2	Salslaget si vurdering av			Norges Sildesalgslag 2009	
	ressursbruk på kontrollarbeid	13		og 2010	86
3.5.3	Vest-Norges Fiskesalslag (VNF) .	13			
3.5.3.1	Skildring av kontrollinnsatsen	13			

DET KONGELEGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Meld. St. 16

(2011–2012)

Melding til Stortinget

Gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2009 og 2010

*Tilråding frå Fiskeri- og kystdepartementet 30. mars 2012,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Stoltenberg II)*

1 Innleiing

1.1 Hovudinnhaldet i meldinga

Fiskeri- og kystdepartementet legg med dette fram melding om gjennomføring av lov av 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk (råfisklova) og lov av 27. april 1990 nr. 9 om regulering av eksport av fisk og fiskevarer (fiskeeksportlova) i 2009 og 2010. Meldinga omtalar enkelte aktuelle saker av interesse for Stortinget. Meldinga omtalar forutan saker frå åra 2009 og 2010 enkelte saker frå 2011.

Den førre meldinga om gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova vart lagt fram for Stortinget 12. februar 2010, jf. Meld. St. nr. 8 (2009–2010) Gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2007 og 2008 og Innst. 213 S (2009–2010).

Utforminga av meldinga er gjort på same vis som førre melding, men med eit utvida kapittel 3 som omhandlar ei evaluering av salslaga sin kvalitet og ressursbruk i kontrollarbeidet etter den nye havressurslova frå 2008, der salslaga får eit større

ansvar og vidare heimlar når det gjeld den nasjonale ressurskontrollen.

Meldinga gir ei utgreiing om gjennomføringa av og kontrollen med omsetninga i første hand i kapittel 2 og 3, og ei utgreiing om gjennomføringa av eksporten i kapittel 4. Årsmeldingane for 2009 og 2010 frå styret til Sjømatrådet utgjer vedlegg 1 til meldinga, mens tilsvarende årsmeldingar frå styra til dei ulike salslaga utgjer vedlegga 2 – 7.

1.2 Bakgrunnen for meldinga

Råfisklova av 1951 vart vedteken som ei permanent lov til erstatning for ei tidlegare mellombels lov. Den nye lova var forma som ei fullmaktslov som gir salslaga vid sjølvstendig kompetanse når det gjeld omsetninga av råfisk i første hand. For å sikre Stortinget regelmessig orientering om gjennomføringa av lova vart det derfor vedteken ei eiga føresegn i råfisklova § 10 om at vedkomande departement årleg skulle leggje fram ei melding for Stortinget om gjennomføringa av lova, jf.

Ot.prp. nr. 63 (1951) om lov om omsetning av råfisk.

Den første meldinga kom i 1953, jf. St.meld. nr. 42 (1953) Råfisklovens gjennomføring i 1952. Den eittårlege meldinga utvikla seg over tid til ei toårleg melding. Etter kvart vart ho dessutan slått saman med meldingar om andre lover, mellom anna tilverkarlova som no er oppheva, og seinare fiskeeksportlova. I samband med St.meld. nr. 35 (1983–84) om råfisklovens gjennomføring i 1981 og 1982 rådde Fiskeridepartementet til at meldinga av rasjonaliseringsomsyn berre skulle leggjast fram kvart andre eller fjerde år. Sjøfarts- og fiskerikomiteen gav si tilslutning til toårlege meldingsperiodar, men frårådde fireårlege.

Føresegna i § 10 som påla departementet å gi ut årlege meldingar, vart oppheva ved lov 11. juli 1986 nr. 51. Opphevinga var ein del av eit større arbeid med å forenkle meldingssystemet til Stortinget, jf. Ot. prp. nr. 38 (1985–86) Om lov om endringar i diverse lover om periodiske meldingar til Stortinget. Sjølv om lovkravet om melding til Stortinget vart oppheva, tok Sjøfarts- og fiskerikomiteen opp eit framlegg om toårleg melding på nytt i Innst. S. nr. 172 (1985–86) og gjorde slikt vedtak 4. juni 1986:

«Stortinget ber Regjeringen framlegge 2-årlege meldingar om gjennomføringa av lov av 14. desember 1951 om omsetning av råfisk (råfiskloven) og lov av 18. desember 1970 nr. 91 om omsetning av fisk frå tilvirker (tilvirkerloven).»

Tilverkarlova vart oppheva med verknad frå 1. juli 1993, jf. Ot. prp. nr. 61 (1991–92), og siste gong omtala i St. meld. nr. 18 (1993–94) Om gjennomføring av råfiskloven og tilvirkerloven i 1991 og 1992. Etter kvart har departementet omtala fiskeeksporten i den toårlege meldinga, noko som er spegla i tittelen på meldinga frå og med St.meld. nr. 23 (1999–2000) Om gjennomføring av råfiskloven og fiskeeksportloven i 1997 og 1998.

I dei seinaste åra har meldinga hovudsakleg innehalde ei deskriptiv framstilling av nokre aktu-

elle saker som kjem salslaga eller fiskeeksporten ved, forutan at omfattande utdrag frå årsmeldingane til Sjømatrådet og salslaga er tekne inn som vedlegg.

1.3 Status i lovverket

Den viktigaste endringa i lovverket dei siste åra er lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova), der også endringar i råfisklova inngår. I høve til salslaga inneheld havressurslova nye føresegner om den nasjonale ressurskontrollen som gir fiskesalslaga ei viktigare rolle enn før.

Eit sentralt grep i havressurslova er at ho skal regulere forvaltninga av alle viltlevande marine ressursar. Samtidig med havressurslova vart det vedteke endringar i andre sentrale lover på villfiskforvaltninga sitt område slik at dei fekk eit tilsvarende verkeområde. Mellom anna vart råfisklova endra slik at Kongen no har kompetanse til å gjere ho gjeldande for alle viltlevande marine ressursar.

Som ei oppfølging har departementet i perioden etter førre melding til Stortinget vedtatt ny forskrift 12. mars 2010 nr. 390 om inndraging av fangst og bruk av inndregne midlar til erstatning for tidligare forskrift 20. november 1989 nr. 1185 om inndragning av fangst og anvendelse av inndratte midler og delegeringsvedtak 16. desember 2008 nr. 1376. Salslaga fekk ved denne forskrifta ei betydeleg utviding av sin inndragingskompetanse.

Vidare vart det vedtatt ny forskrift 30. april 2010 nr. 641 om omsetning i første hand av viltlevande marine ressursar til erstatning for tidligare forskrift 29. juni 1990 nr. 485 om førstehåndsomsetningen av råfisk (råfiskforskrifta) og forskrift 17. september 1990 nr. 795 om førstehåndsomsetning av sild gjennom Skagerakfisk S/L. Den sentrale endringa er at verkeområdet til forskrifta er utvida slik at ho no gjeld alle viltlevande marine ressursar, tilsvarende verkeområdet til havressurslova.

2 Gjennomføring av omsetninga av fisk osv. i første hand – aktuelle saker

2.1 Salslagsstrukturen

Salslagsstrukturen er ikkje endra i perioden sidan førre melding til Stortinget. Det er framleis fem salslag i kvitfisksektoren; Skagerakfisk, Rogaland Fiskesalgslag, Vest-Norges Fiskesalgslag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag og Norges Råfisklag, forutan eitt i pelagisk sektor; Norges Sildealgslag.

2.2 Salslaga si rolle som offentleg forvaltar

Dei seks fiskesalslaga er private rettssubjekt, organiserte som samvirke der berre fiskarar kan vere medlemmer. Formålet var opphavleg å vere ein salsorganisasjon for fiskarane som på deira vegne skulle stå for omsetninga i første hand av fangsten. I si rolle som salsorganisasjon for fiskarane opptre salslaget som privat forretningsaktør.

Tabell 2.1 Fangstmengd i rund vekt og fangstverdi frå norske fartøy i 2009 og 2010, fordelte etter salslag i tonn og 1000 kroner.

Fiskesalslaga	2009 tonn	2009 verdi	2010 tonn	2010 verdi
Skagerakfisk	10 909	260 572	9 735	270 668
Rogaland Fiskesalgslag	9 022	155 742	8 574	161 092
Vest-Norges Fiskesalgslag	31 241	314 754	34 400	396 727
Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag	202 306	1 730 361	221 975	2 084 785
Norges Råfisklag	473 636	4 102 045	603 810	4 573 258
Norges Sildealgslag	1 809 728	4 747 102	1 792 453	5 828 487
Fangst registrert på anna vis	291	0	2 796	0
Totalt	2 537 134	11 310 576	2 673 742	13 315 018

Kjelde: Fiskeridirektoratet.

Tabell 2.2 Fangstmengd i rund vekt og fangstverdi frå utanlandske fartøy i 2009 og 2010, fordelte etter salslag i tonn og 1000 kroner.

Fiskesalslaga	2009 tonn	2009 verdi	2010 tonn	2010 verdi
Skagerakfisk	1	66	14	700
Rogaland Fiskesalgslag	72	2 060	40	761
Vest-Norges Fiskesalgslag	126	1 127	0	0
Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag	3 533	30 961	5 903	44 082
Norges Råfisklag	111 952	973 693	119 546	909 163
Norges Sildealgslag	184 170	927 298	169 357	791 340
Totalt	299 853	1 935 204	294 859	1 746 046

Kjelde: Fiskeridirektoratet

Gjennom råfisklova med tilhøyrande råfiskforskrift har salslaga einerett på all omsetning av råfisk mv. i første hand i Noreg, fordelt mellom laga etter fiskeslag, og etter kva for ein stad fisken er bringa i land. Råfisklova gir i tillegg laga høve til å fastsetje forretningsreglar som er bindande for alle som kjøper fisk i første hand. Sjølv om denne typen aktivitet ber preg av å vere privat forretningsverksemd, har han i nokre tilfelle også preg av å vere offentleg forvaltningsverksemd, til dømes dersom salslaga fastset forretningsvilkår som er bindande for ein ikkje avgrensa krins av fiskekjøparar. Departementet har ingen kompetanse til å instruere laga i slike saker.

Fiskesalslaga har ut over dette ei rolle som offentleg forvaltar. Gjennom klare føresegner i råfisklova har dei kompetanse til å utøve offentleg forvaltning, mellom anna gjere vedtak. Det gjeld til dømes regulering og dirigering av fangstar for å sikre avtak av fisk i første hand, jf. råfisklova §§ 5 og 6. Vidare har laga kompetanse til å inndra oppgjær for produkt levert i strid med slike reguleringar eller dirigeringar, og til å kontrollere at fiskarane held føresegnene i lova og tilhøyrande regelverk. I inndragingssaker er Fiskeridirektoratet klageinstans.

Over tid har salslaga fått ei rekkje andre oppgåver med klart preg av offentleg forvaltning som ikkje går fram av råfisklova. Dei har ei rolle som forvaltar av statlege tilskot der føringstilskot til mottakarar av fisk er det mest sentrale. Føringstilskotet er finansiert av statlege midlar, og salslaga står for handsaming av søknader innfor ramma av retningslinjer godkjende av departementet etter forslag frå dei enkelte laga. I slike saker har departementet direkte instruksjonsmyndigheit overfor laga.

Salslaga spelar ei særskild viktig rolle i den nasjonale ressurskontrollen saman med offentlege organ som Fiskeridirektoratet og Kystvakta. Dette arbeidet omfattar både kvotekontroll og inndraging av fangst ut over kvote. Eineretten til omsetning sikrar tilgang til informasjon om uttak av alle ressursar i sjøen, noko som er avgjerande for kartlegging av ressursane meir generelt. Systemet med landings- og sluttsetel som salslaga administrerer, er sentralt her. Systemet har mellom anna vist seg godt eigna for ei rask og effektiv implementering av den nye fangstsertifikatordninga som er ei følge av EU-forordninga av 29. september 2008 om tiltak mot UUU-fiske (ulovleg, urapportert og uregulert fiske), jf. nærare omtale i kapittel 2.4.

Den stendige styrkinga av rolla til salslaga som offentleg forvaltar inneber at både styres-

maktene og salslaga må vere medvetne om problemstillingar som dette reiser. Ein kan reise spørsmål om det bør gå ei grense for kor stor forvaltningsmyndigheit ein organisasjon som er reservert for fiskarar bør kunne ha, slik eit fiske-salslag må vere så lenge det er organisert som eit samvirkeforetak. Departementet finn ikkje at ei slik grense er overskriden i dag, men ein skal likevel vere merksam på problemstillinga.

Tilsvarande er det viktig å vere medveten om at det går ei grense mellom den offentlege og den private verksemda til salslaga. Grensa vil vere avgjerande for når reglane som gir rettar til private rettssubjekt i høve til offentleg forvaltning, mellom anna offentleglova og forvaltningslova, kjem til bruk. Kvar denne grensa går vil såleis ha stor rettsleg verknad for næringsaktørane.

2.3 Meklingsinstans og arbeidsgruppe råfisklov

2.3.1 Omsetningsmonopolet og minsteprisen

Formålet med råfisklova var opphavleg å sikre fiskarane gode og stabile prisar for fisken, men salslagssystemet har seinare utvikla seg betydeleg. Systemet bidreg i dag til klare og føreseielege oppgjersrammer for alle som handlar med fisk i første hand, og er ei sentral kjelde for forvaltninga til informasjon om fangstaktivitet. Ordninga er avgjerande for kvotekontroll, sporing og kartlegging.

Det har likevel blitt stilt spørsmål ved enkelte sider av salslagssystemet. Dette gjeld særleg spørsmålet om korleis gi ei ordning tilstrekkeleg legitimitet når ho gir dei fiskareigde salslaga rett til einsidig å fastsetje minsteprisar som er bindande både for seljar og kjøpar av fisk i første hand.

Salslaga og fiskekjøparane sine organisasjonar vart i 2005 einige om å opprette ei prøveordning med privat meklingsinstans ved usemje om minsteprisen, under føresetnad av at fiskesalslaga fekk behalde eineretten til å fastsetje endeleg minstepris. Prøveordninga varte i to år, 2007 og 2008. Det vart totalt gjennomført åtte meklingar.

2.3.2 Oppfølging av prøveordning med meklingsinstans

På oppdrag frå Fiskeri- og kystdepartementet føretok Kontali Analyse AS i 2009 ei evaluering av prøveordninga. Det kom fram at meklingsinstansen hadde ei betre forankring på industrisida enn

på fiskarsida, og ei betre forankring i pelagisk sektor enn i kvitfisksektoren. 80 prosent av dei industriaktørane i pelagisk sektor som vart intervjuja ønska å gjere prøveordninga permanent, medan under halvparten av dei industriaktørane i kvitfisksektoren som vart intervjuja ønska ei vidareføring. Dei meiner att meklingsinstansen har avgrensa verknad så lenge salslaga har eineretten til å fastsetje minstepris. Ingen av aktørane på fiskarsida ønska ei vidareføring av prøveordninga.

For å følgje opp evalueringa, bestemte Fiskeri- og kystdepartementet å opprette ei arbeidsgruppe som skulle sjå på:

- Erfaringane frå prøveordninga med meklingsinstans ved usemje om fastsetjing av minstepris på omsetning av fisk i første hand og den evalueringa som er gjort av prøveordninga, og eventuelt foreslå tiltak.
- Oppdatering av råfisklova i høve til utviklinga av salslagssystemet etter at lova vart vedtatt i 1951.

Mandatet for arbeidsgruppa har vore avgrensa av at hovudtrekka i salslagssystemet og omsetningsmonopolet skal liggje fast. I dette ligg det at det framleis skal fastsetjast ein minstepris for fisk i første hand, og at dette såleis skulle vere ein gjennomgang av tekniske forhold i råfisklova.

Arbeidsgruppa har hatt åtte medlemmer. To medlemmer er oppnemnt etter framlegg frå Norges Fiskarlag, eit medlem etter framlegg frå Norges Kystfiskarlag, to etter framlegg frå Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL), eit etter framlegg frå Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL) og eit etter framlegg frå Landsorganisasjonen i Noreg (LO). Lagdommar Ove Midttun vart oppnemnt av Fiskeri- og kystdepartementet som leiar for gruppa.

2.3.3 Arbeidsgruppa sine konklusjonar

Arbeidsgruppa overleverte sine tilrådingar i rapport 26.10.2011. Rapporten er tilgjengeleg på Fiskeri- og kystdepartement si heimeside.

Arbeidsgruppa foreslår å erstatte dagens lov om omsetning av råfisk (råfisklova) med ei ny moderne lov som er harmonisert med havressurslova og deltakarlova: Lov om førstehandsomsetning av villlevande marine ressursar (fiske-salslagslova).

Salslaga si myndigheit til einsidig å fastsetje minsteprisar kan gi ein maktubalanse i minsteprisforhandlingane og dette kan vere vanskeleg for ordninga sin legitimitet. Arbeidsgruppa meiner vidare at legitimitetsutfordringa best kan løysast

ved å gi industrien auka innverknad ved minsteprisfastsettinga.

Arbeidsgruppa meiner at det framleis som hovudregel skal fastsetjast ein minstepris. Formålet med minstepris skal vere å oppnå ei rimeleg fordeling av inntekt frå marknaden mellom fiskar og industri. Ei samla arbeidsgruppe foreslår at minstepris skal bestemmast etter forhandlingar mellom fiskesalslaget og dei andre partane, dvs. industriorganisasjonane.

Dersom partane ikkje oppnår semje under forhandlinga, foreslår medlemmane følgjande:

- Fire medlemmer, representantane frå FHL, representanten frå NSL og leiar av arbeidsgruppa, går inn for ei ordning der minsteprisen vert fastsett av ein uavhengig tredjeperson (oppmann).
- Tre medlemmer, representantane frå Norges Fiskarlag og representanten frå Norges Kystfiskarlag, går inn for ei meklingsordning. Men dersom meklinga ikkje fører fram kan salslaget sjølv bestemme minstepris.
- Ein representant, frå LO, foreslår at ein nyttar ei meklingsnemnd der resultatet av meklinga skal vere bindande for partane.

Eit mindretal, representantane frå FHL og NSL, ønskjer også at dei andre salsvilkåra, under dette omsetningsform, skal verte bestemt av partane i fellesskap og av ein uavhengig oppmann ved usemje. Desse ønskjer også at avgjersler om regulering og dirigering skal kunne leggjast fram for oppmannen for lovlegheitskontroll.

Rapporten har vore på høyring og departementet arbeider no med å følgje opp høyringa.

2.4 Ordninga med fangstsertifikat

Med verknad frå 1. januar 2010 innførte Den europeiske unionen (EU) ei ordning med fangstsertifikat for eksport av fisk mv. for å hindre UUU-fiske (ulovleg, urapportert og uregulert fiske). Sjølv om kampen mot UUU-fiske har svært høg prioritet i Noreg, kunne EU sitt tiltak ha medført store praktiske konsekvensar for norsk eksport til EU. Den 3. september 2009 inngjekk derfor Noreg ein avtale med EU om norsk tilslutning til EU sitt fangstsertifikatsystem.

Eksporten frå Noreg har for det meste gått utan problem. Med verknad frå 15. august 2010 vart det innført nye retningslinjer frå EU-kommisjonen om kva for ei produktvekt som skal først opp i det norske sertifikatet. På bakgrunn av dette har det blitt gjort nødvendige endringar i det nor-

ske fangstsertifikatet, noko som også har medført ei forenkling av det opphavlege sertifikatet. Dei problema som i ein mindre periode oppstod har dermed vorte løyste. I tillegg har ein støytt på nokre enkeltproblem frå tid til annan som i hovudsak har vorte løyste etter kort tid.

Men hausten 2011 innførte danske styresmakter eit UUU-gebyr av ein slik storleik at det vekker bekymring hjå næringa. Sverige har til samanlikning ikkje eit slikt gebyr. Saka er gitt høg prioritet av norske styresmakter og ein vonar å finne fram til ei rimeleg løysing.

Det sentrale i Noreg sin avtale med EU er at Noreg skal skrive ut fangstsertifikat basert på det eksisterande norske sluttsetelsystemet. Dette vert gjennomført av salslaga, ettersom all villfanga fisk skal omsettast i første hand gjennom eit salslag. Salslaga utferdar og validerer fangstsertifikata via www.catchcertificate.no, som er oppretta i fellesskap mellom salslaga. Dei utferda elektroniske dokumenta gjer det mogleg å identifisere opphavet til råvarene, og fangstsertifikata følgjer varene ved eksport til EU.

I internasjonal samanheng er det brei støtte til initiativ som har som formål å motvirke UUU-aktivitet. Frå norsk side vert det i denne samanheng arbeidd for at moglege krav som vert stilt til fangstsertifikat ved import av sjømat vert harmoniserte globalt, både for at tiltaka skal vere effektive i kampen mot UUU-fiske og for å bidra til at marknadstilgangen for norsk fisk og fiskevarer vert føreseieleg. Det er svært viktig at krav til import av sjømat ikkje verkar som unødige handelshindringar.

2.5 Ny samvirkelov

Lov av 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak trådte i kraft 1. januar 2008. Av § 168 går det fram

at samvirkelag som er stifta før lova vert sett i verk, skal bringe vedtektene i samsvar med lova innan fem år etter iverksetjinga.

På bakgrunn av endringar i vedtektene sine søkte Norges Sildesalgslag, Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, Skagerakfisk og Fiskernes Agnforsyning om departementet si godkjenning av vedtektene våren 2011. I tillegg til å vurdere om vedtektene oppfylte krava i råfisklova (salslaga) og agnforsyningslova (Fiskernes Agnforsyning), vurderte departementet også om vedtektene stod i samsvar med den nye samvirkelova.

Alle vedtektene vart godkjente. Departementet hadde likevel følgjande kommentar til Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag:

«Vi vil likevel påpeke at vi er opptatt av at alle fiskere som er bosatt i lagets distrikt, og som omsetter fisk, har en rimelig mulighet til å være representert på årsmøtet. I henhold til vedtektene § 7 er det bare årsmøtene i Møre og Romsdal Fiskarlag, Aalesund Rederiforening og Norsk Sjømannsforbund i Sunnmøre og Romsdal som kan velge representanter til årsmøtet i Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag. Departementet vil uttrykke bekymring over at fiskere som ikke er medlemmer i disse lagene, ikke har mulighet til å bli representert på årsmøtet. Vi vil derfor oppfordre Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag om å åpne for at også disse fiskerne får en reell mulighet til å bli representert.»

Rogaland Fiskesalgslag og Vest-Norges Fiskesalslag har enno ikkje søkt om godkjenning av vedtektene i høve til samvirkelova. Siste frist er 1. januar 2013.

3 Kontroll

3.1 Intern kontroll

Alle salslaga skal revidere rekneskapane sine i samsvar med gjeldande reglar for dette.

Råfisklova § 3 fastset at fiskesalslag med einrett til omsetning av fisk osv. i første hand skal ha ei kontrollnemnd. Representantskapet vel nemnda som i perioden mellom kvart møte i representantskapet skal føre kontroll med virket til dei utøvande organa, mellom anna vedtekter og forretningsreglar.

3.2 Ekstern kontroll

Råfisklova § 3 andre ledd fastset at Fiskeri- og kystdepartementet skal ha høve til å oppnemne ein offentlig kontrollør i kvart salslag. Det er i dag oppnemnde kontrollørar for alle salslag. Den viktigaste funksjonen er å føre kontroll med at den delen av verksemda til salslaget som er forvaltningsverksemd, vert utført i samsvar med gjeldande regelverk. Fiskeri- og kystdepartementet har fastsett ein instruks for kontrollørane som inneber at vedkomande skal gje årlege rapportar til departementet, som mellom anna skal innehalde merknader til årsmelding og rekneskap.

3.3 Ansvar for ressurskontroll

Salslaga har sidan 1990 hatt eit ansvar for å delta i arbeidet med den nasjonale ressurskontrollen. Salslaga har fått ei stadig viktigare rolle i dette arbeidet. Dette er naturleg fordi all omsetning av viltlevande marine ressursar i første hand skjer gjennom eller med godkjenning av salslaga. Salslaga har gjennom omsetninga av fiskeressursane og kontrollen med uttaket, tileigna seg god kunnskap om dei utfordringane styremaktene og fiskarane står overfor. God ressurskontroll og langsiktig forvaltning av ressursane er no nokre av føresetnadene for eksistensen til salslaga.

Den nye havressurslova som vart vedteken 6. juni 2008 gir salslaga eit større ansvar og vidare heimlar i høve til den nasjonale ressurskontrollen.

Desse endringane er gjennomgått i Ot.prp. nr. 20 (2007–2008) kapittel 8.1.9.

Eit sentralt grep i havressurslova i denne samanheng er plikta for fiskarane til å føre all fangst av fisk i land. Plikta til ilandføring gjeld også dersom fangsten er teken i strid med føresegner i eller i medhald av lova, men då er det ein føresetnad at haustarane ikkje skal få ha verdien av ulovleg fangst, jf. havressurslova § 54. Dette er bakgrunnen for forskrift om inndraging av fangst og bruk av inndregne midlar.

Hovudpoenget i forskrifta er at salslaga har overtatt ein del av inndragingskompetansen som tidlegare låg til Fiskeridirektoratet. Dette må sjåast i samanheng med at salslaga stadig får ei viktigare rolle i ressurskontrollarbeidet. Etter kvart som tekniske løysingar utviklar seg, vil dei gjennom systema sine på enkle måtar kunne avdekkje brot på reglane.

3.4 Evaluering av salslaga sitt kontrollarbeid

Salslaga har fått eit stadig større ansvar for ressurskontrollen. Dette heng naturleg saman med verksemda til salslaga. Salslaga si organisering og grada av kontrollarbeid og kontrolltypar er likevel ulik. I Innst. 213 S (2009–2010) bad næringskomiteen om ei evaluering av kvaliteten og ressursbruket i salslaga sitt kontrollarbeid. Departementet har difor kartlagt innhaldet og omfanget av kontrollarbeidet i dei ulike salslaga.

Salslaga har i dag kontrolloppgåver både for ressurskontroll etter havressurslova og omsetningskontroll etter råfisklova. Kontrollen inneber utøving av offentlig myndigheit. Ressurskontrollen er avgrensa til opplysningar som naturleg følger av salslaget si verksemd, som for eksempel kvotekontroll. I havressurslova er salslaga sine fullmakter utvida slik at dei no er betre i stand til å utføre operativ kontroll. Salslaga har mellom anna fått uhindra tilgang til fartøy, anlegg og rekneskapsopplysningar. Evalueringa gjenspeglar situasjonen før og etter salslaga sine utvida heimlar til å utføre kontroll.

Evalueringa tek mellom anna føre seg om ressursbruken er kostnadseffektiv, og kor sannsynleg det er at brot på reglane vert oppdaga ved kontroll. Vidare inneheld evalueringa ei kartlegging av kva type kontrollar dei enkelte salslaga utfører og korleis desse vert utførte, og kva det er reagert mot og korleis det er reagert. På denne bakgrunn kan gjennomgangen bidra til å belyse kontrollaktiviteten og sikre likebehandling på tvers av salslaga. Det vert i denne samanheng vist til arbeidet som er lagt ned i «Prosjekt salgslag» der Fiskeridirektoratet og salslaga har samarbeidd om å kartlegge rutinar i kontrollarbeidet og føreslå tiltak, under dette å betre datautvekslinga mellom direktoratet og salslaga.

Evalueringa vurderer verdien av salslaga sine utvida fullmakter etter havressurslova og råfisklova. Salslaga er som private organisasjonar avhengige av legitimitet i sitt kontrollarbeid. Kontrollarbeidet må innordnast slik at ein ikkje kan stille spørsmål ved misbruk av opplysningar som salslaga får tilgang til om konkurrerende verksemdar.

Som grunnlag for evalueringa har departementet innhenta opplysningar og vurderingar frå Fiskeridirektoratet og salslaga. Svara er tilgjengelege på www.regjeringa.no/fkd.

3.5 Nærare om dei enkelte salslaga

3.5.1 Norges Råfisklag

Norges Råfisklag omsette i 2010 eit fanga kvantum på 741 044 tonn rund vekt til ein verdi i første hand på 5,624 milliardar kroner. Leveransane frå 4335 merkeregistrerte fartøy vart levert til 218 mottaksstasjonar og fordelt på 173 kjøparar. Totalt medførte dette at det vart skrive ut 151 102 sluttsetlar i 2010.

Norges Råfisklag har sju heile stillingar og ei 50 % stilling via til kontrollarbeid. I tillegg vert det brukt ressursar frå IT-avdelinga og økonomiavdelinga til nødvendig arbeid spesielt i samband med kvotekontrollen. Norges Råfisklag bruker også personell frå salsavdeling til informasjon og kvoteopplysning til fiskarane. Avdelinga arbeider sjølvstendig og gjennomfører lovpålagte oppgåver i samband med ressurskontroll.

3.5.1.1 Skildring av kontrollinnsatsen

Norges Råfisklag delar ressurskontrollen inn i tre hovuddelar. Første del består av kvotekontroll for

alle fiskefartøy i salslaget sitt område. Andre del består av operativ kontroll hos kjøparar der både fiskefartøy og kjøpar vert kontrollert i samsvar med dei til ei kvar tid gjeldande føresegner. Den tredje delen består av informasjon til næringsutøvarar, Norges Råfisklag tek årleg imot ca 35 000 telefonar med mange spørsmål relatert til kvotar, forskrifter, etc.

Den operative ressurskontrollen er ein fysisk kontroll der faste prosedyrar vert følgd for gjennomføring av kontrollen.

Vektkontroll. Her vert det kontrollert om bedrifta har godkjente vekter for veging av fangstar tilgjengeleg. Det vert også kontrollert om bedrifta har gode prosedyrar for veging, mellom anna ved bruk av vasstrekk, kar-vekt, etc.

Setelkontroll. Her vert det kontrollert om bedrifta fyller ut og bruker sluttsetelen i samsvar med gjeldande forskrift. Norges Råfisklag har ofte spesielle fokusområde når det gjeld setelkontroll der dei den seinaste tida har fokusert på innsendingsplikta. Kontrollen omfattar også sjekk av bedrifta sin økonomiske status for å sikre at alt kjøp av fisk skjer innanfor godkjente garantiar. Kontroll av sluttsetelen er veldig viktig då dette er det juridiske dokumentet som knyter kjøpar/seljar saman, sørgjer for eit korrekt kvoteuttak og eit rettmessig oppgjør for fangsten.

Mottakskontroll. Dette er ein kontroll der salslaget passar på at ein veg all fisk korrekt ved landing og at det vert registrert på setel. Her vert den enkelte art kontrollert med omsyn til storleiksamansetning, minstemål etc.

Fullkontroll. Dette er ein kontroll som vert utført saman med Fiskeridirektoratet sine inspektørar. Kontrollen består i å kontrollere fysisk landa kvantum opp mot innrapportert kvantum.

Norges Råfisklag opplyser at ca 30 % av all operativ ressurskontroll vert gjort i samarbeid med lokale inspektørar i Fiskeridirektoratet.

Råfisklaget har nærma seg dei same kontrollmetodane som Fiskeridirektoratet bruker. Dette er eit resultat av den nye havressurslova der Fiskeridirektoratet er gitt instruksjonsmyndigheit overfor salslaga i ressurskontroll.

Norges Råfisklag opplyser at dei i 2010 gjennomførte 146 setelkontrollar, 247 mottakskontrollar, 145 vektkontrollar og 144 fullkontrollar, totalt 707 kontrollar. For same år var det totalt 395 inndragingssaker, det vart gitt 12 skriftlege åtvaringar og 3 saker vart melde til politiet.

3.5.1.2 *Salslaget si vurdering av ressursbruk på kontrollarbeid*

Norges Råfisklag har i 2011 58,74 fast tilsette, av dei 7,5 i kontrollavdelinga (12,8 %). Kostnader for ressurskontrollen var 5 900 147 kroner i 2010.

3.5.2 **Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag (Surofi)**

Surofi utferda i 2010 18 236 sluttsetlar og 741 landingssetlar. Omsett kvantum i 2010 var 209 665 tonn, rekna i rundvekt. Faktisk landa kvantum i produktvekt var 155 000 tonn.

83 % (ca 175 000 tonn rundvekt) av omsett kvantum vart i 2010 landa ved nøytrale fryselager, medan 17 % (ca 35 000 tonn rundvekt) vart landa direkte ved kjøpar si kai.

Talet på ordinære kjøparar i 2010 var 112. Eigenovertaking er då ikkje medrekna. Kjøpar-korpset består i hovudsak av ca 20 klippfiskprodusentar, vel 60 traderar og knapt 20 reine ferskfiskmottak. Det er berre ca. 40 kjøparar i distriktet som har eiga mottakskai. Det er 10 nøytrale mottaksanlegg (fryselager) i Surofi sitt distrikt, der som nemnt ovanfor mesteparten av landingane (målt i kvantum/verdi) skjer.

Surofi opplyser at det er avsett tilstrekkelege og kompetente bemanningsressursar i eigen organisasjon til å ta vare på kvotekontroll og dei utvidingar av kontrolloppgåver som vart overført til salslaga pr. 1.5.2010 (bifangst, fredingsføresegner m.m.). Surofi har berre administrativ kontroll. Surofi driv ikkje kaikontroll, men dei har eit svært tett og godt samarbeid med Fiskeridirektoratet sitt regionkontor. Dei held til i same hus, og har full tilgang til Surofi sin innmeldingsdatabase. Surofi er eitt av få salslag som har innmeldingsplikt for fiskar, og det er ikkje mogleg å skrive sluttsetel utan at fangsten er innmeldt. Det er relativt få landingsstader i Surofi sitt distrikt, avstandane er korte og ein svært stor del av landingane skjer ved nøytrale fryselager og vert seld først i ettertid.

3.5.2.1 *Skildring av kontrollinnsatsen*

Surofi sine eigne kontrollressursar vert først og fremst nytta for å ivareta inndragingsforskrifta (forskrift om inndraging av fangst og bruk av inndregne midlar).

I 2010 vart det gjort inndragingar etter havressurslova § 54 for totalt kroner 826 855. Dei nye fullmaktene som gjer det mogleg med større innsyn i fiskar/kjøpar sin rekneskap m.v. har ikkje i seg sjølv endra kontrollaktiviteten i Surofi. Når

kontrollane avdekkjer avvik/brot som kan føre til inndraging, vert det gjort ein ekstra kontroll av kvotestatus før varsel vert sendt.

Det er krav om innmelding av all fangst i Surofi. Dette gjeld såleis både landingar direkte på kjøpar si kai og på fryselager. Innmeldingsdatabase er tilgjengeleg i sanntid for Fiskeridirektoratet og Kystvakta og gir opplysningar om fangst, pris, fangstfelt, reiskap, lossestad, forventet inntekt. Det er ikkje mogleg å skrive setel (landings- eller sluttsetel) i Surofi sitt elektroniske setelsystem utan at det ligg føre innmelding frå fiskar.

Mesteparten av landingane (83 % i 2010 målt i verdi) skjer ved nøytrale lager. Dette gjeld i praksis alle landingar frå havfiskeflåten, med unntak av noko garnsei om vinteren som vert levert fersk. Alle dei nøytrale lagera ligg i eller nær Ålesund. Landingane frå kystflåten skjer ved eit avgrensa tal på mottak som inspeksjonspersonell frå Fiskeridirektoratet sitt regionkontor kan nå innanfor kort reiseavstand. Etter Surofi si vurdering bidreg rutinane i omsetningssystemet i vesentleg grad til å styrke kontrollregimet.

3.5.2.2 *Salslaget si vurdering av ressursbruk på kontrollarbeid*

Av totalt 12,6 årsverk bruker Surofi 1,5 årsverk på kontroll. Dette utgjer 11,9 %. I rekneskapen for 2010 utgjer kontrollverksemda kostnader på kr. 1 269 785 av salslaget sine totale kostnader på 16 575 878. Dette tilsvarer ein del på 7,7 %.

3.5.3 **Vest-Norges Fiskesalslag (VNF)**

Det vart levert 25 701 tonn i 2010 frå 19 konvensjonelle havfiskefartøy og 845 fartøy i kystgruppa inkl. fritidsfiskarar. Det er 101 kjøparar og talet på sluttsetlar i 2010 var 11 308.

3.5.3.1 *Skildring av kontrollinnsatsen*

VNF meiner dei har tilfredsstillande kontroll med aktivitetane i sitt distrikt. Det er forsøkt å ha jamlege møte med Fiskeridirektoratet sitt regionkontor Vest for om mogleg å avdekke felles problemstillingar i samsvar med kontrolltiltaka. Slikt samarbeid har også utløynt avdekking av brot som har gått vidare til rettsvesenet. Ved å vere eit etter måten lite salslag, er det meir «gjennomsiktig» og lovbroten vil lettare verte oppdaga.

VNF prøver å ha månadlege fysiske stikkkontrollar på fryseterminalen i VNF sitt distrikt. Vidare har dei sporadiske fysiske kontrollar ved lokale kystmottak. VNF har dokumentkontroll

ved at alle sluttsetlar vert og sende inn til salslaget, diverse kontrollar vert gjennomgått før sluttsetlane vert endeleg godkjent.

Saman med Fiskeridirektoratet har dei kome fram til kontrollpunkt der dei kvar for seg har fått signal om lovbrøt. Det vil alltid vere ei vurdering om kvar ein skal setje inn kontrolltiltak for å få størst nytte av dei. Det er likevel ikkje alltid ein kan måle nytte i resultat, då kontrollar også skal ha ein preventiv effekt.

Dersom regelbrøt vert avdekka vert det først sendt varsel, deretter vedtak og til sist oppfølging av vedtaka.

3.5.3.2 *Salslaget si vurdering av ressursbruk på kontrollarbeid*

VNF har rekna ressursinnsatsen til ca. eitt årsverk i timeforbruk til fysiske kontrollar og datakøyring i kontrollformål. I tillegg kjem nokre kostnader til teknisk utstyr. Dette utgjer ca. 10 % av administrasjonskostnadene.

3.5.4 **Rogaland Fiskesalgslag**

Salslaget skreiv ut 8047 sluttsetlar og 5 landingssetlar i 2010 til 222 kystfartøy, 10 trålarar, 64 reke-trålarar, 4 utanlandske fartøy og 165 fritidsfiskarar. Fangstvolum var 8662 tonn rund vekt. Av dette var 2122 tonn landa direkte i utlandet, 315 tonn dispensasjonssal og resten er levert fersk til 15 godkjente kjøparar/mottaksanlegg.

På generelt grunnlag meiner Rogaland Fiskesalgslag at dei har ei god evne til å utføre kontroll. Med berre tre tilsette er det klart at fysiske kontrollar vil vere av avgrensa omfang.

3.5.4.1 *Skildring av kontrollinnsatsen*

Rogaland Fiskesalgslag har i eigen regi gjort 30 fysiske kontrollar av fiskarar som har dispensasjon for kaisalg direkte til forbrukar. Dessutan har dei hjulpt Fiskeridirektoratet i nokre tilfelle ved inspeksjon av kaisalg. I tillegg har dei i 6 tilfelle rykka ut ved varslings/mistanke om ulovleg sal. Salslaget sitt datasystem er slik at dei kvar veke kan køyre ut lister over for eksempel ulovleg bifangst av torsk i reketrål.

Når det gjeld brøt på bifangstreglar i leveransar som er ei dellevering, har Rogaland Fiskesalgslag ei utfordring og er avhengige av opplysningar frå andre salslag og/eller Fiskeridirektoratet. Dei nye fullmaktene har ikkje gitt noko vesentleg endring i kontrollaktiviteten. Når dei oppdagar

brøt vert det sendt først varsel om inndraging, før salslaget eventuelt fattar vedtak om inndraging.

3.5.4.2 *Salslaget si vurdering av ressursbruk på kontrollarbeid*

Rogaland Fiskesalgslag har ingen eigne tilsette som berre er engasjert med kontrollarbeid. Dei har heller ikkje innført eit stringent regime der dei loggfører timearbeid på forskjellige arbeidsoppgåver. Med eit forsiktig overslag av timeforbruk til kontrollarbeid og datautvikling/køyring for kontrollomsyn, reknar dei kostnader til kontrollarbeid til å vere ca. 350 000 kr. Dette utgjer ca. 9 % av laget sine driftskostnader.

3.5.5 **Skagerakfisk**

Salslaget skreiv ut 20 000 sluttsetlar i 2010. Desse fordelar seg på 509 fartøy/reiskapar i ulike reiskapsgrupper; 7 not, 249 garn, 60 krok, 234 trål, 12 snurrevad og 2 anna (eit fartøy kan gjennom året delta med fleire reiskapar). Fangstvolum på 8728 tonn innvegd vekt vart fordelt på 27 kjøparar/mottak.

Skagerakfisk opplyser at dei har ein generelt god kontroll av opplysningane på sluttsetel mot regelverket. Dei har også eit system som til ei viss grad fangar opp uriktige sluttsetelførte data. Denne type kontroll vart betre gjennom den utvida heimelen frå 2009 ved at dei fekk tilgang til fiskar og kjøpar sine underliggende dokument.

Laget deltar sjeldan i fysisk kaikontroll og har ikkje eigne tilsette for slik verksemd. Ved mistanke om lovbrøt vert Fiskeridirektoratet sitt regionkontor kontakta, og dei utfører den fysiske kaikontrollen i deira distrikt.

3.5.5.1 *Skildring av kontrollinnsatsen*

Salslaget sin kontroll består av maskinell kontroll av opplysningar på sluttsetel ved mottak av setel frå kjøpar. Dette medfører at alle sluttsetlar vert underlagt ein logisk feltkontroll før dei vert godkjente og behandla vidare, og oversendt Catch Certificate og Fiskeridirektoratet. Utvida heimel har hatt lite å seie for denne kontrollen.

Det er vidare ein maskinell og manuell kontroll av opplysningane på sluttsetel mot kvoterettar og bifangstreglar. Utvida heimel har gitt tilgang til innhenting av fangstdagbok/rekneskapsdata frå fiskar og rekneskapsdata frå kjøpar. Saman med resten av Skagerakfisk sitt system gjer det mogleg å kontrollere mot ilandført/sluttsetelført kvantum. Heimelen vert brukt ved mis-

tanke om lovbrøt og har stor preventiv verknad. Når det vert avdekkja brot på regelverket, vert det reagert i samsvar med reglane i forvaltningslova.

3.5.5.2 Salslaget si vurdering av ressursbruk på kontrollarbeid

Skagerakfisk har ingen eigne tilsette som berre er engasjerte i kontrollarbeid. Kontrollarbeidet er dels integrert i dei ordinære forretningssystema og dels gjennomført med eigenutvikla system. Skagerakfisk reknar kontrollinnsatsen til å vere 0,5 årsverk, noko som tilsvare 10 % av samla årsverksforbruk. I tillegg kjem ressursar til programmering og drift av IT-system.

3.5.6 Norges Sildesalgslag

I 2010 vart det registrert 11 419 sluttsetlar og 221 landingssetlar for fangst omsett gjennom Norges Sildesalgslag (NSS). Talet på landingssetlar representerer både sjølvproduksjon (landing før omsetning) og låsfangstar ført med brønnbåt (landing etter omsetning).

Det vart levert totalt 1 985 727 tonn fisk gjennom NSS i 2010. Av dette vart 1 783 498 tonn landa i Noreg frå norske og utanlandske fartøy. Det vart gjennomført 502 fysiske kontrollar. Kontrollane utgjorde 9,75 % av landa kvantum.

På generelt grunnlag vurderer NSS at evna til å utføre kontroll er svært god. I tillegg til ei operativ kontrollavdeling der det vert utført fysiske kontrollar viser NSS til at følgjande faktorar bidreg til det heilskaplege kontrollarbeidet:

- NSS si arbeidsform der det er lagt opp til å vere oppdatert til ei kvar tid. Det at dei opererer i «notid» aukar moglegheita for og evna til kontroll.
- Det at alle fangstar vert omsett gjennom laget og tilhøyrande kontantstraum gir NSS ei unik moglegheit til kontroll og oppfølging av denne.
- Like datasystem for behandling av alle data eliminerer moglege feilkjelder.
- Store mengder historisk datamateriale gjer det mogleg å køyre analysar og gå inn og sjå på trendar i fiskeri og omsetning.

Med den nye havressurslova i kraft meiner NSS at dei har dei hjelpemidla som trengst for å utføre kontroll. Geografi/spreidd anleggsstruktur medfører avgrensingar i frekvens på dei fysiske kontrollane.

3.5.6.1 Skildring av kontrollinnsatsen

Kontrollane i NSS vert utført i samsvar med «Instruks og veiledning i gjennomføring av kontroll for kontrollører ansatt i Norges Sildesalgslag». Denne handlar mellom anna om utvelging av kontrollobjekt, førebuing og gjennomføring av kontroll, tvistar og etterarbeid/oppfølging.

Den operative kontrollen har funne stad sidan 80-tallet, så dei nye fullmaktene har medført små endringar i den fysiske kontrollaktiviteten. NSS opplyser at deira kontrollørar er svært synlege ved landing, noko som gir ein preventiv effekt. I dei tilfella der noko vert avdekt, vert dette påtalt på staden av NSS sine kontrollørar og notert ned i kontrollrapportskjema. Av kontrollørane sin instruks går det fram at dei skal kontakte offentleg styresmakt dersom det er behov for det. Dette vil vanlegvis vere Fiskeridirektoratet, Justervesenet eller Mattilsynet. Rapporterte forhold vert følgt opp av kontrollsjef og/eller andre i NSS si leining.

Alle fangstar, med unntak av fangstar tatt med garn/snøre, vert meldt inn til NSS før landing. Det vert laga eit utkast til elektronisk sluttsetel som vert presentert på mottakar/kjøpar si eiga nettside hos NSS. Mottakar/kjøpar kontrollerer opplysningane, tastar inn korrekt kvantum og sender inn elektronisk. Faktura- og avregningsavdelinga gjer ein 100 % dokumentkontroll av både innmeldte og ikkje innmeldte fangstar. Kontrollen vert utført ved å sjå gjennom sluttseteldata, samanhalde desse med innmeldte data og å kontrollere og evt. reagere på forhold som er omfatta av salslaga sin vedtakskompetanse. Dette betyr i hovudsak kvantum over kvote og ulovleg bifangst. Kontrollen vert støtta av ei rekkje automatiske, førehandsdefinerte varsel.

Forhold som vert omfatta av salslaga sin vedtakskompetanse vert behandla vidare i samsvar med havressurslova § 54. Dersom det ved sluttsetelkontroll kjem fram andre forhold som tilseier at heile eller delar av ein fangst kan vere ulovleg, vil ein ta kontakt med Fiskeridirektoratet sitt regionkontor, evt. sende over saka til regionkontoret.

3.5.6.2 Salslaget si vurdering av ressursbruk på kontrollarbeid

NSS har ei eiga kontrollavdeling med 6 årsverk. Kontrollørane er fordelte langs heile kysten og har basar i Harstad, Bodø, Kristiansund, Askøy, Bergen og Haugesund. I tillegg har NSS 4,24 årsverk via til interne kontrollar. Desse årsverka er fordelt på Salsavdelinga, Faktura- og avregningsavdelinga og IT-avdelinga.

Rekneskapstal for 2010 viser at kostnader til kontroll utgjorde 9,6 mill. (16 %) av totale kostnader på 59,6 mill. kroner.

3.6 Vurdering av salslaga sitt kontrollarbeid

Fiskeri- og kystdepartementet ser ikkje grunn til å utdjupe svara frå dei ulike salslaga, men lar salslaga sine utsegn med vedlegg tale for seg.

Gjennomgangen av salslaga sitt kontrollarbeid har avdekka til dels store ulikskapar salslaga i mellom med omsyn til kontroll. Årsakene til dette kan vere ulik organisering, ulik bemanning og ulikt fokus på dei ulike oppgåvene.

Departementet fastsette 26. november 2010 ein ny instruks om salslaga si kontrollplikt. Denne er i hovudsak ei vidareføring av den førre instruksjonen frå 1991, men med oppdateringar i høve til havressurslova.

Kontrollarbeidet i Fiskeridirektoratet, Kystvakta og salslaga vert samordna i ei årleg nasjonal strategisk risikovurdering. I dette dokumentet vert det gjort ei samla vurdering av risiko for ulovlege handlingar innanfor ulike område, grunna på erfaring, reguleringane for dette året, kontrollhistorikk, tilhøva i marknaden og lokal kunnskap. I vurderinga for 2012 vert det mellom anna fokusert på svart omsetning av både fisk og skaldyr, innanfor og utanfor dei formelle omsetningskanalane. Dette er eit døme på eit område som er relevant for salslaga, og som krev samarbeid, ikkje berre med Fiskeridirektoratet, men også med toll- og avgiftsstyresmaktene og skatteetaten.

Svarte landingar og svart omsetning er såleis av dei områda som har høg prioritet i 2012, og i analysen vert det peika på at auka samarbeid mellom salslaga og regionkontora til Fiskeridirektoratet skal prioriterast høgt dette året.

Departementet legg til grunn at dei to største salslaga har best evne til kontroll ut frå tilgjengelege ressursar. Gjennomgangen viser at det er ulik evne og vilje for tilrettelegging og utøving av

kontroll på staden. Dokumentkontroll i ettertid er eit viktig element i kontrollarbeidet, men departementet ønskjer at salslaga også er meir tilstades med fysisk kontroll på kaikanten.

Dei minste salslaga har få ressursar til å oppfylle sine plikter etter havressurslova, og dei ulike salslaga oppfyller sine plikter i ulik grad. Det ser mellom anna ut til at nokre lag manglar både evne og vilje til å gjennomføre fysiske kontrollar.

På same måten som i proposisjonen til havressurslova, vil departementet understreke at sjølv om ressurskontroll ikkje er salslaga si primære oppgave, har dei ei svært viktig rolle i det samla ressurskontrollarbeidet. Departementet vil også understreke at dei har eit større potensial for å utføre ressurskontrolloppgåver enn det som vert utnytta i dag.

Salslaga har ofte minst like god informasjon om mange viktige opplysningar i sann tid som styresmaktene, og kan peike ut aktuelle kontrollsituasjonar. Gjennom samarbeidet med Fiskeridirektoratet har ein kome langt i å utnytte denne informasjonen.

Det kan likevel vere meir å hente gjennom samarbeid, både mellom Fiskeridirektoratet og salslaga og mellom salslaga sjølve. Slikt samarbeid er viktig både for å utnytte ressursane best mogleg, og for å utnytte den informasjonen som er tilgjengeleg i ulike system best mogleg. Det er også viktig for å sikre lik grad av kontroll mellom ulike distrikt. Betre samordning kan særleg vere ein avgjerande reiskap for at kontrolloppgåvene i distrikta til dei små salslaga skal kunne løysast på ein god nok måte. Det vil ikkje vere akseptabelt, verken for styresmaktene eller for fiskarane, at graden av kontroll er ulik etter kva for distrikt fangsten vert landa i.

På denne bakgrunn vil det verte arbeid vidare med salslaga si rolle i den nasjonale ressurskontrollen, både i den årlege strategiske risikovurderinga og på andre måtar. Målet vil vere ein adekvat og lik kontroll, basert på overordna risikovurderingar.

4 Gjennomføring av fiskeeksportlova

Fiskeeksportlova trådde i kraft 1. juli 1991 og avløyste den dåverande fiskeeksportlova frå 1955. Lova regulerer ei rekkje spørsmål knytt til eksporten av fisk og fiskevarer. Lova var i liten grad gjenstand for endringar inntil 2005, men vart då omfattande endra ved Ot.prp. nr. 88 (2004–2005). I perioden 2009 og 2010 har det ikkje blitt gjennomført endringar i lova.

Fiskeeksportlova omfattar blant anna Noregs sjømatråd AS. Sjømatrådet er sjømatnæringa sitt felles marknadsføringsorgan og endra namn frå Eksportutvalet for fisk til Noregs sjømatråd AS 1. januar 2012. Dette vart gjort då namnet Eksportutvalet for fisk ikkje fortalde tydeleg kva verkeområda til selskapet var, og det nye namnet vert sett på som meir dekkjande.

Stortinget vedtok ved lovendring 17. juni 2005 å omdanne Sjømatrådet frå forvaltningsorgan underlagt departementet, til statleg aksjeselskap. Omdanninga vart gjennomført 1. september 2005.

Før omdanninga var Sjømatrådet omfatta av skattefritaket for statlege innretningar, og ein føresetnad ved omdanninga til aksjeselskap var at selskapet framleis skulle vere friteke frå å betale skatt. Sjømatrådet AS vart først ikkje omfatta av

fritaksregelen i skattelova for selskap som ikkje har inntekt til formål. For å oppfylle føresetnaden om skattefritak vart det derfor vedteke at det skulle opprettast eit utval for forvaltning av avgift på fiskeeksport, som skulle fordele kravd eksportavgift til Sjømatrådet tilpassa selskapet sine kostnader. Ordninga vart utforma av Fiskeri- og kystdepartementet og Finansdepartementet i samarbeid, og vart forskriftsfesta i Forskrift om samordna innkrevjing av avgift på fiskeeksport 21. desember 2006. Utvalet for forvaltning av avgift på fiskeeksport vart formelt oppretta 18. desember 2008. Etter opprettinga av utvalet fann Finansdepartementet det likevel tvilsamt om ordninga var eigna til å vareta føresetnaden om skattefritak for Sjømatrådet. For å unngå tvil om Sjømatrådet skulle betale skatt eller ikkje, vart det ved behandlinga av Ot.prp. nr. 95 (2008–2009) likevel teke inn ein regel om skattefritak for Sjømatrådet i skattelova § 2–30. Utvalet vart som ein følge av dette avvika i 2009.

Sjømatrådet si verksemd vert finansiert av norske sjømateksportørar gjennom ei årleg avgift og ei marknadsavgift på eksporten av fisk og fiskevarer. Marknadsavgifta er heimla i fiskeeksportlova

Tabell 4.1 Norsk eksport av fisk totalt per art. Verdi i 1 000 kr, mengd i tonn.

	Verdi i 1000 NOK		Mengd i tonn	
	2009	2010	2009	2010
Totalt	44 597 347	53 618 134	2 581 105	2 665 047
Laks	23 623 729	31 285 004	710 433	782 790
Torsk	5 019 157	5 689 146	135 827	163 782
Sild	4 025 528	3 663 764	761 941	663 064
Makrell	2 182 780	2 972 277	198 329	276 749
Sei	1 936 755	2 094 003	107 748	101 367
Ørret	1 934 934	1 608 984	61 123	39 867
Hyse	1 063 823	1 340 154	67 635	83 218
Reker	498 297	491 677	13 279	12 596
Lodde	569 743	471 065	132 198	126 252
Andre arter	3 742 601	4 002 060	392 592	415 362

Tabell 4.2 Norsk eksport av fisk totalt per marknad. Verdi i 1000 kr, mengd i tonn.

	Verdi i 1000 NOK		Mengd i tonn	
	2009	2010	2009	2010
Frankrike	4 687 980	5 273 089	141 669	142 489
Russland	4 543 479	5 222 964	389 543	347 538
Polen	3 120 094	4 111 669	152 106	153 820
Danmark	3 199 252	4 098 816	216 708	196 800
USA	1 797 123	2 726 193	43 894	56 764
Storbritannia	2 379 297	2 567 915	118 591	127 436
Japan	2 091 526	2 473 652	111 942	135 673
Kina	1 635 851	2 341 106	130 577	152 071
Sverige	2 013 893	2 265 240	67 542	69 692
Tyskland	1 844 225	2 115 907	94 038	99 544

og vert fastsett av departementet i fiskeeksportforskrifta. Avgifta varierte tidlegare mellom 2–7,5 promille av eksportverdien, avhengig av art og produkt. I 2009 vart det bestemt at avgifta skulle harmoniserast til 7,5 promille på alle sjømatprodukt, for å styrke marknadsarbeidet for norsk sjømat i inn- og utland. Dette medførte ein auke i avgifta på kvitfisk, pelagisk fisk og reker. Unnataket er hermetikkprodukt, som framleis svarer ei marknadsavgift på 2 promille. Avgifta vart auka i to omgangar, fyrst til 5 promille av fob-verdien frå og med 1. april 2010 og deretter til 7,5 promille frå og med 1. januar 2011. Auken av marknadsavgifta førde til auka inntekter for Sjømatrådet, og følgjendeleg auka ressursar til marknadsføringa av norsk sjømat. Sjømatrådet sine inntekter utgjorde 316 mill. kroner i 2009 og 363 mill. kroner i 2010.

I 2009 og 2010 vart det eksportert norsk sjømat for høvesvis 44,6 og 53,6 mrd. kroner. Det vart eksportert sjømat til 140 ulike land over heile verda, men dei viktigaste marknadene er EU (særleg Frankrike, Polen og Danmark) og Russland. Noreg er ein viktig marknad på storleik med Frankrike og Russland. Laks, torsk, sild, makrell, sei og aure er dei viktigaste artane.

Fiskeri- og kystdepartementet

t i l r å r :

Tilråding frå Fiskeri- og kystdepartementet 30. mars 2012 om gjennomføring av råfisklova og fiskeeksportlova i 2009 og 2010 vert sendt Stortinget.

Vedlegg 1

Utdrag av årsmeldingane for Eksportutvalet for fisk 2009 og 2010

1 Eksportutvalgets årsberetning for 2009

1.1 Innledning

Eksportutvalget for fisk (EFF) er organisert som et aksjeselskap og er 100 % eid av Fiskeri- og kystdepartementet. Fiskeri- og kystministeren utgjør selskapets generalforsamling, som blant annet oppnevner styret etter innstilling fra næringens hovedorganisasjoner. Funksjonsperioden for styret er to år med virkning fra 19. juni 2009. Administrerende direktør er Terje E. Martinussen. Selskapet finansieres av fiskeri- og havbruksnæringen gjennom en markedsavgift.

EFFs virksomhet omfatter aktiviteter innen fire virksomhetsområder: fellesmarkedsføring, markedsinformasjon, markedsadgang samt informasjon og beredskap. Hovedkontoret ligger i Tromsø. EFF er representert med egne ansatte i Tyskland (Hamburg), Frankrike (Paris), Spania (Madrid), Portugal (Lisboa), Italia (Milano), USA (Boston), Brasil (Rio de Janeiro), Japan (Tokyo), Kina (Beijing), Singapore og Russland (Moskva).

Styret ønsker å videreutvikle EFFs tette og nære samarbeid med bedriftene i fiskeri- og havbruksnæringen med sikte på å målrette markedsaktiviteter som gjennomføres enten på vegne av eller sammen med sjømatnæringen. Det er styrets klare mål at EFFs aktiviteter, direkte og indirekte, skal bidra positivt til næringens lønnsomhet, markedsorientering, omdømme og videre utvikling. Styret har avholdt seks møter og behandlet 54 saker i 2009.

1.2 Markedsutvikling

Norsk sjømateksport var i 2009 på 44,6 milliarder kroner og for fjerde år på rad ble det satt eksportrekord for sjømat. Økningen fra 2008 var på 5,9 milliarder kroner. Det ble i 2009 eksportert 2,58 millioner tonn sjømat, som er en økning på 267 tusen tonn fra året før.

Frankrike og Russland er fortsatt våre største markeder

Som for året før er Frankrike og Russland våre største markeder. Eksporten til Frankrike var på 4,7 milliarder kroner, noe som er en økning på 662 millioner sammenlignet med 2008. Dette plasserer Frankrike på topp, foran Russland, med en import på 4,55 milliarder kroner av norsk sjømat. Økningen for Russland var i 2009 på 658 millioner kroner sammenlignet med tall fra 2008.

Havbruk større enn villfanget fisk

Norsk eksport av sjømat fra havbruk økte med 5,9 milliarder kroner til 25,9 milliarder kroner. Av dette utgjør laks 23,6 milliarder mens ørret utgjør 1,9 milliarder kroner. Villfanget sjømat økte til 18,716 milliarder kroner i 2009 mot 18,710 i 2008.

Havbruk er vår mest internasjonale sektor

Totalt eksporteres det laksefisk fra Norge til 96 land i 2009. Det største markedet er Frankrike som i 2009 kjøpte norsk laks og ørret for 3,8 milliarder kroner, noe som er en oppgang på 21 % eller 687 millioner fra 2008.

På plassene bak Frankrike finner vi Russland med en import på 2,9 milliarder kroner, Polen med 2,55 milliarder kroner og Danmark med 1,8 milliarder kroner. For lakseeksporten til Polen og Danmark er dette hovedsakelig salg til bearbeidingsindustri som reeksporterer til andre EU-land.

Det var tøft for torsken i 2009

Norge eksporterte 351 tusen tonn torsk, sei, hyse og annen torskefisk i 2009 og dette er en økning på 10 % eller 33 tusen tonn fra 2008. Prisnedgangen for de fleste produkter av torsk henger sammen med svært vanskelig økonomi i viktige torskemarkeder som Italia, Spania og Portugal. Reduksjonen i torskeeksporten gjør at totalver-

dien for torskefiskene samlet reduseres med 384 millioner kroner fra 2008 og ender på 9,2 milliarder kroner.

Oppgang for pelagisk sektor

Eksporten av pelagisk fisk til konsum inkluderer sild, makrell og lodde og var i 2009 på 7,2 milliarder kroner. Det er en økning på 859 millioner eller 13 % i forhold til 2008. I de største norske markedene for pelagisk fisk går Russland og Ukraina opp med hhv. 7 og 27 % målt i verdi, mens Japan har en nedgang på 22 % sammenlignet med tall fra 2008. Gledelig nok har Tyskland en økning på hele 93 % eller 200 millioner i 2009, noe som gjør dem til det sjette viktigste eksportmarkedet for norsk pelagisk sektor

Nedgang for reker og skalldyr

Eksporten av reker og skalldyr hadde en tilbakegang i 2009 og endte på 849 millioner kroner. Dette er en nedgang på 20 % eller 214 millioner sammenlignet med 2008. For reker var eksportnedgangen på 155 millioner kroner til 498 millioner kroner, mens for krabber var det en nedgang på 15 % eller 51 millioner kroner til 295 millioner kroner. Det er eksporten av kongekrabbe som står for nedgangen i krabbenæringen.

1.3 EFF sine arbeidsoppgaver

Markedsføring

EFFs hovedoppgave er å øke etterspørselen etter norsk sjømat ute og hjemme. Derfor øremerkes brorparten av de årlige budsjettene til målrettet markedsføring av de ulike artene i ulike markeder. EFF investerer i reklame både i etermediene og i trykte publikasjoner, og gjennomfører hyppige kampanjer i butikker, restauranter og kantiner, iverksetter opplysningstiltak overfor forbrukere og tilbyr opplæring i handel og storhusholdning. Det går ikke en dag uten at noen slår et slag for norsk sjømat ett eller annet sted på kloden. Aktivitetene blir stadig hyppigere koordinert og samfinansiert med produsenter, eksportører og butikkjeder for å øke verdien og effekten av innsatsen.

Markedsinformasjon (statistikk og analyse)

EFF er næringens sentrale kilde til informasjon om nasjonal og internasjonal tilførsel og etterspørsel av sjømat. Gjennom et omfattende kildenett-

verk overvåker EFF de viktigste sjømatmarkedene for å kartlegge konkurransesituasjonen for norske produkter, etterspørselsutviklingen i sentrale markeder og stillingen i forhold til viktige konkurrentnasjoner. Kunnskapen om markedsutviklingen blir formidlet til norske næringsaktører gjennom foredrag og seminarer, fagartikler i media, i nyhetsbrevet «Markedseffekt», og ikke minst som svar på direkte henvendelser fra næringen. EFF har tilgang til omfattende databaser for internasjonal handelsstatistikk, informasjon om pris- og etterspørselsutvikling og andre faktorer som påvirker sjømathandelen i ulike markeder. På basis av denne innsikt gjennomføres hvert år en rekke analyser som gir næringen ny kunnskap om sjømatmarkedene. Målet med markedsinformasjonen er å gi næringen og myndighetene et godt og pålitelig grunnlag for beslutninger.

Kommunikasjon og PR, markedsberedskap og krisehåndtering

EFF skal bidra til å styrke næringens omdømme med aktivt informasjonsarbeid og målrettet arbeid med media. PR-aktiviteter, pressereiser og pressestipend skal øke oppmerksomheten om norsk sjømat i markedene. Historisk har Norge ord på seg som en pålitelig leverandør av førsteklases sjømat. Men dette renommé blir med ujevne mellomrom satt på prøve, og uheldige hendelser eller publisert informasjon kan til tider true med å rokke ved sjømatens posisjon. Beredskap i form av markedsovervåkning og krisekommunikasjon er høyt prioritert i EFF – å sikre det positive omdømmet til næringen og Norsk Sjømat er meget viktig. EFF har lang erfaring i å koordinere markedsberedskap og krisekommunikasjon for næringen. Beredskapsarbeidet innebærer nær kontakt og klart definerte roller mellom myndigheter, forskning og næringsorganisasjoner. Gjennom faste ukentlige møter utveksler EFF, NIFES og Mattilsynet, Fiskeridirektoratet og FKD informasjon for å være best mulig forberedt på negative nyheter til enhver tid.

Markedsadgang

Det er av stor betydning for hele fiskerinæringen at de norske eksportørene har minst like god adgang til de ulike markedene som konkurrentene har. EFF driver kontinuerlig markedsovervåkning og innhenter informasjon om handelsforholdene i de ulike sjømatmarkedene. Denne informasjonen blir bearbeidet og brukt som utgangspunkt for analyser og utredninger om effekter på

kort og lang sikt. EFF er eksportørenes sentrale kilde til informasjon om tollsatser, produktklassifiseringer, importkvoter og andre forhold knyttet til markedsadgang og således en hjelp i markedsprioriteringene. EFF bistår også næringens organisasjoner og myndighetene med beslutningsgrunnlag i deres arbeid inn mot internasjonale handelsorganisasjoner som EFTA, WTO, EU og i bilaterale forhandlinger.

1.4 Årsmelding

Virksomheten til Eksportutvalget for fisk er finansiert fullt ut av fiskerinæringen, gjennom avgifter fastsatt i medhold av Fiskeeksportloven av mars 1990. Men som et ledd i regjeringens innsats for å dempe skadevirkningene av den internasjonale finanskrisen, blei EFF tilført fra Fiskeri- og kystdepartementet 25,5 millioner til ekstra markedsinnsats for norsk torskfisk, herav 11,5 millioner via Innovasjon Norge. I tillegg bidro Norges Råfisklag med 1,9 millioner og Sunnmøre og Romsdal fiskesalgslag med 0,5 millioner. EFF bidro også selv med ekstra midler til intensivert markedsføring for torskfisk.

EFF har flere samarbeidspartnere i forbindelse med utredninger, analyser og markedsføringstiltak overfor spesielle målgrupper. EFF samarbeider blant annet med fiskesalgslagene, Fiskeri- og kystdepartementet, Innovasjon Norge, Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond, fiskeriorganisasjonene, Norges forskningsråd og flere banker.

De regnskapsmessige inntektene var i 2009 på 316 millioner kroner, om lag 74 millioner høyere enn i 2008. Operasjonelle investeringer utgjorde 278 millioner. Dette er en økning på 45 millioner kroner. Administrative kostnader var på 21,6 millioner kroner. Finansresultatet for 2009 ble 8,6 millioner kroner. Totalt sett fikk EFF et overskudd på 24,7 millioner kroner for 2009, mot et underskudd på 4,4 millioner i 2008. Totalkapitalen var ved utgangen av året 261 mill. kroner, sammenlignet med 238 mill. kroner året før. Egenkapitalandelen pr. 31.12.2009 var 76 prosent, sammenlignet med 73 prosent pr. 31.12.2008. Selskapet kan i henhold til vedtektene ikke dele ut utbytte.

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var på pluss 52 mill.kr. Selskapets likviditetsbeholdning var kr 61 mill. per 31.12.2009.

Selskapets finansielle investeringer er vist i note til regnskapet. Styret anser ikke at det foreligger markeds-, kreditt- eller likviditetsrisiko som er av vesentlig betydning for regnskapsavleggelsen ut over det som fremkommer av notene. Sel-

skapet har investert en betydelig del av den frie egenkapitalen i pengemarkeds- og obligasjonsfond med lav risiko, og en mindre andel i aksjefond. Den finansielle risikoen anses totalt sett å være lav.

Styret mener at årsberetningen gir en rettvissende oversikt av EFFs finansielle stilling, utvikling og resultat. Styret vil imidlertid påpeke at det enkelte års resultatregnskap, målt i norske kroner, ikke nødvendigvis gir et fullstendig bilde av de resultater som EFF har bidratt til overfor norsk fiskeri- og havbruksnæring, men viser i realiteten endringen i selskapets egenkapital.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Bakgrunnen for denne antakelsen er utsiktene som ligger til grunn for norsk fiskeeksport og en videreføring av ordningen med markedsavgift som er hjemlet i eksportloven av 1990. Selskapet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Framtidig utvikling

Styret vurderer EFFs framtidige utsikter som gode. Bakgrunnen for dette er fortsatt positiv tro på mulighetene for en god utvikling i eksportverdien av norsk sjømat, samt god oppslutning om EFF som næringens felles markedsføringsorgan.

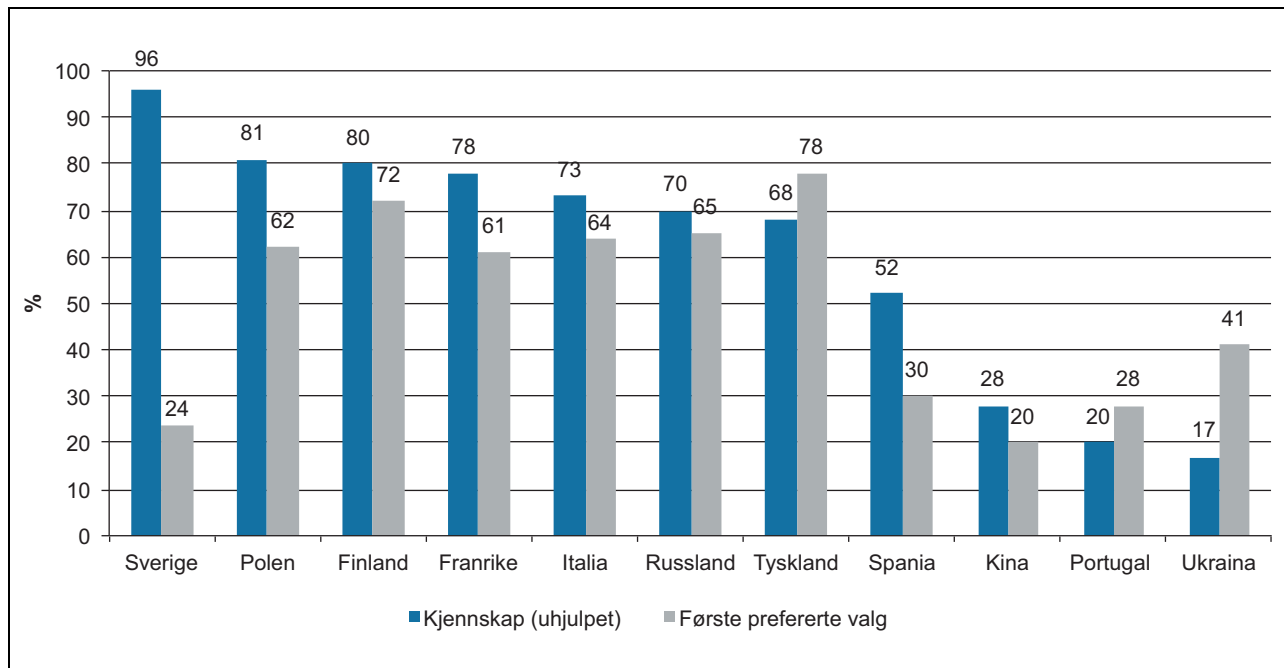
Styrets egenevaluering

Styret har i 2009 gjennomført egenevaluering og iverksatt tiltak som en oppfølging av de resultatene som fremkom av evalueringen.

Evaluering av markedsinvesteringene

EFF foretar jevnlig undersøkelser av konsum og holdninger til sjømat generelt og norsk sjømat spesielt. Datamaterialet er unikt i sitt slag og er sammenlignbart mellom land. Resultatene viser at Norsk Sjømat har en sterk posisjon som stadig styrkes i de fleste markeder. I de aller fleste markedene har produktene også en sterkere posisjon enn konkurrentene, både med hensyn til preferanse, positive holdninger og faktisk konsum. Disse analysene gjøres i samarbeid med TNS Gallup. Figuren viser kjennskap og preferanse til Norsk Laks i utvalgte og viktige markeder.

Måling og evaluering er et område som styret ønsker å prioritere. Dette gjelder både organisatoriske og kommersielle områder. EFF har innarbeidet gode rutiner for regelmessige målinger som profilundersøkelse (hva mener interessentene om EFF) og arbeidsmiljøundersøkelser internt i EFF.

Figur 1.1 Kjennskap og preferanse til Norsk Laks i utvalgte og viktige markeder

Kilde: EFF

Systemet for kommersielle målinger er i utvikling og vil bli sterkere prioritert. Kommersiell målinger vil omfatte målinger og effekter av markedsaktiviteter, hvor EFF måler endringer i hjemme-konsum og utekonsum (restaurant etc.) sett i relasjon til generelle trender og direkte påvirkning av kampanjer og andre markedsaktiviteter. Målingene tjener på den ene side til å dokumentere effekter av EFFs generiske markedsarbeid og på den annen side til å «skreddersy» markedsaktiviteter på en bedre måte.

Som et resultat av bl.a. redusert utsalgspris og økte markedsinvesteringer i Portugal i 2009, viser målinger at konsumet har steget samtidig som den norske markedsandelen har økt. EFF er nå i ferd med å gjennomføre detaljerte målinger i flere markeder og vil i løpet av 2010 kunne dokumentere effekter av de siste års investeringer.

Andre typer målinger som blir gjennomført i regi av EFF er måling av hvordan konsumenter responderer på reklame for norsk sjømat. Disse målingene viser at EFF evner å få god oppmerksomhet om sine kampanjer og at budskapet kommer tydelig fram.

Arbeidsmiljø og personale

Sykefraværet i EFF var på totalt 834 timer og utgjorde 0,8 % av total arbeidstid i 2009 (1,6 % i 2008). Selskapet arbeider kontinuerlig med å minimere antall sykedager.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i store materielle skader eller personskader. EFF har gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse og arbeidsmiljøet kan betraktes som godt. Det iverksettes løpende tiltak for forbedringer.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

Likestilling/diskriminering

Eksportutvalget for fisk har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn, og har derfor innarbeidet en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn eller andre former for diskriminering. Det er vedtatt etiske retningslinjer for ansatte i EFF.

Det er per 31.12.2009 ansatt 31 kvinner og 24 menn i EFF, inkludert vikarer og midlertidig ansatte.

	Menn	Kvinner
Administrerende direktør	1	
Direktører	3	2
Sjef / senior rådgivere	6	9
Fiskeriutsendinger	6	5
Andre	8	15

Ved rekruttering vektlegges primært kompetanse i forhold til den konkrete stillingen, men EFF er også opptatt av å ha en god fordeling mellom kvinner og menn på alle nivå i organisasjonen. Dette forholdet ansees for tiden å være tilfredsstillende. Andelen ansatte som har valgt å jobbe deltid er noe høyere blant kvinner.

Samfunnsansvar

Styret vedtok i 2009 at Eksportutvalget skulle tiltre FNs Global Compact (GC) og selskapet mottok 8. januar en bekreftelse på registreringen. Eksportutvalget mener at tilslutningen til GC medvirker til å etablere et system som gjør det enklere å ha ei bevisst holdning til samfunnsansvar. EFF vil fra og med 2010 rapportere årlig i tråd med de rutiner som tilslutningen til GC forutsetter.

Miljørapportering

Virksomheten til Eksportutvalget for fisk belaster ikke det ytre miljøet utover det som anses normalt for denne type virksomhet. Selskapet ble i 2009 godkjent som Miljøfyrtårn.

Årsresultat og disponeringer

Styret foreslår følgende disponering av årsresultat i EFF:

<i>Overført til annen egenkapital</i>	<i>kr 24.657.649</i>
<i>Totalt disponert</i>	<i>kr 24.657.649</i>

Selskapets egenkapital pr. 31.12.2009 var totalt 198,3 mill kroner og fordeler seg slik:

– Aksjekapital	50,0 mill kr
– Overkursfond	57,9 mill kr
– Annen egenkapital	90,5 mill kr

(Tall i hele 1.000)

Resultatregnskap	2009	2008
Inntekter		
Markedsavgift	280 086	233 687
Årsavgift	7 314	7 614
Tilskudd	27 900	0
Øvrige inntekter	376	558
Sum inntekter	315 677	241 859
Administrasjonskostnader		
Personalkostnader	8 879	8 917
Andre administrasjonskostnader	11 305	9 208
Avskrivning varige driftsmidler	1 430	1 388
Sum administrasjonskostnader	21 614	19 514
Operasjonelle investeringer		
Informasjon og kriseberedskap	5 506	6 005
Miljø/kvalitet	1 362	0
Markedsinvesteringer	224 484	178 701
Markedsinformasjon	4 390	4 228
Markedsadgang	3 527	7 670
Operasjonelle lønnskostnader	15 957	15 467
Kostnader utekontor	22 827	20 458
Sum operasjonelle investeringer	278 053	232 529
Driftsresultat	16 009	-10 184

	(Tall i hele 1.000)	
Resultatregnskap	2009	2008
Finansinntekter og -kostnader		
Finansinntekter	9542	7 556
Finanskostnader	-894	-1 804
Finansresultat	8 648	5 753
Resultat før skatt	24 658	-4 431
Årsresultat	24 658	-4 431
Disponeringer:		
Overføring til/fra annen egenkapital	24 658	23 598
Sum disponeringer	24 658	23 598

	(Tall i hele 1.000)	
Balanse	31.12.09	31.12.08
Eiendeler		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Inventar, kontormaskiner, edb-utstyr	1 718	2 827
Finansielle anleggsmidler		
Investeringer i aksjer	15	15
Langsiktige fordringer	611	662
Sum anleggsmidler	2 344	3 505
Omløpsmidler		
Påløpt eksportavgift	81 669	138 351
Investering i aksjer	3 437	2 656
Obligasjonsfond	23 993	22 584
Til gode offentlige avgifter	507	862
Kortsiktige fordringer	25 819	10 892
Kortsiktige plasseringer	62 304	50 062
Bankinnskudd, kontanter	60 849	8 785
Sum omløpsmidler	258 579	234 192
Sum eiendeler	260 923	237 697
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital		
Aksjekapital	50 000	50 000
Overkursfond	57 861	57 861
Annen egenkapital	90 476	65 819
Sum egenkapital	198 337	173 679

(Tall i hele 1.000)

Balanse	31.12.09	31.12.08
Gjeld		
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	46 079	40 338
Forskuddsbetalt eksportavgift fra eksportører	6 744	6 755
Annen kortsiktig gjeld	9 763	16 925
Sum kortsiktig gjeld	62 586	64 017
Sum egenkapital og gjeld	260 923	237 697

2 Eksportutvalgets årsberetning for 2010

2.1 Innledning

Eksportutvalget for fisk (EFF) er organisert som aksjeselskap og 100 % eid av Fiskeri- og kystdepartementet. Fiskeri- og kystministeren utgjør selskapets generalforsamling, som blant annet oppnevner styret etter innstilling fra næringens hovedorganisasjoner. Funksjonsperioden for styret er to år med virkning fra 19. juni 2009. Administrerende direktør er Terje E. Martinussen.

EFF er organisert i tre virksomhetsområder: fellesmarkedsføring, markedsinformasjon samt kommunikasjon og beredskap. Hovedkontoret ligger i Tromsø. EFF er representert med egne ansatte i Tyskland (Hamburg), Frankrike (Paris), Spania (Madrid), Portugal (Lisboa), Italia (Milano), USA (Boston), Brasil (Rio de Janeiro), Japan (Tokyo), Kina (Beijing), Singapore og Russland (Moskva) og Sverige (Stockholm – fra 1. februar 2011).

Styret ønsker å videreutvikle EFFs tette og nære samarbeid med bedriftene i fiskeri- og havbruksnæringen med sikte på å målrette markedsaktiviteter som gjennomføres enten på vegne av eller sammen med sjømatnæringen. Det er styrets klare mål at EFFs aktiviteter, direkte og indirekte, skal bidra positivt til næringens lønnsomhet, markedsorientering, omdømme og videre utvikling. Styret har avholdt fem møter og behandlet 63 saker i 2010.

2.2 Markedsutvikling

Norsk sjømateksport var i 2010 på 53,7 milliarder kroner og for sjette år på rad settes det ny eksportrekord for Norsk sjømat. Økningen fra 2009 var på hele 9 milliarder kroner. Det ble eksportert

2,67 millioner tonn sjømat i 2010. Dette er en økning på 90 tusen tonn sammenlignet med 2009.

Våre største markeder holder stand på toppen

Nok et år er Frankrike og Russland på topp som våre to viktigste markeder. Der Frankrike er stor på import av norsk laks og torsk er Russland stor på kjøp av pelagisk fisk og laks. Eksporten til Frankrike var på 5,28 milliarder kroner, noe som er en økning på 582 millioner kroner sammenlignet med 2009. Dette plasserer Frankrike på topp, foran Russland – med en import på 5,24 milliarder kroner av norsk sjømat. Økningen for Russland var større enn veksten i Frankrike i 2010 på 679 millioner kroner, men fortsatt er altså Russland bak Frankrike selv om avstand er liten. I 2010 ble det på verdensbasis servert 37 millioner måltider norsk sjømat hver dag.

Havbruk styrker sin stilling som største sektor

Norsk eksport av sjømat fra havbruk økte med 7,4 milliarder kroner til 33,3 milliarder kroner. Av dette utgjør laks 31,3 milliarder som er ny rekord. Eksporten av ørret utgjør 1,6 milliarder kroner. Havbruk sto i 2010 for 62 % av eksportverdien for norsk sjømat.

Villfanget sjømat økte til 20,4 milliarder kroner i 2010 mot 18,7 milliarder kroner i 2009. Av dette utgjorde sild og makrell hhv. 3,7 milliarder og 3 milliarder kroner. Dette var en nedgang på 9 % for sild mens makrell hadde en fremgang på 36 % sammenlignet med foregående år. Hvitfiskbransjen eksporterte i 2010 torsk for 5,4 milliarder kroner, mens det ble solgt sei for 2,1 milliarder kroner. Dette er en oppgang på 654 millioner for torsk mens økningen for sei er på 157 millioner kroner.

Salg til hele verden

Som tidligere de foregående år er laks det produktet som selges til flest markeder. I 2010 solgte Norge laks til 104 land og det største enkeltmarkedet for laks var Frankrike med et kjøp på 4,6 milliarder kroner og det er en oppgang på 20 % eller 757 millioner fra 2009.

På plassene bak Frankrike finner vi Russland med en import på 3,9 milliarder kroner, Polen med 3,5 milliarder kroner og Danmark med 2,4 milliarder kroner. Både Frankrike og Russland som ligger på topp i lakseimport fra Norge er store konsummarkeder, mens Danmark og Polen begge er store bearbeidingsmarkeder. De to sistnevnte landene videreeksporterer til EU-markeder og det er interessant å registrere at Polen går så klart fra Danmark i verdi noe som kan tyde på en styrking av Polen som bearbeidingsland i EU.

Rekordår for pelagisk sektor

Eksporten av pelagisk fisk til konsum inkluderer blant annet sild, makrell og lodde og var i 2010 på 7,3 milliarder kroner. Det er en økning på 75 millioner eller 1 % i forhold til 2009. Russland, Nigeria, Ukraina og Japan er de største markedene for pelagisk fisk. Eksporten til Russland, Nigeria og Ukraina er i hovedsak sild og til Russland har den gått ned med 17 %, til Nigeria opp med 6 % og til Ukraina ned med 31 % fra 2009. Til Japan eksporteres det i hovedsak makrell og også makrellen som går til Kina ender opp i Japan for konsum. Vi så en vekst i eksporten til Japan på 32 % og til Kina på 10 % i 2010 i forhold til året før.

Fra tøft år til toppår for torsken

Etter et svært krevende 2009 med økonomisk utfordringer i en rekke nøkkelmarkeder snudde 2010 til opptur for torskefisk-eksporten som endte på 393 tusen tonn i 2010. Dette er en økning på 12 % fra 2009. En historisk god bestand av både torsk og hyse forklarer den gode veksten. Prisoppgang for flere produkter gjør at totalverdien for torskefiskene øker med 13 % og ender på 10,5 milliarder kroner.

Klippfiskeeksporten kom på totalt 3,6 milliarder kroner i 2010 og dette er ny eksportrekord. Dette er en økning på 16 % eller 491 millioner kroner fra 2009. Med 30 % verdivekst er Brasil nå det største markedet for klippfisk, med en eksportverdi på nesten 1,3 milliarder kroner i 2010.

Portugal er det viktigste markedet for norsk torsk og i 2010 hadde Norge om lag 50 % markedsandel på det portugisiske markedet.

2.3 EFF sine arbeidsoppgaver

Markedsføring

EFFs hovedoppgave er å øke etterspørselen etter Norsk Sjømat ute og hjemme. Derfor øremerkes brorparten av de årlige budsjettene til målrettet markedsføring av de ulike artene i ulike markeder. EFF investerer i reklame både i etermediene og i trykte publikasjoner, og gjennomfører hyppige kampanjer i butikker, restauranter og kantiner, iverksetter opplysningstiltak overfor forbrukere og tilbyr opplæring i handel og storhusholdning. Det går ikke en dag uten at noen slår et slag for Norsk Sjømat ett eller annet sted på kloden. Aktivitetene blir stadig hyppigere koordinert og samfinansiert med produsenter, eksportører og butikkjeder for å øke verdien og effekten av innsatsen.

Markedsinformasjon (statistikk og analyse)

EFF er næringens sentrale kilde til informasjon om nasjonal og internasjonal tilførsel og etterspørsel av sjømat. Gjennom et omfattende kildenettverk overvåker EFF de viktigste sjømatmarkedene for å kartlegge konkurransesituasjonen for norske produkter, etterspørselsutviklingen i sentrale markeder og stillingen i forhold til viktige konkurrentnasjoner. Kunnskapen om markedsutviklingen blir formidlet til norske næringsaktører gjennom foredrag og seminarer, fagartikler i media, i nyhetsbrevet «Markedseffekt», og ikke minst som svar på direkte henvendelser fra næringen. EFF har tilgang til omfattende databaser for internasjonal handelsstatistikk, informasjon om pris- og etterspørselsutvikling og andre faktorer som påvirker sjømathandelen i ulike markeder. På basis av denne innsikt gjennomføres hvert år en rekke analyser som gir næringen ny kunnskap om sjømatmarkedene. Målet med markedsinformasjonen er å gi næringen og myndighetene et godt og pålitelig grunnlag for beslutninger.

Kommunikasjon og PR, markedsberedskap og krisehåndtering

EFF skal bidra til å styrke næringens omdømme med aktivt informasjonsarbeid og målrettet arbeid mot media. PR-aktiviteter, pressereiser og pressestipend skal øke oppmerksomheten om norsk sjø-

mat i markedene. Historisk har Norge godt ord på seg som en pålitelig leverandør av førsteklasses sjømat. Men dette renommé blir med ujevne mellomrom satt på prøve, og uheldige hendelser eller publisert informasjon kan til tider true med å rukke ved sjømatens posisjon. Beredskap i form av markedsovervåkning og krisekommunikasjon er høyt prioritert i EFF – å sikre det positive omdømmet til næringen og Norsk Sjømat er meget viktig. EFF har lang erfaring i å koordinere markedsberedskap og krisekommunikasjon for næringen. Beredskapsarbeidet innebærer nær kontakt og klart definerte roller mellom myndigheter, forskning og næringsorganisasjoner. Gjennom faste ukentlige møter utveksler EFF, NIFES, Mattilsynet, Fiskeridirektoratet og FKD informasjon for å være best mulig forberedt på negative nyheter til enhver tid.

Markedsadgang

Det er av stor betydning for hele fiskerinæringen at de norske eksportørene har minst like god adgang til de ulike markedene som konkurrentene har. EFF driver kontinuerlig markedsovervåkning og innhenter informasjon om handelsforholdene i de ulike sjømatmarkedene. Denne informasjonen blir bearbeidet og brukt som utgangspunkt for analyser og utredninger om effekter på kort og lang sikt. EFF er eksportørenes sentrale kilde til informasjon om tollsatser, produktklassifiseringer, importkvoter og andre forhold knyttet til markedsadgang og således en hjelp i markedsprioriteringene. EFF bistår også næringens organisasjoner og myndighetene med beslutningsgrunnlag i deres arbeid inn mot internasjonale handelsorganisasjoner som EFTA, WTO, EU og i bilaterale forhandlinger.

2.4 Årsmelding

Virksomheten til Eksportutvalget for fisk er finansiert fullt ut av sjømatnæringen, gjennom markedsavgiften som er fastsatt i medhold av fiskeeksportloven av mars 1990.

EFF har flere samarbeidspartnere i forbindelse med utredninger, analyser og markedsføringstiltak overfor spesielle målgrupper. EFF samarbeider blant annet med fiskesalgslagene, Fiskeri- og kystdepartementet, Innovasjon Norge, Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond, fiskerierorganisasjonene, Norges forskningsråd og flere banker.

De regnskapsmessige inntektene var i 2010 på 363 millioner kroner, om lag 47 millioner høyere

enn i 2009. Operasjonelle investeringer utgjorde 299 millioner. Dette er en økning på 21 millioner kroner. Administrative kostnader var på 22,1 millioner kroner. Finansresultatet for 2010 ble 5,7 millioner kroner. Totalt sett fikk EFF et overskudd på 47 millioner kroner for 2010, mot et overskudd på 24,7 millioner i 2009. Totalkapitalen var ved utgangen av året 319 mill. kroner, sammenlignet med 261 mill. kroner året før. Egenkapitalandelen pr. 31.12.2010 var 77 prosent, sammenlignet med 76 prosent pr. 31.12.2009. Selskapet kan i henhold til vedtektene ikke dele ut utbytte.

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var på pluss 40 mill.kr. Selskapets likviditetsbeholdning var kr 95,9 mill. per 31.12.2010.

Selskapets finansielle investeringer er vist i note til regnskapet. Styret anser ikke at det foreligger markeds-, kreditt- eller likviditetsrisiko som er av vesentlig betydning for regnskapsavleggelsen ut over det som fremkommer av notene. Selskapet har investert en betydelig del av den frie egenkapitalen i pengemarkeds- og obligasjonsfond med lav risiko, og en mindre andel i aksjefond. Den finansielle risikoen anses totalt sett å være lav.

Styret mener at årsberetningen gir en rettvise oversikt av EFFs finansielle stilling, utvikling og resultat. Styret vil imidlertid påpeke at det enkelte års resultatregnskap, målt i norske kroner, ikke nødvendigvis gir et fullstendig bilde av de resultater som EFF har bidratt til overfor norsk fiskeri- og havbruksnæring, men viser i realiteten endringen i selskapets egenkapital.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Bakgrunnen for denne antakelsen er utsiktene som ligger til grunn for norsk fiskeeksport og en videreføring av ordningen med markedsavgift som er hjemlet i fiskeeksportloven av 1990. Selskapet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Framtidig utvikling

Styret vurderer EFFs framtidige utsikter som gode. Bakgrunnen for dette er fortsatt positiv tro på mulighetene for en god utvikling i eksportverdien av norsk sjømat, samt god oppslutning om EFF som næringens felles markedsføringsorgan.

Styrets egnevaluering

Styret har gjennomført egnevaluering og iverksatt tiltak som en oppfølging av de resultatene som fremkom av evalueringen.

Evaluering av markedsinvesteringene

EFF foretar jevnlig undersøkelser av konsum og holdninger til sjømat generelt og norsk sjømat spesielt. Datamaterialet er unikt i sitt slag og er sammenlignbart mellom land. Resultatene viser at norsk sjømat har en sterk posisjon og at denne stadig blir sterkere i viktige markeder. I de aller fleste markedene har norske sjømatprodukter en sterkere posisjon enn konkurrentene, både med hensyn til preferanse, positive holdninger og faktisk konsum. Disse analysene gjøres i samarbeid med TNS Gallup.

Styret ser på måling og evaluering som et svært viktig område i EFF for å sikre at midlene blir brukt på en mest mulig hensiktsmessig måte. Dette gjelder både på organisatoriske og kommersielle områder. EFF har innarbeidet gode rutiner for regelmessige målinger – som profilundersøkelsen (hva mener interessentene om EFF) og arbeidsmiljøundersøkelse (måling internt i EFF).

Kommersielle målinger har vært høyt prioritert i EFF over lang tid, men man har identifisert et behov for å videreutvikle og systematisere metodikk og rutiner for måling av de kommersielle aktivitetene. Dette har derfor hatt prioritet i 2010. Hensikten med systematiseringen har vært å videreutvikle systemet og ha muligheten til å sammenligne avkastningen av markedsaktivitetene mellom markeder, samt å bruke den genererte kunnskapen og erfaringen til stadig å bli mer effektiv.

Et viktig virkemiddel for systematiseringen er markedsplanleggingssystemet BrandMaker, som ble testet og delvis implementert i organisasjonen i 2010. Systemet implementeres for fullt i 2011 og skal anvendes for alle vesentlige markedsaktiviteter i EFF regi. Systemet gjør at resultatene kan hentes ut og sammenlignes med pre-definerte målsettinger, KPI'er (Key Performance Indicators).

Rapporteringsrutinene i markedsplanleggeren vil i tillegg til å styrke EFFs læring av egne aktiviteter, også styrke styrets muligheter til å holde seg orientert om hvilke markedsaktiviteter EFF gjennomfører samt effektiviteten av disse. Markedsplanleggeren implementeres for fullt i løpet av 2011.

Høsten 2010 ble det for første gang laget TV-reklamer for norsk laks både i Norge og Spania. Begge kampanjene er blitt omfattende testet både i forkant, under og i etterkant av kampanjen, for å evaluere hvorvidt de definerte målsettingene er oppnådd. I Norge viste analyser at kampanjen hadde positiv effekt på holdningsvariablene «laks

er lett å tilberede» og «laks er lite tidkrevende å tilberede». Filmene hadde også positiv effekt på adferdsvariablene repertoar og konsumfrekvens. Samtlige filmer scoret over gjennomsnittet sammenlignet med andre reklamefilmer for mat, både når det gjelder involvering og motivasjon til atferd. Markedsanalysebyrået GfK sine tall for hjemmekonsum i 4. kvartal viser en positiv utvikling i målgruppen sammenlignet med 4. kvartal 2009.

I Spania viste analyser av filmene at kampanjen hadde positiv effekt på holdningsvariablene «barn liker» og «passer for barn». Filmene hadde også positiv effekt på adferdsvariablene repertoar og konsumfrekvens.

Samfunnsansvar

Styret vedtok i 2009 at Eksportutvalget skulle tiltre FNs Global Compact (GC) og selskapet har mottatt formell bekreftelse på registrering hos GC. Eksportutvalget mener tilslutningen til GC gjør det enklere å for EFF å følge opp arbeidet og rapporteringen av selskapets samfunnsansvar. EFF rapporterer i tråd med de rutiner som tilslutningen til GC forutsetter. Rapportering (Communication on Progress) er oppdatert og tilgjengelig på FNs hjemmesider.

Arbeidsmiljø og personale

Sykefraværet i EFF utgjorde 1,6 % av total arbeidstid i 2010 (0,8 % i 2009). Selskapet arbeider kontinuerlig med å minimere antall sykedager.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker i løpet av året som har resultert i store materielle skader eller personskader. EFF har gjennomført arbeidsmiljøundersøkelse og arbeidsmiljøet kan betraktes som godt. Det iverksettes løpende tiltak for forbedringer. Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften.

Likestilling/diskriminering

Eksportutvalget for fisk har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn, og har derfor innarbeidet en policy som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn eller andre former for diskriminering. Det er vedtatt etiske retningslinjer for ansatte i EFF og regelverket er også publisert på EFF sine hjemmesider. Spør-

mål om dette blir også håndtert gjennom regelmessige arbeidsmiljøundersøkelser i EFF.

Det er per 31.12.2010 ansatt 35 kvinner og 22 menn i EFF, inkludert vikarer og midlertidig ansatte.

	Menn	Kvinner
Administrerende direktør	1	
Direktører	3	2
Andre	18	33

Ved rekruttering vektlegges primært kompetanse i forhold til den konkrete stillingen, men EFF er også opptatt av å ha en god fordeling mellom kvinner og menn på alle nivå i organisasjonen. Dette forholdet ansees for tiden å være tilfredsstillende. Andelen ansatte som har valgt å jobbe deltid er noe høyere blant kvinner.

Korrupsjon

EFF har vedtatt retningslinjer som klargjør at selskapet har null-toleranse med hensyn på korrupsjon. Retningslinjene er nedfelt i selskapets etiske regelverk.

Miljørapportering

Virksomheten til Eksportutvalget for fisk belaster ikke det ytre miljøet utover det som anses normalt for denne type virksomhet. Selskapet ble i 2009 godkjent som Miljøfyrtårn.

Årsresultat og disponeringer

Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet i EFF:

<i>Overført til annen egenkapital</i>	<i>kr 47.049.796</i>
<i>Totalt disponert</i>	<i>kr 47.049.796</i>

Selskapets egenkapital pr. 31.12.2010 var totalt 245,4 mill kroner og fordeler seg slik:

– Aksjekapital	50,0 mill kr
– Overkursfond	57,9 mill kr
– Annen egenkapital	137,5 mill kr

Selskapskontroll

Riksrevisjonen varslet om selskapskontroll av EFF i 2010. Etter et innledende møte, ble EFF informert om at Riksrevisjonen hadde besluttet å ikke gjennomføre den planlagte selskapskontrollen i denne omgang.

(Tall i hele 1.000)

Resultatregnskap	2010	2009
Inntekter		
Markedsavgift	354 576	280 086
Årsavgift	7 284	7 314
Tilskudd	0	27 900
Øvrige inntekter	876	376
Sum inntekter	362 736	315 677
Administrasjonskostnader		
Personalkostnader	10 226	8 879
Andre administrasjonskostnader	10 471	11 305
Avskrivning varige driftsmidler	1 418	1 430
Sum administrasjonskostnader	22 115	21 614
Operasjonelle investeringer		
Informasjon og kriseberedskap	7 029	5 506
Miljø/kvalitet	1 942	1 362
Markedsinvesteringer	230 309	224 484

	(Tall i hele 1.000)	
Resultatregnskap	2010	2009
Markedsinformasjon	5 248	4 390
Markedsadgang	9 840	3 527
Operasjonelle lønnskostnader	17 993	15 957
Kostnader utekontor	26 864	22 827
Sum operasjonelle investeringer	299 226	278 053
Driftsresultat	41 396	16 009
Finansinntekter og -kostnader		
Finansinntekter	7 123	9542
Finanskostnader	-1 469	-894
Finansresultat	5 654	8 648
Resultat før skatt	47 050	24 658
Årsresultat	47 050	24 658
Disponeringer:		
Overføring til/fra annen egenkapital	47 050	24 658
Sum disponeringer	47 050	24 658

	(Tall i hele 1.000)	
Balanse	31.12.10	31.12.09
Eiendeler		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Inventar, kontormaskiner, edb-utstyr	1 803	1 718
Finansielle anleggsmidler		
Investeringer i aksjer	15	15
Langsiktige fordringer	665	611
Sum anleggsmidler	2 483	2 344
Omløpsmidler		
Påløpt eksportavgift	109 164	81 669
Investering i aksjer	3 954	3 437
Obligasjonsfond	24 930	23 993
Til gode offentlige avgifter	3 288	507
Kortsiktige fordringer	15 051	25 819
Kortsiktige plasseringer	63 908	62 304
Bankinnskudd, kontanter	95 865	60 849
Sum omløpsmidler	316 160	258 579
Sum eiendeler	318 643	260 923

(Tall i hele 1.000)

Balanse	31.12.10	31.12.09
Egenkapital og gjeld		
Egenkapital		
Aksjekapital	50 000	50 000
Overkursfond	57 861	57 861
Annen egenkapital	137 526	90 476
Sum egenkapital	245 387	198 337
Gjeld		
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	51 754	46 079
Forskuddsbetalt eksportavgift fra eksportører	6 695	6 744
Annen kortsiktig gjeld	14 807	9 763
Sum kortsiktig gjeld	73 256	62 586
Sum egenkapital og gjeld	318 643	260 923

Vedlegg 2**Utdrag av årsmeldingane for Norges Råfisklag 2009 og 2010****1 Styrets beretning for 2009****1.1 Virksomhetens art**

Norges Råfisklag er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er Norges Fiskerlags fylkesfiskerlag i salgslagets distrikt, Fiskebåtrederne Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskerlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

1.2 Formål

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

1.3 Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2010 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

1.4 Nøkkeltall

Omsatt fangst 2009 i rund vekt: 592.000 tonn.
Omsetningsverdi 2009: 5.163 millioner kroner.

1.5 Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt 8 styremøter, herav ett telefonmøte. Det ble behandlet 78 saker. Styremøtene ble avviklet på følgende steder og dager:

Tromsø	23. februar
Tromsø	2. og 3. april

Tromsø	25. mai
Tromsø	28. mai
København	2. september
Tromsø	19. oktober
Tromsø	9. og 10. desember

Styremøtet i september ble lagt til den norske ambassaden i København. Etter avviklingen av selve møtet, delte Råfisklagets delegasjon seg i to grupper. Den ene gjennomførte besøk og møter i København med DANISH – Landbrug & Fødevarer, Innovasjon Norge og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Den andre tok tog til Fredericia på Jylland og besøkte Danske Fiskeres Producent Organisation (PO) og Danmarks Fiskeriforening.

Danmark er et stort markedsland for rød fisk, men landet har et potensial for mer torskefisk. Danmark er dessuten et naboland som vi lett kan føre dialog med, som er innenfor EU og som forvalter bestander som er familiære med våre. Råfisklagets styre og administrasjon fikk meget god oppfølging og hadde stort utbytte av oppholdet i Danmark høsten 2009.

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt 14 møter, herav 3 telefonmøter.

AU behandlet totalt 61 saker.

1.6 Omsetning**1.6.1 Årets omsetning**

Året 2009 ble et av de mest krevende år innen førstehåndsomsetningen av torsk noensinne. Som følge av blant annet uro i finansmarkedene med en påfølgende nedgangskonjunktur gjennom andre halvdel av 2008 og hele 2009, falt markedsprisene på torsk betydelig i denne perioden. Rundt årsskiftet 2008/2009 var det stor usikkerhet knyttet til hvordan markedet skulle utvikle seg videre i 2009.

Markedsuroen medførte at det ikke ble oppnådd enighet i minsteprisdrøftelsene i desember 2008. Dette medførte at meklingsnemnda, som hadde sitt virke som del av et prøveprosjekt fram

Tabell 2.1 Total omsetningsverdi for norske og utenlandske fartøy 2000–2009 (millioner kroner)

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Norske fartøy verdi	4.128	4.238	4.013	3.339	3.945	4.147	4.617	5.074	4.782	4.186
Utenlandske fartøy verdi	2.080	2.042	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376	977

Verditallene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

til 31.12.2008, måtte tre sammen for å fremme et forslag til nye minstepriser. Etter at meklingsnemnda hadde fremmet sitt forslag, fastsatte Råfisklaget deres forslag som nye minstepriser. Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) tok de fastsatte minsteprisene til etterretning.

Etter prisdrøftelsene forble det betydelig uro rundt minsteprisene, og dette vedvarte fram til FHL krevde nye prisdrøftelser som ble gjennomført 19. januar. Med utgangspunkt i at vi hadde en fremmeklet minstepris, sammenholdt med at det ikke hadde skjedd noen vesentlige endringer i rammebetingelsene eller markedet etter at meklingen forelå, avviste Råfisklaget kravet om reduserte minstepriser på torsk.

Imidlertid gikk omsetningen svært tregt utover i januar og i starten av februar, med betydelige avsetningsvansker spesielt for den minste flåten. Råfisklaget så seg derfor nødt til å kontakte FHL og Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL) for å sondere et forslag om reduserte minstepriser på torsk, med den hensikt å få økt fart i omsetningen i den kritiske vintersesongen. Disse sonderingene ble gjennomført 10.–11. februar, men resultatet ble at FHL ikke klarte å samle seg om et felles standpunkt til forslaget om reduserte minstepriser.

I begynnelsen av mars kom imidlertid FHL og NSL med krav om nye prisdrøftelser, og disse ble gjennomført 6. mars med ny nedgang i minsteprisene for torsk. I de påfølgende prisdrøftelsene i juni, september og desember, ble det ytterligere nedgang i minsteprisene. Det er vanskelig å kalle beretningsåret for annet en eneste lang nedtur, når man ser på minsteprisene for torsk.

Den samlede omsetningsverdien endte i 2009 på 5.163 millioner kroner. Dette var en nedgang fra 2008 på totalt 995 millioner kroner. Nedgangen kom først og fremst som følge av en prisnedgang på torsk på i gjennomsnitt 29 prosent fra 2008 til 2009, når vi ser hele torskekvantumet under ett og ikke tar høyde for endret størrelsessammensetning.

For de norske fartøyene ble verdinedgangen på 596 millioner kroner. Samlet omsetning endte

på 4.186 millioner kroner, noe som representerer en nedgang på 12 prosent når man ser den norske flåten under ett. Det er viktig å være klar over at det er store forskjeller innbyrdes mellom de ulike flåtegruppene, og at enkelte grupper relativt sett har hatt en betydelig større verdinedgang.

Totalt ble det landet 592.000 tonn fisk, skalldyr og kval fordelt med 482.000 tonn på den norske flåten og 110.000 tonn på den utenlandske flåten. I kvantumstallene for den norske flåten inngår 57.000 tonn krill fra Sørishavet. Totalkvantumet økte med 2 prosent fra året før. Torskelandingene økte med 17.000 tonn til totalt 273.000 tonn, mens landingene av hyse økte med 28.000 tonn til 99.000 tonn. For seien ble det en kvantumsnedgang på 18.000 tonn, og omsetningen endte på 83.000 tonn. Det er første gang på meget lang tid at det landes mer hyse enn sei i Råfisklagets distrikt.

For den utenlandske flåten, det vil i hovedsak si russiske frysetrålere som lander fisk i Norge, ble det en nedgang på 9 prosent (11.000 tonn) fra året før. Det er knyttet en viss usikkerhet med hensyn til utviklingen i landingene fra den russiske flåten på grunn av endringer i russisk lovgivning. Disse endringene har som intensjon at mer av den russiske fisken skal landes i Russland.

1.6.2 Prisutvikling

Som følge av en rekke faktorer som påvirket våre markeder for torsk negativt, begynte torskeprisen å falle fra andre kvartal 2008. Prisnedgangen ble særlig tydelig på førstehandsprisen på fryst torsk. I perioden fra høsten 2008 og fram mot våren 2009, var fersk- og frystprisen for torsk praktisk talt sammenfallende. Normalt er det en betydelig prisforskjell på disse produktene i samme vekt-klasser.

Prisfallet på torsk førte til at Råfisklaget måtte gå ned med minsteprisen på torsk både under prisdrøftelsene i september og desember 2008 og samtlige prisdrøftelser i 2009. I takt med at minsteprisene gikk ned gjennom beretningsåret, viste også gjennomsnittspris betalt til fisker en fallende tendens. Fra september 2009 fikk imidlertid gjen-

Tabell 2.2 Utvikling i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter 2000–2009 (kroner pr. kg)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fisk (alle arter)	10,07	10,64	9,56	7,81	8,57	9,47	10,09	11,67	11,46	9,00
Reker	12,24	10,55	9,27	9,41	11,37	9,56	10,67	14,09	12,77	14,23
Krabbe (ekskl. kongekrabbe)	6,64	7,30	7,46	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94	7,42	7,51
Småkvalkjøtt	30,40	30,59	30,59	29,41	29,47	29,08	29,94	31,82	31,50	32,30
Biprodukter (ekskl. rognkjeksrogn)	5,32	7,68	7,96	4,77	4,90	5,21	5,60	6,27	6,67	6,99

Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småkvalkjøtt og biprodukter.

nomsnittsprisen på ombordfryst torsk en liten oppgang. Prisoppgangen på ombordfryst torsk høsten 2009 antas blant annet å ha sammenheng med små tilførsler av torsk i markedet, samt et behov i klippfiskindustrien for å oppfylle kontrakter fram mot jule- og påskesalg.

Samlet sett for all torsk, og uten å ta hensyn til forskyvinger i størrelsessammensetningen, var det en prisnedgang på 29 prosent fra 2008 til 2009. Hvis man kun ser på de norske landingene, var prisnedgangen på 31 prosent.

Under prisdrøftelsene i desember 2009, ble det fra Råfisklaget fokusert på å få et forhandlingsresultat som sikret at flest mulig fiskekjøpere ville være i full drift sesongen 2010. Dette ut fra hensynet å sikre avsetning for flest mulig fiskere. I denne sammenhengen var det vitalt å bidra til at både fiskeindustri og ikke minst deres banker, hadde tro på en lønnsom drift framover etter det vanskelige året 2009. I denne sammenhengen ble det også nødvendig blant annet å drøfte vektklassene for torsk, og partene ble enig om midlertidig å endre vektgrensen for den største torsken fra 5 kg til 6,5 kg. Denne endringen ble gjort som en tilpassning til prisforskjellene på de forskjellige vektclassene av saltfisk.

Også for hysa var det en fallende pristendens gjennom beretningsåret. Prisnedgangen på hyse startet høsten 2007, det vil si tidligere enn for torsken. Gjennomsnittsprisen for all hyse landet i 2009 falt med 11 prosent, sammenlignet med året før. Minsteprisene på hyse ble vesentlig korrigert ned i løpet av 2008. I 2009 ble minsteprisen for den største hysa redusert under de ekstraordinære driftelsene i mars.

Høsten 2009 var det stabilt god omsetning av ombordfryst hyse, og sammenholdt med et godt hysefiske for den havgående flåte ga dette et godt totalresultat for kvantums- og verdiutvikling for

hysa i 2009 med en totalverdi på 687 millioner kroner.

For seien har det vært en tilnærmet uforandret pris gjennom beretningsåret. Prisen på ombordfryst sei har utviklet seg positivt, særlig i andre halvår. Minsteprisen på sei ble økt under prisdrøftelsene i desember 2009. Seien har de siste årene hatt god drahjelp av en positiv markedsutvikling for klippfisk av sei i det brasilianske markedet.

Reka hadde en positiv prisutvikling i beretningsåret med en økning i gjennomsnittlig betalt pris på 11 prosent når vi ser all landet reke under ett. For fryste reker til pilling, var prisoppgangen på 7 prosent. Den positive prisutviklingen kom imidlertid på et redusert kvantum.

For de artene som er særlig påvirket av svingningene i ferskmarkedet, må Råfisklaget periodevis foreta midlertidig reduksjon eller suspensjon av minstepris. Det er etablert en egen prøveordning med et prisutvalg som skal følge markedsutviklingen av disse artene, for eventuelt å kunne komme med raske korreksjoner på disse artene.

I beretningsåret har det vært gjennomført midlertidig suspensjon av minsteprisen på følgende arter: Lysing (de to minste vektclasser) og lyr. For følgende arter har minsteprisen midlertidig vært redusert: Breiflabb, lysing (største vektclass), kvitlange, rund uer og kveite.

Tabellen som følger viser utviklingen i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregruppene fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småkvalkjøtt og biprodukter. Tabellen viser gjennomsnittstall for den enkelte gruppe eller art og kan kun brukes som indikasjon på utviklingstrekk. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom

fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

1.6.3 Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige former for omsetningstjenester for flåten. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskeren velge blant de tilbudte omsetningsordningene. I bunnen for omsetningsordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare, samt et tilhørende regelverk for hvordan førstehåndsomsetningen skal foregå. Regelverket fremgår av våre forretningsregler og rundskriv.

De viktigste omsetningsordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser. Innenfor denne ordningen kan fiskere og kjøpere bl.a. inngå mer eller mindre formaliserte avtaler for leveransene.
- Frivillig auksjon av ombordfryst fisk som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen tilbys fisken til interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.
- Obligatorisk auksjon av ombordfryste reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det er ikke noen minstepris for industrireker.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp og auksjon av låsatt sei. Kval ble i 2009 omsatt enten innenfor en leveringsavtale godkjent av Råfisklaget eller på auksjon.

På vår auksjon av ombordfryst fisk fra lager, ofte omtalt som «lagerauksjon», hadde vi en meget positiv utvikling i beretningsåret. Det ble totalt omsatt fryst fisk av alle slag for ca. 1 milliard kroner – 20 prosent høyere verdi enn i 2008. Kvantumet som ble omsatt via lagerauksjonene utgjorde ca. 115.000 tonn – 45 prosent høyere kvantum enn i 2008.

På lagerauksjonen tok vi i beretningsåret i bruk vårt nye elektroniske auksjonssystem «NR Auksjon». Systemet ble i hovedsak svært godt mottatt blant de som kjøper fisk på lagerauksjonen. Dessverre oppsto det i oktober tekniske problemer som gikk ut over stabiliteten. Dette gjorde at systemet måtte tas ut av drift for feilsøking og oppgradering. Det tas sikte på å få NR Auksjon i ny stabil drift raskest mulig i 2010.

1.6.4 Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av råfiskloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§5) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§6). I beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- Før vinter-sesongen hadde AU fattet vedtak om prinsippene for reguleringer av fisket etter torsk og hyse hvis behovet skulle oppstå. Signalet om at reguleringer ville bli iversatt ved behov, var kommunisert ut til næringen. Det ble drøftet å iverksette ukekvoter da omsetningsproblemene økte i februar og mars. Industrien signaliserte imidlertid at de ikke ville ta inn nye båter selv om deres eksisterende leverandører fikk redusert mulighet for å levere ved hjelp av ukekvoter. En rekke fiskekjøpere praktiserte egne begrensinger i leveransene fra båtene samt noe større grad av helgestenging gjennom hele sesongen. Fra og med uke 17 innførte Råfisklaget ukekvoter for ferske leveranser av torsk og hyse fra den konvensjonelle flåten i Troms og Finnmark. Reguleringen ble gjort som følge av svært store landinger i denne regionen og med den hensikt å sikre avsetning for flest mulig fartøy. Reguleringene ble opphevet i Troms og Vest-Finnmark fra og med uke 23 og i Øst-Finnmark fra og med uke 24.
- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med omsetningskvoter for deltakende fartøy, med totalkvoter på 15 tonn for fartøy under 20 meter og 25 tonn for fartøy over 20 meter. Fartøy som kom inn under regelverket for kjøp og produksjon av egen fangst, fikk ikke restriksjoner i omsetningen. På grunn av avtakssmessige hensyn, ble fangstingen stanset 23. juni. Fartøy med leveringsavtale og fartøy som drev kjøp og produksjon av egen fangst, ble ikke omfattet av stansen.

Det er ikke benyttet noen form for regulering eller dirigering i seinotfisket i beretningsåret, noe som må sies å være uvanlig selv om det har vært et redusert behov for slike inngrep de siste årene.

På grunn av at adgangen til prisreduksjon som følge av kvalitetsmangel ble utnyttet på en utilbørlig måte våren 2009, besluttet styrets arbeidsutvalg (AU) å endre reglene for slik prisreduksjon. I de ordinære reglene er det anledning til å redu-

sere prisen inntil 40 prosent under minstepris avhengig av graden av kvalitetsmangel. I perioden fra og med 20. april til og med 15. juni endret AU denne regelen slik at det bare var adgang til å redusere prisen inntil 10 prosent under minstepris.

1.6.5 Føringstilskudd

Råfisklaget har flere forskjellige ordninger for føringstilskudd. Ordningene finansieres av offentlige midler over statsbudsjettet og ved en viss bruk av egenandeler.

De viktigste føringsordningene er:

- Føring av fersk fisk fra mottaksstasjon/-anlegg til produksjonsanlegg
- Føring av fisk ut av overskuddsområder til produksjonsanlegg
- Kryssføring av hyse og små torsk fra konvensjonell industri til filetproduksjon
- Føring av taskekrabbe fra mottaksstasjon til produksjonsanlegg

I tillegg har Råfisklaget i beretningsåret hatt føringsordninger for føring av sjøtilvirket tørrfisk, fersk kystreke, levende kongekrabbe, brønnbåtført sei og føring av hoder/rygger til industriell tørking.

Råfisklaget disponerte en samlet ramme på totalt 33,2 millioner kroner til føringsordninger i 2009. Av dette var totalt 10,2 millioner kroner som kom som ekstraordinære tildelinger som følge av den vanskelige omsetningssituasjonen for torsk.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føringsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Føringsordningene er også viktig for å kunne gjennomføre omsetningen på en mest mulig smidig måte mens fisken er tilgjengelig. Dette er svært viktig for kystflåten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikkostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn å avta.

1.6.6 Ekstraordinære tiltak 2009

Som følge av den vanskelige markeds- og omsetningssituasjonen i 2009, er det gjennomført en rekke tiltak i samarbeid mellom myndighetene og Råfisklaget:

- Statlig råstoffgarantiordning
- Økt oppgjørstid til fiskekjøperne

- Ekstraordinære midler til markedsinnsats: Totalt ble det satt inn 25 millioner kroner i ekstra markedsinnsats finansiert av Fiskeri- og kystdepartementet (16,5 millioner), Eksportutvalget for fisk (6 millioner), Norges Råfisklag (2 millioner) og Sunnmøre og Romsdal fiske-salslag (0,5 millioner).
- Ekstrabevilgning til føringstilskudd: Ut over opprinnelig ramme på 33,1 millioner kroner, ble det bevilget 10 millioner i revidert statsbudsjett til føringstilskudd. Tilleggsbevilgningen ble i løpet av året i sin helhet disponert av Råfisklaget.
- Ordning med drifts- og investeringstilskudd til mottaksstasjoner: Råfisklaget forvaltet 5,15 millioner kroner av en total statlig bevilgning på 6,5 millioner til drifts- og investeringsstøtte på mottaksstasjoner, som var satt av på statsbudsjettet for 2009.
- Stimuleringstiltak til omsetning av sjøtilvirket tørrfisk: Råfisklaget økte oppgjørstida for kjøp av sjøtilvirket tørrfisk, økte føringstilskuddet og bidro med markedsmidler for å stimulere markedet høsten 2009.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i 2009 i virksomhetsrapporten bak i beretningen

1.7 Økonomi

1.7.1 Resultat 2009

Resultatregnskapet for 2009 viser et overskudd etter skatt på 26,3 millioner kroner, mot et underskudd på 42,6 millioner i 2008. Reduksjon i omsetningsverdien ga en reduksjon i Råfisklagets avgiftsinntekter på 8,7 millioner kroner. Samlede driftsinntekter utgjorde 50,7 millioner.

Årsresultatet er godt. Samtidig må resultatet ses i sammenheng med et godt finansielt resultat som følge av at finansmarkedet i 2009 utviklet seg svært positivt etter den kraftige nedgangen i 2008.

Driftsresultatet viser et underskudd på 22,4 millioner kroner. Dette er 6,5 millioner svakere enn året før. Utviklingen de siste år med negative driftsresultat betyr at Råfisklaget i stadig økende grad er avhengig av gode finansresultat for fortsatt å vedlikeholde egenkapitalen og sikre tilstrekkelig likviditet. Styret følger utviklingen på kostnadssiden i forhold til de forventede avgiftsinntekter, og i samsvar med vedtatte strategier og ansvar for langsiktig sikring av lagets soliditet, vil styret årlig måtte vurdere nivået på avgiftssatsene.

Gjennom fastsettelse og oppfølging av Råfisklagets budsjetter, vektlegger styret en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene i forhold til planlagt aktivitetsnivå. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskere og fiskekjerneføringen. I driftsregnskapet for 2009 er det i likhet med de senere år utgiftsført betydelige kostnader for å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på forskning og utvikling, markedsarbeid, infrastruktur, informasjon, med videre.

Finansmarkedet bedret seg kraftig i 2009 etter de dramatiske urolighetene internasjonalt i 2008. Den globale finanskrisen medførte store fall i de bokførte verdiene på verdipapirene, mens det i 2009 har vært sterk verdistigning på papirene der det ble oppnådd en avkastning 22 prosent på den forvaltede kapitalen.

Pengemarkedsrenten utviklet seg svakt positivt utover året. Renteinntektene utgjorde 21,8 millioner som er omtrent på samme nivå som i 2008. Den finansielle situasjonen i 2009 medførte at kredittiden til fiskekjøperne ble utvidet med 14 dager. Dette medførte at Råfisklaget måtte benytte utvidede trekkrettigheter og kreditter for å ha tilstrekkelig likvide midler for å forestå oppgjør til fiskerne. Kostnadene for å fremskaffe denne likviditeten ble betydelig, og finansresultatet i 2009 er derfor belastet med en rentekostnad på 6 millioner.

Verdiendringene på markedsbaserte omløpsmidler (aksjer, obligasjoner, mv.) ga en bokført gevinst på 36,9 millioner i 2009. Inkludert i finansresultatet er også resultatene fra Råfisklagets datterselskaper på 1,7 millioner som er svakere enn tilsvarende resultat i 2008. Dette skyldes i hovedsak nedskrivninger på aksjeporteføljen til Marinvest AS. Andre finanskostnader i 2009 utgjorde 1,2 millioner mot 11,8 millioner i 2008. I 2008 ble det foretatt betydelige nedskrivninger på porteføljen av anleggsaksjer.

Netto finansinntekter i 2009 viser et overskudd på 53,6 millioner. I 2008 var det et netto underskudd på 25,1 millioner.

Råfisklagets resultat før skatt viser et overskudd på 31,2 millioner kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 4,8 millioner kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 2,1 millioner kroner, jfr. regnskapets note 1.

Den totale omsetningen ble på 5.163 millioner kroner, noe som er 995 millioner lavere enn i 2008.

Styret er tilfreds med det oppnådde årsresultatet i 2009.

Årsresultatet i 2009 viser et overskudd for Råfisklaget på 26,3 millioner etter skatt.

1.7.2 Balansen pr. 31. desember 2009

Råfisklagets eiendeler utgjorde ved årets slutt 756 millioner, hvorav 595 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Den kraftige økningen på de bokførte verdiene av eiendelene fra 538 millioner i 2008 skyldes betydelig økning i utestående på fiskekjøperne.

Kortsiktig gjeld var på 285 millioner som er en økning fra 90 millioner i 2008. I hovedsak har dette sammenheng med utvidet bruk av kassekreditt som følge av økningen i utestående fordringer.

Råfisklagets egenkapital etter disponering av årets resultat utgjorde ved årets slutt 463 millioner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 310 millioner.

1.7.3 Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er redusert med 183 millioner. Netto utbetalinger knyttet til drift har vært på 169 millioner. Ved utgangen av året er trekkrettigheten benyttet, slik at netto kassekreditt er på 163 millioner. Den negative beholdning har direkte sammenheng med økning av fordringsmassen.

1.7.4 Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

I 2009 ble oppgjørsordningen utfordret gjennom de virkninger den generelle finansielle og markedsmessige situasjonen som møtte fiskerierne. Etter sterke ønsker fra industriens organisasjoner ble betalingsfristen for fiskekjøperne utvidet med 14 dager til 28 dager. For Råfisklaget var det viktig at oppgjørstiden til fisker ikke skulle endres som følge av utvidelsen av betalingsfristen til kjøperne. Fiskerne kunne derfor gjennom en vanskelig finansiell situasjon få

levert sine fangster og få oppgjøret utbetalt som tidligere, 15 dager etter levering!

Samtidig opplevde næringen også konkurser blant industribedrifter. Oppgjørsordningen sikret fiskerne oppgjørene for levert fangst. Uten den garanterte oppgjørsordningen ville fiskerne risikert betydelige økonomisk tap som følge av konkurser blant fiskekjøperne.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utstående – som situasjonen var i 2009 – hos fiskekjøperne. Det må til enhver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper.

Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å gjøre fangstens verdi tilgjengelig kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne, og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Råfisklagets solide egenkapital og likviditet er en forutsetning for at oppgjørssystemet skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

1.7.5 Garantiordningen

Utestående hos fiskekjøper er sikret gjennom Råfisklagets garantiordning som er spesifisert i regnskapets note 11.

Generelt sett var kjøpernes betalingsevne i 2009 en stor utfordring, og det var ikke til å unngå at garantifondet ble påført tap som følge av konkurser. En hver svekkelse av garantifondet reduserer den samlede økonomiske kjøpekapasiteten, og det ble derfor nødvendig å foreta enkelte justeringer i kjøpsrammene for å redusere risikoen for tap på garantifondet.

Som følge av et sterkt ønske fra Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening (FHL) om å utvide betalingsfristen for industriens råstoffkjøp, ble det behov for utvidede garantirammer. Gjennom felles drøftelser rettet mot myndighetene innstilte Fiskeri- og kystdepartementet overfor Stortinget på å stille en statlig garantiramme gjennom Innovasjon Norge til disposisjon for salgslagene. Råfisklagets andel av denne rammen utgjorde 320 millioner inkludert en egenandel på 80 millioner.

Den statlige garantirammen gjorde det mulig å utvide betalingsfristen for industriens råstoffkjøp

og redusere presset på industriens likviditet, og bidro videre til å gjennomføre det viktige vinterfisket vesentlig bedre for både flåte og industri enn det ellers ville gjort.

Råfisklagets garantiordning er fordelaktig for kjøperne sammenlignet med det andre salgslag krever, og også sammenlignet med betingelser kjøpere på utenlandske auksjoner har. Tilpasset kjøperstruktur og omsetningsformer med stor grad av direkte avtaler mellom kjøper og fisker, gir ordningen gode garantivilkår for kjøperne.

1.7.6 Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene. I 2009 ga en solid positiv avkastning ca. 22 prosent på forvaltet kapital.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og fastsatte rammer. Hoveddelen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland, pengemarkedsplasseringer og eiendomsfond. Sammenstillingen pr. 31.12.2009:

- Norske obligasjoner 41 %
- Pengemarked 10 %
- Internasjonale aksjer 19 %
- Norske aksjer 14 %
- Eiendom 2 %
- Internasjonale høyrenteobligasjoner 3 %
- Internasjonale kredittobligasjoner 10 %
- Internasjonale statsobligasjoner 1 %

1.7.7 Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positivt bidrag til resultatet, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene på lang sikt. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

1.7.8 Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettviseende oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilt garantiordning (regnskaps note 11). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt diversifisering gjennom forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

1.7.9 Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor representantskapet at overskuddet for 2009 på kr 26.343.245 overføres til annen egenkapital.

1.8 Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget

Styret startet i 2007 et arbeid med å justere størrelsen på – og sammensetningen av Råfisklagets styrende organer. Saken var på høring i eierorganisasjonene høsten 2007, men høringen resulterte ikke i et samlende standpunkt til saken. I 2008 arbeidet et utvalg i styret videre med saken og en skissert løsning ble presenterte på representantskapsmøtet i 2009. På dette møtet fattet representantskapet følgende vedtak:

Representantskapet tar saken til orientering og ber styret arbeide videre med sikte på endelig behandling på representantskapsmøtet i 2010.

Etter dette har Finnmark Fiskarlag og Troms Fiskarfylking slått seg sammen til Fiskarlaget Nord. Dette påvirker denne saken. Første halvår 2010 har fylkeslagene i Fiskarlaget jobbet videre med saken, med den hensikt å få et samlende syn.

1.9 Datterselskaper

1.9.1 Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 millioner kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 prosent av ANS Sjøgata 41/43

(øvrige 6 prosent eies av Råfisklaget) og 25 prosent andel av Samvirkegården AS.

Regnskapet for 2009 viser et overskudd på 4,1 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2009 viser en egenkapital på 46,8 millioner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet.

1.9.2 Marininvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 58,6 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2009 viser et underskudd på 2,1 millioner kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapet har administrasjonsavtale med Fiskernes Agnforsyning.

1.9.3 Kystens Hus AS

Selskapet er inntil videre et heleid datterselskap av Norges Råfisklag, og har som formål å forvalte areal til forretningsaktiviteter, fellestjenester og informasjonsvirksomhet for profilering og utvikling av kysten og kystens næringsliv.

Selskapet er i prosjektfase der aktivitetene i 2009 har vært å utvikle konsept og forretningsplan. Selskapet har ingen ansatte. Aksjekapitalen er 500 tusen kroner, mens egenkapitalen ved årsskiftet utgjorde 702 tusen kroner. Årsresultatet viser et underskudd på 297 tusen kroner.

I 2010 vil selskapet fortsatt være i en prosjektfase. Det arbeides samtidig med å få flere inn på eiersiden i tillegg til offentlig medfinansiering.

1.10 Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskade i bedriften.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2009 var på 5,9 prosent. Dette innebærer en reduksjon fra 6,8 prosent i 2008. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser og er registrert som IA-bedrift.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av beretningsåret var det 66 heltidsansatte i Råfisklaget, til sammen 58,3 årsverk justert for vikarer og permisjoner. Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

1.10.1 Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Av Råfisklagets 66 ansatte pr. 31. desember 2009 var det 37 kvinner og 29 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 494.000, mens den for kvinner var kr 368.000. Årsaken til at kvinnenes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde 30 prosent i 2009. Dette er på nivå med 2008.

1.11 Ytre miljø

Konsernets selskaper forurensar ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en

mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. I 2009 ble det arbeidet videre med en miljøanalyse og -prosess i samarbeid med Grønn Hverdag. Tromsøkontoret ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2009 og fikk overrakt et sertifikat som synlig bevis på dette av Tromsøs ordfører under en seremoni i rådhuset 23. september 2009.

I Råfisklagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå. I november 2009 tok man i bruk fjernvarme fra sjøvann til oppvarming av kontorbygget i Svolvær.

1.12 Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 15.

1.13 Utsikter 2010

Utviklingen i kvotene siden 2000 for de viktigste fiskeslagene Norges Råfisklag har omsetningsretten til fremgår av etterfølgende tabell.

For andre år på rad når de norske kvotene for torsk og hyse nord for 62 °N en topp i siste tiårs periode. Torskekvota øker med 34.000 tonn og hysekvota med 23.000 tonn fra 2009. Kvota for sei derimot, går ned med 20.000 tonn og ligger i 2010 noe over et gjennomsnitt for de ti siste årene. Kvotesituasjonen i 2010, som i 2009, åpner for et betydelig fiske, men det stilles også store krav til mottakskapasitet, likviditet og flyt for at så store ressurser skal kunne omsettes i hektiske sesonger.

1.13.1 Etter 13 uker i 2010

Norges Råfisklag har som en prioritert oppgave å legge forholdene til rette for flyt i omsetningen og sørge for likebehandling og ryddighet blant aktørene. Dette var en krevende oppgave vinteren 2008/09. Etter 13 uker i 2009, var det blant annet

Tabell 2.3 Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62 °N 2000–2010, inklusive forskningskvoter (tusen tonn rund vekt)

Fiskeslag nord for 62 °N	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Torsk	193	196	196	196	225	226	220	200	202	244	278
Sei	119	125	152	154	154	200	176	201	225	203	183
Hyse	38	51	51	58	71	65	68	76	79	97	120

Tabell 2.4 Utvikling i minstepriser, vinter 2000–2010 (kroner pr. kg og prosent)

Fiskeslag/ Sortering	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Endring 2009– 2010 i prosent
Torsk over 5,0 kg (6,5 kg)*									25,00	20,75	16,25*	Ikke sam- menlignbart
Torsk over 2,5 kg*	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	17,25	13,25*	Ikke sam- menlignbart
Torsk 1,0–2,5 kg	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	14,00	11,25	-19,6
Hyse over 8 hg	12,60	14,30	14,30	11,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	7,50	7,50	0,0
Sei over 2,3 kg	6,40	6,40	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50	7,00	7,50	+7,1
Sei 1,2–2,3 kg	5,35	5,20	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40	5,75	+6,5

* Fra mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for stor torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med 2008 og for 2009 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg. Med virkning fra og med 21. desember 2009 ble det gjort en justering av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Dette innebærer at minsteprisen for den største torsken fra og med 2010 er begrenset til torsk over 6,5 kg, og herav er neste sortering utvidet til torsk 2,5–6,5 kg.

et faktum at store deler av den mindre kystflåten slet med å få avsetning for sine fangster. Etter 13 uker i 2010 har ikke dette vært en utfordring. Så langt man kjenner til har omsetningen forløpt nor-

malt og alle flåtegrupper/bruksgrupper har fått avsetning for sine produkter.

Råfisklaget har også i forkant av denne vinter-sesongen pleiet en tett og nær dialog med øvrige

Tabell 2.5 Omsetning 2000–2010 i kvantum pr. uke 13 (tonn rund vekt)

	Pr. uke 13										
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Norske fartøy:											
Torsk:	76.300	89.600	93.200	101.400	108.500	96.500	92.900	103.000	100.600	92.700	129.600
Hyse:	10.500	15.600	10.900	8.400	13.400	12.900	9.700	14.300	13.300	12.900	12.100
Sei:	24.000	27.000	23.800	25.700	23.000	20.900	22.100	20.500	17.200	13.000	15.700
Reker:	4.400	4.500	6.900	2.200	4.300	400	5.100	400	4.000	1.000	1.100
Sum all fangst norske:	123.300	147.400	142.200	143.100	158.500	142.100	144.400	166.700*	168.000*	138.500*	202.200*
Utenlandske fartøy:											
Torsk:	23.400	23.000	21.300	18.400	12.100	20.400	19.700	20.600	20.300	23.500	25.200
Hyse:	2.500	4.600	3.900	2.600	2.100	4.300	3.900	6.800	5.400	7.400	9.600
Sei:	1.100	1.000	700	400	1.000	1.200	1.300	2.000	2.400	3.000	4.300
Reker:	2.200	1.800	800	200	600	900	300	300	0	0	0
Sum all fangst utenlandske:	39.800	43.300	40.800	36.800	21.300	32.600	36.600	34.700	33.900	41.200	49.500
Sum norske og utenlandske:	163.100	190.700	183.000	179.900	179.800	174.700	181.000	201.400*	201.900*	179.700*	251.700*

* I «Sum all fangst norske» og i «Sum norske og utenlandske» inngår krill fisket i Sørishavet med henholdsvis 14.000, 19.800, 8.700 og 33.800 tonn pr. uke 13 i 2007, 2008, 2009 og 2010.

næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndighetene for å legge forholdene til rette for utviklingen av sesongfiskeriene. Det har i første kvartal 2010 vært avviklet flere lokale/regionvise møter med fiskere og fiskekjøpere.

I løpet av 1. kvartal 2010 har fiskerne som leverte fangst i Råfisklagets distrikt i gjennomsnitt oppnådd 26 prosent lavere priser for torsken, 8 prosent høyere priser for hysa og 19 prosent høyere priser for seien sammenlignet med samme periode i 2009. Ombordfrysede reker til pilling har i samme periode fått en prisnedgang på 5 prosent.

Ser vi utviklingen over to år, siden 1. kvartal 2008, har fiskerne oppnådd hele 46 prosent lavere priser for torsk, 23 prosent lavere priser for hyse, 21 prosent høyere priser for sei og 4 prosent høyere priser for reke.

Etter 13 uker i 2010 er det samlet omsatt så mye som 72.000 tonn (+ 40 prosent) mer fangst enn i samme periode i 2009. Torskeomsetningen fra norske fartøy viser at hele 37.000 tonn (+ 40 prosent) mer er omsatt enn i 2009. Til tross for de store kvantumsøkningene, ligger samlet verdi på all fangst omsatt i Råfisklagets distrikt i 1. kvartal 2010 bare 57 millioner kroner (+ 3 prosent) over 1. kvartal 2009. Norske fiskere har samlet hatt en oppgang i verdi på 85 millioner kroner. Av dette utgjør vel 48 millioner kroner (+ 4 prosent) verdiøkning i torskefiskeriene for norske fiskere etter 13 ukers drift i 2010.

I perioder med slike utfordringer som man har hatt gjennom 2009 og i forberedelsene til vinterseongen 2009/2010, har det vært viktig for styret i Norges Råfisklag å legge organisasjonens formål til grunn for mange av de valg og prioriteringer som må gjøres. Råfisklagets formål lyder: «Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring».

2 Styrets beretning for 2010

2.1 Virksomhetens art

Norges Råfisklag er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetningen av viltlevende marine ressurser og tilhørende genetisk materiale som fastsatt i Havressurslova. De viktigste ressursene er hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er Norges Fiskarlags fylkesfiskarlag i salgs-

lagets distrikt, Fiskebåtrederne Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

2.2 Formål

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring.

2.3 Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2011 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

2.4 Nøkkeltall

Omsatt fangst 2010 i rund vekt: 750.000 tonn.

Omsetningsverdi 2010: 5.671 millioner kroner.

2.5 Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt 6 styremøter. Det ble behandlet 64 saker. Styremøtene ble avviklet på følgende steder og dager:

Tromsø	22. februar
Tromsø	7. og 8. april
Tromsø	7. og 8. juni
Tromsø	10. juni
Hurtigruteskipet	
M/S Richard With	29. september
Tromsø	8. og 9. desember

Etter møtet i september besøkte styret mottaksstasjonen til Rørvik Fisk AS på Vandsøya og mottaksstasjonen til Nils Williksen AS på Ramstadlandet. Styret var også innom hovedanleggene til disse kjøperne i Rørvik og på Flerengstrand. Flåtesidens og industriens utfordringer ble diskutert, herunder nødvendigheten av føringstilskudd for å oppnå lønnsomhet og for å holde mottakene i gang. Uten tilstrekkelig føringstilskudd kan det ende med stengte mottaksstasjoner, og for flåten dyrere, lengre og mer værutsatt gangtid til hovedanleggene.

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt 12 møter, herav 3 telefonmøter.

AU behandlet totalt 42 saker.

2.6 Omsetning

2.6.1 Årets omsetning

Året 2010 må i omsetningssammenheng kunne karakteriseres som stabilisering etter en krevende periode. Etter det dramatiske markedsfallet gjennom andre halvdel av 2008 og hele 2009, stabiliserte torskemarkedene seg i 2010 og man kunne etter hvert observere at noen piler igjen begynte å peke oppover. Resultatet ble da også at fiskerne økte totalverdien av sine landinger, hovedsakelig som resultat av betydelig økte kvantum av de viktigste fiskeslagene.

Etter den meget krevende vintersesongen i 2009, med blant annet betydelige leveringsvaner for deler av fiskeflåten, ble det ved inngangen til 2010 lagt stor vekt på å sikre en best mulig flyt i omsetningen slik at hele flåten skulle få god avsetning på sine fangster.

Vintersesongen i torskefisket ble gjennomført med meget god flyt og høy fisketakt. Av de totale landingene av fersk torsk fra den norske flåten, ble totalt 85 prosent av kvantumet landet før utgangen av april måned. Dette sier noe om den store sesongtoppen vi har i torskefiskerierne først på året, noe som representerer en stor utfordring både for fiskeflåten, fiskeindustrien og Råfisklaget.

Omsetningsverdien endte i beretningsåret på totalt 5.671 millioner kroner, noe som representerte en økning på 508 millioner kroner (+ 10 prosent) fra året før. Bakgrunnen for denne økningen i totalverdien, er at flåten har landet vesentlig økte kvanter av torsk, hyse og sei. Torskekvantumet økte med 41.000 tonn til totalt 314.000 tonn i beretningsåret. Den norske fiskeflåten sto for nær 36.000 tonn av denne økningen. For hysa var økningen på 23.000 tonn til totalt 122.000 tonn. Dette er det største hysekvantumet som har vært landet i Råfisklagets distrikt noensinne. Fra starten av dette årtuset er hysekvantumet mer enn fordoblet. Også for seien var det en meget positiv kvantumsutvikling med en økning på 33.000 tonn tilsvarende 40 prosent økning. Seikvantumet endte på 116.000 tonn. Økningen på seien kom

hovedsakelig som følge av en meget god seinotse-søng.

Verdiutviklingen viser at pristrendene var ulike for de forskjellige fiskeslagene. For torsken fikk vi en verdinedgang på 24 millioner kroner på tross av at kvantumet økte. Dette som følge av en nedgang på 14 prosent i snittprisen for all torsk, når vi ikke tar høyde for fordelingen mellom fersk og fryst og eventuelle endringer i størrelsessammensetningen. Både for hyse og særlig sei, har det vært en positiv utvikling i totalverdi og pris pr kg. Verdien av hyse endte på 889 millioner kroner, en økning på 202 millioner kroner fra 2009.

For den norske flåten endte totalverdien på 4.746 millioner kroner, noe som var en oppgang på 560 millioner kroner tilsvarende 13 prosent økning. Denne verdiøkningen kom etter at totalkvantumet av alle norske landinger eksklusive krill økte fra 425.000 tonn i 2009 til 515.000 tonn i 2010. Det må derfor være godt grunnlag for å hevde at norske fiskere samlet sett kompenserte for prisnedgangen på torsk, ved å øke aktiviteten på andre fiskeslag i 2010.

Verdien av de utenlandske landingene ble redusert fra 977 millioner kroner i 2009 til 925 millioner kroner i 2010. Hovedårsaken til verdinedgangen var prisreduksjonen på torsk. Også den utenlandske flåten hadde en økning i landet kvantum – fra 110.000 tonn i 2009 til 120.000 tonn i 2010.

2.6.2 Prisutvikling

Torskeprisen har hatt en fallende tendens fra andre halvår 2008 og inn i 2010. Før vintersesongen 2010 ble vektgrensene for stor torsk endret fra 5 kg til 6,5 kg. Denne endringen ble gjort som en markedsmessig tilpasning for vektclassene for saltfisk. Mens den gamle vektclassen på 5 kg var tilpasset skillet mellom saltfiskklassene *crescido* og *graudo*, er den nye vektgrensen på 6,5 kg tilpasset skille mellom saltfiskklassene *graudo* og *especial*.

Ved inngangen til beretningsåret var minsteprisene for torsk henholdsvis kr 16,25 / 13,25 / 11,25 / 9,25 pr. kg torsk av størrelse henholdsvis

Tabell 2.6 Total omsetningsverdi for norske og utenlandske fartøy 2001–2010 (millioner kroner)

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Norske fartøy verdi	4.238	4.013	3.339	3.945	4.147	4.617	5.074	4.782	4.186	4.746
Utenlandske fartøy verdi	2.042	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376	977	925

Verditallene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

over 6,5 kg, 2,5–6,5 kg, 1–2,5 kg og under 1 kg. I praksis ble det betalt minstepris for det aller meste av leveranser av fersk torsk i vintersesongen.

I prisdrøftelsene i mai ble minsteprisen økt på de viktigste vektclassene av torsk. Dette skjedde som en ensidig prisfastsettelse fra Råfisklaget etter at det ble brudd i prisdrøftelsene med fiskeindustrien. Ved prisdrøftelsene i september ble det oppnådd enighet om disse minsteprisene samt en liten økning på torsk 1–2,5 kg. Det ble også gjennomført drøftelser i desember. Disse ble ikke sluttført, og det ble lagt inn en pause til januar 2011.

Gjennomsnittsprisen for all fersk torsk fra norske fartøy, ble redusert med 22 prosent fra 2009 til 2010. Gjennomsnittsprisen var kr 17,32 i 2009 og kr 13,44 i 2010. For fryst torsk var gjennomsnittsprisen kr 16,37 i 2009 mot kr 18,65 i 2010 altså en prisoppgang på 14 prosent. Denne sammenligningen tar ikke høyde for endringer i størrelsesfordelingen.

For fryst torsk var det en positiv prisutvikling gjennom året, og høsten 2010 ble det en betydelig prisforskjell mellom fersk og fryst torsk. Mens snittprisen for fersk torsk på høsten lå på ca. 15 kr, var den tilsvarende prisen på fryst oppe på omkring 24 kr. Den store prisforskjellen mellom fersk og fryst torsk, har vært et sentralt tema i dialogen med fiskerne.

Prisen for sei har hatt en stabil positiv utvikling gjennom hele beretningsåret. For all fersk sei fra norske fartøy har gjennomsnittsprisen økt fra kr 5,58 i 2009 til kr 6,39 i 2010 noe som tilsvarer en økning på 15 prosent. For fryst sei har prisen økt fra kr 9,88 i 2009 til 12,27 i 2010 det vil si en økning på 24 prosent. Prisutviklingen på sei er fulgt opp

med økning i minsteprisene ved alle prisdrøftelsene i beretningsåret.

På hysa har vi også hatt en positiv prisutvikling i beretningsåret. For fersk hysa var snittprisen kr 8,79 i 2010 mot kr 8,50 i 2009. Dette utgjør en prisøkning på 3 prosent. Den fryste hysa hadde en prisøkning fra kr 11,35 til kr 12,68 i samme periode. Denne økningen var på 12 prosent.

Det understrekes at prissammenligningene foran er gjort uten hensyn til størrelsesfordeling. Dette innebærer at sammenligningen ikke tar høyde for endringer i størrelser fra år til år eller at det kan være forskjellige størrelsesfordelinger mellom fersk og fryst fisk.

For de artene som er særlig påvirket av svingningene i ferskmarkedet, må Råfisklaget periodevis foreta midlertidig reduksjon eller suspensjon av minstepris. Det er etablert en egen prøveordning med et prisutvalg som skal følge markedsutviklingen av disse artene, for eventuelt å kunne komme med raske korreksjoner på disse artene.

I beretningsåret har det vært gjennomført midlertidig suspensjon av minsteprisen på følgende arter: Lysing og rund uer. For følgende arter har minsteprisen midlertidig vært redusert: Breiflabb, lysing og kveite.

Tabellen som følger viser utviklingen i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregruppene fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter. Prisene er oppgitt pr. kilo rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småkvalkjøtt og biprodukter. Tabellen viser gjennomsnittstall for den enkelte gruppe eller art og gir indikasjon på en utvikling. Tabellen tar ikke høyde for kvantumsforskyvninger mellom fiskeslag i en gruppe, endringer i størrelsessammensetning eller endringer i kvalitet.

Tabell 2.7 Utvikling i faktisk betalte priser fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter 2001–2010 (kroner pr. kg)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Fisk (alle arter)	10,64	9,56	7,81	8,57	9,47	10,09	11,67	11,46	9,00	8,39
Reker	10,55	9,27	9,41	11,37	9,56	10,67	14,09	12,77	14,23	15,40
Krabbe (ekskl. kongekrabbe)	7,30	7,46	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94	7,42	7,51	7,60
Småkvalkjøtt	30,59	30,59	29,41	29,47	29,08	29,94	31,82	31,50	32,30	32,17
Biprodukter (ekskl. rognkjeksrogn)	7,68	7,96	4,77	4,90	5,21	5,60	6,27	6,67	6,99	6,03

Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småkvalkjøtt og biprodukter.

2.6.3 Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige former for omsetningstjenester for fiskeflåten. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskeren velge blant de tilbudte omsetningsordningene. I bunnen for omsetningsordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare, samt et tilhørende regelverk for hvordan førstehåndsomsetningen skal foregå. Regelverket fremgår av våre forretningsregler og rundskriv.

De viktigste omsetningsordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser. Innenfor denne ordningen kan fiskere og kjøpere bl.a. inngå mer eller mindre formaliserte avtaler for leveransene.
- Frivillig auksjon av ombordfryst fisk som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen tilbys fisken til interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.
- Obligatorisk auksjon av ombordfryste reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det er ikke noen minstepris for industrireker.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøp og auksjon av låssatt sei. Kval ble i 2010 i hovedsak omsatt innenfor ordningen med leveringsavtaler godkjent av Råfisklaget.

På vår auksjon av ombordfryst fisk fra lager, ofte omtalt som «lagerauksjon», hadde vi også i 2010 en meget positiv utvikling. Det ble totalt omsatt fryst fisk av alle slag for 1,3 milliarder kroner på kontrakter og auksjon. Dette representerer en verdøkning på 30 prosent fra året før. Kvantummet av ombordfryste produkter utgjorde 135.000 tonn mot 119.000 tonn året før.

Vårt elektroniske auksjonssystem «NR Auksjon» har i beretningsåret kommet i stabil og god drift og systemet er tatt godt imot av våre kunder.

2.6.4 Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av råfiskloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§5) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§6). I

beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med omsetningskvoter for deltakende fartøy, med totalkvoter på 15 tonn for fartøy under 20 meter og 25 tonn for fartøy over 20 meter. Fartøy som kom inn under regelverket for kjøp og produksjon av egen fangst, fikk ikke restriksjoner i omsetningen. Sesongen ble gjennomført uten vesentlige omsetningsproblemer.
- Seinotfisket for låssetting ble stanset på kysten fra Helgeland til Nordmøre fra 1. juni. Dette på grunn av manglende avsetning for låssatt kvantum. Fisket ble åpnet igjen med full dirigering fra 10. juni.

Ut over dette ble dirigerings- og reguleringsadgangen ikke benyttet i beretningsåret.

2.6.5 Føringstilskudd

Råfisklaget har flere forskjellige ordninger for føringstilskudd. Ordningene finansieres av offentlige midler over statsbudsjettet og ved en viss bruk av egenandeler.

I beretningsåret har de viktigste føgingsordningene vært:

- Føring av fersk fisk fra mottaksstasjon/-anlegg til produksjonsanlegg
- Kryssføring av hyse og små torsk fra konvensjonell industri til filetproduksjon
- Føring av taskekrabbe fra mottaksstasjon til produksjonsanlegg
- Brønnbåtføring av sei

I tillegg har Råfisklaget i beretningsåret hatt ordninger for føring av sjøtilvirket tørrfisk, fersk kystreke til pilling, fisk ut av overskuddsområder til produksjonsanlegg og hoder/rygger til industriell tørking.

Råfisklaget disponerte en samlet ramme på totalt 25 millioner kroner til føgingsordninger i 2010.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føgingsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Føgingsordningene er også viktig for å kunne gjennomføre omsetningen på en mest mulig smidig måte mens fisken er tilgjengelig. Dette er svært viktig for kystflåten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logis-

tikkostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn å avta.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i virksomhetsrapporten bak i beretningen for 2010.

2.7 Økonomi

2.7.1 Resultat 2010

Resultatregnskapet for 2010 viser et overskudd etter skatt på 4,8 millioner kroner. Tilsvarende resultat i 2009 var et overskudd på 26,3 millioner kroner. Årsaken til det vesentlig lavere resultat i 2010 i forhold til året før, skyldes i hovedsak at det i 2009 ble oppnådd et særdeles godt finansresultat og at det i 2010 er utgiftsført betydelige kostnader som påvirker finansresultatet, knyttet til rehabilitering av konsernets eiendom i Svolvær.

Den positive økningen på omsetningsverdien medførte økte avgiftsinntekter på 3,5 millioner kroner, mens andre driftsinntekter økte med 1,3 millioner. Samlede driftsinntekter utgjorde 55,5 millioner i 2010 mot 50,6 millioner året før.

Driftsresultatet viser et underskudd på 17,1 millioner kroner. Dette er 5,3 millioner bedre enn året før. Forbedringen av driftsresultat skyldes – i tillegg til økningen av driftsinntektene – også en reduksjon av driftskostnadene. Selv om utviklingen er positiv er driftsresultat fortsatt negativt, noe som betyr at Råfisklaget er avhengig av gode finansresultat for fortsatt å vedlikeholde egenkapitalen og sikre tilstrekkelig likviditet. Styret følger utviklingen på kostnadssiden i forhold til de forventede avgiftsinntekter, og i samsvar med vedtatte strategier og ansvar for langsiktig sikring av lagets soliditet, vil styret årlig måtte vurdere nivået på avgiftssatsene og eventuelt fremlegge dette som en sak for representantskapet.

De årlige fastsatte budsjetter gir styret en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene i forhold til planlagt aktivitetsnivå og tjenestetilbud. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskere og fiskerinæringen. I driftsregnskapet for 2010 ble det i likhet med de tidligere år utgiftsført betydelige beløp som anvendes til ulike aktiviteter i mange samfunn langs kysten. Samtidig prioriteres midler for å bidra til å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på forskning og utvikling, markedsarbeid, infrastruktur, informasjon, med videre.

Etter en svak start første halvår 2010 utviklet finansmarkedet seg positivt fram mot årsskiftet slik at samlet sett ble året godt, og regnskapet viser et solid finansielt resultat på 25,2 millioner inkludert resultatføring av ca. 11 millioner i kostnader på Fiskernes Hus i Svolvær. Avkastningen på den forvaltede kapitalen var på 9,0 prosent.

Renteinntektene utgjorde 15,4 millioner mot 21,8 millioner året før. Markedsrenten var omtrent på samme nivå som i 2009, men inntektsreduksjonen har sammenheng med en generelt forbedret likviditet hos fiskekjøperne og dermed mindre utestående som rentebelastes. Denne forbedrede betalingsevnen til fiskekjøperne medførte mindre behov for Råfisklaget å benytte ekstrakreditter, og dermed ble våre rentekostnader redusert fra 6,0 millioner til 2,7 millioner.

Verdiendringene på markedsbaserte omløpsmidler (aksjer, obligasjoner, mv.) ga en bokført gevinst på 10,4 millioner i 2010 i tillegg til realiserte gevinster 8,0 millioner.

Samlet sett viser Råfisklagets datterselskaper et negativt resultat på 6,6 millioner kroner.

Netto finansinntekter i 2010 viser et overskudd på 25,2 millioner. I 2009 var det et netto overskudd på 53,6 millioner.

Råfisklagets resultat før skatt viser et overskudd på 8,1 millioner kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 3,3 millioner kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 1,8 millioner kroner, jfr. regnskapets note 1.

Den totale omsetningen ble på 5.671 millioner kroner, noe som er 508 millioner høyere enn i 2009.

Det ble oppnådd et årsresultat på 4,8 millioner kroner i 2010.

2.7.2 Balansen pr. 31. desember 2010

Råfisklagets eiendeler utgjorde ved årets slutt 607 millioner, hvorav 441 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Reduksjonen i totalbalansen fra 2009 har sammenheng med redusert utestående hos fiskekjøperne.

Kortsiktig gjeld var på 128 millioner som er en reduksjon fra 285 millioner i 2009. Reduksjonen har sammenheng med nedbetaling av kassakreditt for finansiering av kjøpernes utestående i 2009.

Råfisklagets egenkapital etter disponering av årets resultat utgjorde ved årets slutt 468 millioner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 312 millioner, omtrent på tilsvarende nivå som i 2009.

2.7.3 Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er økt med 198 millioner. Netto betalingsstrøm knyttet til drift har vært på 207 millioner. Den positive betalingsstrømmen har sammenheng med lavere utestående på fiskekjøperne.

2.7.4 Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

I 2010 ble ordningen med utvidet 14 dagers betalingsfrist for kjøperne videreført slik den ble innført i 2009 i samsvar med ønske fra industriens organisasjoner. Selv om industrien dermed fikk en betalingsfrist for fiskekjøpet på 28 dager, opprettholdt Råfisklaget oppgjørstiden på 15 dager til fiskerne.

I 2010 unngikk man tilsvarende antall konkurser blant fiskekjøperne som i 2009. Likevel utfordres oppgjørsordningen til Råfisklaget gjennom sesongen når industriens betalingsevne og økonomi blir presset. Det er derfor nødvendig å stadig utvikle og følge opp rutinene knyttet til korrekt innsending av sluttседler og kontroll med betalingsstrømmene.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående hos fiskekjøperne. Det må til enhver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalings-tidspunkt fra fiskekjøper.

Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å gjøre fangstens verdi tilgjengelig kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne, og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Solid egenkapital og likviditet er en forutsetning for at oppgjørssystemet skal fungere, og

framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

2.7.5 Garantistillelser

Enhver fiskekjøper må stille garanti for kjøp av fisk slik salgslaget krever. Dette er hjemlet i lovgivning og forretningsregler.

For kjøp gjennom Råfisklaget kan kjøperne velge ulike former for garantistillelser. De fleste kjøperne stiller garanti gjennom å delta i en felles garantiordning basert på innbetalt depositum og et felles garantifond (spesifisert i regnskapets note 11) i tillegg til en bankgaranti. De kjøperne som deltar i den felles garantiordningen, finner dette gunstig fordi kravet til bankgaranti er redusert.

De kjøperne som ikke deltar i den felles garantiordning, må stille fulle individuelle bankgarantier. Kjøpere som foretar innkjøp gjennom Råfisklagets auksjoner, kan stille sikkerhet gjennom kredittforsikring.

Generelt sett var kjøpernes betalingsevne i 2010 vesentlig bedre enn i 2009, og antall konkurser ble redusert. Likevel var det flere fiskekjøpere som slet økonomisk og likviditetsmessig med ettervirkningene fra tidligere år.

Etter drøftelser med Fiskeri- og kystdepartementet og Fiskeri- og havbruksnæringens Landsforening ble det i 2009 etablert en statlig garantiordning gjennom Innovasjon Norge for 2009 og 2010 for å kunne gi industrien en utvidet kredittid på 28 dager for kjøp av råstoff.

Ordningen ga industrien en utvidet garanti-ramme på 320 millioner hvorav Innovasjon Norges stilte med 240 millioner og Norges Råfisklag stilte med 80 millioner.

Ordningen ble videreført i 2011, men det ble bestemt at den statlige garantiordningen skal utvikles i løpet av 2011.

2.7.6 Kapitalforvaltning

Forvaltningen av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene. På forvaltningen i 2010 ble det oppnådd en avkastning på 9,0 prosent.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og om forvaltningen er innenfor de av styret fastsatte rammer. Hoveddelen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland, pengemarkedsplasseringer og eiendomsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2010:

- Norske obligasjoner 40 %
- Pengemarked 4 %
- Internasjonale aksjer 26 %
- Norske aksjer 10 %
- Eiendom 1 %
- Internasjonale høyrenteobligasjoner 6 %
- Internasjonale kredittobligasjoner 11 %
- Internasjonale statsobligasjoner 2 %

2.7.7 Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positive bidrag til virksomheten, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene på lang sikt. I 2010 har driften gitt et negativt resultat på grunn av en større renovring av fasaden på Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

2.7.8 Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettvise oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilte garantiordninger (regnskapets note 11). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt diversifisering gjennom forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

2.7.9 Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor representantskapet at overskuddet for 2010 på kr 4.796.138 overføres til annen egenkapital.

2.8 Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget

Styret startet i 2007 et arbeid med å justere størrelsen på – og sammensetningen av Råfisklagets styrende organer. Saken var på høring i eierorganisasjonene høsten 2007, men høringen resulterte ikke i et samlende standpunkt. I 2008 arbeidet et utvalg i styret videre med temaet og en skissert løsning ble presentert på representantskapsmøtet i 2009. På dette møtet fattet representantskapet følgende vedtak:

Representantskapet tar saken til orientering og ber styret arbeide videre med sikte på endelig behandling på representantskapsmøtet i 2010.

Etter dette slo Finnmark Fiskarlag og Troms Fiskarfylking seg sammen til Fiskarlaget Nord. Dette påvirket prosessen. Første halvår 2010 jobbet fylkeslagene i Fiskarlaget videre med saken, med den hensikt å få et samlende syn.

Etter innledning og debatt på representantskapsmøtet i 2010 fattet representantskapet følgende vedtak:

Med bakgrunn i de harde angrepene som har kommet mot råfiskloven og Råfisklaget den senere tid, mener representantskapet tiden ikke er riktig for å endre på styringsstrukturen i Råfisklaget.

Representantskapet ber styret gjennomføre en periodisk gjennomgang av fordelingen av representanter mellom organisasjonene i representantskapet og styret hvert 6. år. Representantskapet anmoder om at en første gangs behandling av en slik periodisk gjennomgang, foretas på representantskapsmøtet i 2012.

2.9 Datterselskaper

2.9.1 Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 millioner kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 prosent av ANS Sjøgata 41/43 (øvrige 6 prosent eies av Råfisklaget) og 25 prosent andel av Samvirkegården AS.

Regnskapet for 2010 viser et underskudd på 4,3 millioner etter skatt. Underskuddet skyldes

utgiftsføring av større rehabiliteringer på eiendommen Fiskergata 22 i Svolvær der vinduer og fasadekledning er skiftet ut. Balansen pr. 31.12.2010 viser en egenkapital på 42,5 millioner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet.

2.9.2 *Marinvest AS*

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 56,8 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2010 viser et underskudd på 1,8 millioner kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapet har administrasjonsavtale med Fiskernes Agnforsyning.

2.9.3 *Kystens Hus AS*

Selskapet er inntil videre et heleid datterselskap av Norges Råfisklag, og har som formål å forvalte areal til forretningsaktiviteter, fellestjenester og informasjonsvirksomhet for profilering og utvikling av kysten og kystens næringsliv.

Selskapet er i prosjektfase der aktivitetene i 2010 har vært å videreutvikle konsept og forretningsplan. Selskapet har engasjert en prosjektleder. Aksjekapitalen er 500 tusen kroner, mens egenkapitalen ved årsskiftet utgjorde 170 tusen kroner. Årsresultatet viser et underskudd på 533 tusen kroner. Selskapet er innvilget ekstern prosjektfinansiering som vil bli utbetalt etter nærmere avtale med finansieringskildene i samsvar på prosjektplanene.

I 2011 vil selskapet fortsatt være i en prosjektfase.

2.10 **Arbeidsmiljø**

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskade i bedriften.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2010 var på 5,5 prosent. Dette innebærer en svak reduksjon fra 5,9 prosent i 2009. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i hen-

hold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser og er registrert som IA-bedrift.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeidet.

Ved utgangen av beretningsåret var det 64 hel- og deltidsansatte i Råfisklaget, til sammen 58,8 årsverk justert for vikarer og permisjoner. Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

2.10.1 *Redegjørelse om likestilling*

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Av Råfisklagets 64 ansatte pr. 31. desember 2010 var det 34 kvinner og 30 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 528.000, mens den for kvinner var kr 406.000. Årsaken til at kvinnes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger, en andel som var på 30 prosent i 2010. Dette er på nivå med 2009.

2.11 **Ytre miljø**

Konsernets selskaper forurensar ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. Tromsøkontoret ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2009.

I Råfisklagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket på et lavest mulig nivå. I november 2010 tok man i bruk fjernvarme fra sjøvann til oppvarming av kontorbygget i Svolvær. Under forberedelsene til rehabilitering

av bygget i Svolvær ble det gjennomført energianalyser, og bygget er etterisolert og har fått nye energisparende vinduer.

2.12 Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 til regnskapet. Revisors honorar fremgår også av samme note 15.

2.13 Utsikter 2011

Utviklingen i kvotene siden 2001 for de viktigste fiskeslagene Norges Råfisklag har omsetningsretten til fremgår av etterfølgende tabell.

For tredje år på rad er kvotene for torsk og hyse nord for 62 °N på topp i siste tiårs periode. Fra 2010 øker torskekvota med 44.000 tonn og hysekvota med 28.000 tonn. Seikvota derimot, reduseres med 31.000 tonn og ender opp på samme nivå som i perioden 2002–2004. Kvotesituasjonen i 2011, som de to foregående årene, åpner for et betydelig fiske. Det stilles store krav til mottakskapasitet, likviditet og flyt for at så store ressurser skal kunne omsettes under sesongfiskeriene.

2.13.1 Etter 13 uker i 2011

Norges Råfisklag har som en prioritert oppgave å legge forholdene til rette for flyt i omsetningen og sørge for likebehandling og ryddighet blant aktørene. Dette kan være en krevende oppgave, som det var vinteren 2008/09, etter den globale finanskrisen med etterfølgende uro og prisfall i viktige markeder. De 13 første ukene i 2009 slet store deler av den minste kystflåten med å få avsetning for sine fangster. I løpet av de 13 første ukene i 2010, og nå sist i samme periode i 2011, fikk vi ikke de samme utfordringer. Så langt man kjenner til, har omsetningen forløpt normalt og alle flåte-/bruksgrupper har fått omsatt sine produkter.

Hele 139.300 tonn torsk, 43 prosent av den norske torskekvota nord for 62 °N, er landet og

omsatt fra norske fartøy i Råfisklagets distrikt pr. uke 13 i 2011. Dette er ca. 7 prosent høyere kvantum enn til samme tid i 2010 – det forrige store kvantumsåret, og dette er hele 50 prosent eller 46.600 tonn mer torsk enn til samme tid i 2009.

Råfisklaget har også i forkant av denne vinterseongen pleiet en tett og nær dialog med øvrige næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndighetene for å legge forholdene til rette for avviklingen av sesongfiskeriene. Det har i 2010 og i første kvartal 2011 vært avviklet flere lokale/regionvise møter med fiskere og fiskekjøpere.

I løpet av 1. kvartal 2011 har fiskere som leverte fangst i Råfisklagets distrikt i gjennomsnitt oppnådd 16 prosent høyere priser for torsken, 10 prosent høyere priser for hysa og 12 prosent høyere priser for seien sammenlignet med samme periode i 2010. Ombordfryste reker til pilling har i samme periode fått en prisoppgang på 22 prosent.

Ser vi utviklingen over tre år, fra 1. kvartal 2008 (før den globale finanskrisen) fram til 1. kvartal 2011, ligger torske- og hyseprisene fortsatt henholdsvis 37 og 15 prosent under, mens sei- og rekeprisene ligger henholdsvis 35 og 26 prosent over.

Etter 13 uker i 2011 er det samlet omsatt 11.900 tonn (+ 5 prosent) mer fangst i Råfisklagets distrikt enn i samme periode i 2010. Verdien av den samlede fangsten ligger 375 millioner kroner (+ 20 prosent) over 2010. Omsetningen fra norske fartøy viser 9.600 tonn (+ 5 prosent) mer omsatt enn i samme periode i 2010. Verdien for de norske ligger 308 millioner kroner (+ 20 prosent) over 2010. Av sistnevnte utgjør hele 289 millioner kroner (94 prosent) verdiøkning i torskefiskeriene for norske fiskere etter 13 ukers drift i 2011.

Torsken er den viktigste enkeltarten i Råfisklagets omsetning. Det ble omsatt mer torsk i 2010 enn i 2009. Dette merarbeidet fikk ikke fiskerne betalt for. I samme periode gikk prisen til fisker for torsk ned med i gjennomsnitt 14 prosent. Over to år har gjennomsnittsprisen for torsk falt med hele 38 prosent. Store deler av kystflåten som leverer fersk fisk, har opplevd betydelig større prisfall. En gledelig utvikling fra 2009, er at posisjonen til hyse og sei ble vesentlig styrket. Disse

Tabell 2.8 Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62 °N 2001–2011 (tusen tonn rund vekt)

Fiskeslag nord for 62 °N	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Torsk	196	196	196	225	226	220	200	202	244	283	327
Sei	125	152	154	154	200	176	201	225	204	183	152
Hyse	51	51	58	71	65	68	76	79	97	123	151

Tabell 2.9 Utvikling i minstepriser, vinter 2001–2011 (kroner pr. kg og prosent)

Art/størrelse	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Endring 2010– 2011 i prosent
Torsk over 5,0 kg (6,5 kg)*								25,00	20,75	16,25	17,50	+7,7
Torsk 2,5– 5,0 kg (-6,5 kg)*	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	17,25	13,25	14,50	+9,4
Torsk 1,0–2,5 kg	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	14,00	11,25	12,75	+13,3
Hyse over 8 hg	14,30	14,30	11,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	7,50	7,50	8,25	+10,0
Sei over 2,3 kg	6,40	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50	7,00	7,50	9,50	+26,7
Sei 1,2–2,3 kg	5,20	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40	5,75	7,25	+26,1

* Fra 7. mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for stor torsk over 5,0 kg. Med virkning fra 21. desember 2009 ble det gjort en justering av denne vektgrensen til 6,5 kg. Minsteprisene for torsk over 2,5 kg var gjeldende for all stor torsk fram til og med vinter 2007. Vinter 2008 og 2009 var minsteprisene for stor torsk inndelt i størrelsene 2,5–5,0 kg og over 5,0 kg, mens de vinter 2010 og 2011 var inndelt i størrelsene 2,5–6,5 kg og over 6,5 kg. Det må tas hensyn til dette ved sammenligning av priser mellom de ulike år.

Tabell 2.10 Omsetning 2001–2011 i kvantum pr. uke 13 (tonn rund vekt)

	Pr. uke 13										
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Norske fartøy:											
Torsk:	89.600	93.200	101.400	108.500	96.500	92.900	103.000	100.600	92.700	129.700	139.300
Hyse:	15.600	10.900	8.400	13.400	12.900	9.700	14.300	13.300	12.900	12.100	15.500
Sei:	27.000	23.800	25.700	23.000	20.900	22.100	20.500	17.200	13.000	15.700	10.700
Reker:	4.500	6.900	2.200	4.300	400	5.100	400	4.000	1.000	1.100	3.200
Sum all fangst norske:	147.400	142.200	143.100	158.500	142.100	144.400	166.700*	168.000*	138.500*	203.900*	213.500*
Utenlandske fartøy:											
Torsk:	23.000	21.300	18.400	12.100	20.400	19.700	20.600	20.300	23.500	25.200	29.400
Hyse:	4.600	3.900	2.600	2.100	4.300	3.900	6.800	5.400	7.400	9.600	10.000
Sei:	1.000	700	400	1.000	1.200	1.300	2.000	2.400	3.000	4.300	1.200
Reker:	1.800	800	200	600	900	300	300	0	0	0	100
Sum all fangst utenlandske:	43.300	40.800	36.800	21.300	32.600	36.600	34.700	33.900	41.200	49.500	51.800
Sum norske og utenlandske:	190.700	183.000	179.900	179.800	174.700	181.000	201.400*	201.900*	179.700*	253.400*	265.300*

* I «Sum all fangst norske» og i «Sum norske og utenlandske» inngår krill fisket i Sørishavet i perioden 2007–2011 pr. uke 13 med henholdsvis 14.000, 19.800, 8.700, 33.800 og 20.300 tonn pr. uke.

artene utgjør et viktig supplement for mange fiskere, særlig i perioder med vanskelige pris- og omsetningsmessige forhold for torsken.

Også i 2010 har det vært viktig for styret å legge Råfisklagets formål til grunn for mange av

de valg og prioriteringer som måtte gjøres: «Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring».

Vedlegg 3

Utdrag frå årsmeldingane for Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag 2009 og 2010

1 Styrets beretning for 2009

1.1 Virksomheten

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag (Surofi) ble stiftet den 24. juli 1945 og driver førstehåndsomsetning av hvitfisk og skalldyr med hjemmel i Lov om omsetning av råfisk (råfiskloven) av 1952. I tillegg til salgsvirksomheten ivaretar Surofi ulike forvaltningsoppgaver, spesielt knyttet til ressurskontroll og innkreving av offentlige avgifter. Surofi driver også en betydelig informasjonsvirksomhet.

Alle fiskere og rederier fra Sunnmøre og Romsdal som omsetter fisk gjennom Surofi, er medlemmer av salgslaget.

Virksomheten drives fra kontorer i Ålesund sentrum.

Styret bekrefter at det er grunnlag for fortsatt drift, og årsregnskapet er avgitt under den forutsetning.

1.2 Omsetning og marked

Omsetningen i 2009 ble 1,807 mill. kr., en nedgang på 17 mill. kr. (1 %) fra 2008. Omsatt kvantum nådde nær 210 000 tonn (rund vekt), en gledelig oppgang på 7 % fra foregående år. Av den totale omsetningsverdi utgjorde landinger fra utenlandske fartøy 31 mill. kr. (1,7 %). Tilsvarende i 2008 var 15 mill. kr. (0,8 %).

Styret er tilfreds med den totale omsetningen sett i lys av negativ prisutvikling på mange fiskeslag og vanskelige omsetningsforhold gjennom 2009. Omsetningen av torsk ble spesielt rammet av prisfallet. Førstehandsprisen gikk i gjennomsnitt ned med over 31 %, og torskeprisen ble også lavere enn den forrige bunnen vi hadde i 2003. Etter styrets vurdering skyldes dette sammenbruddet i torskeprisen at prisen steg for mye frem til vinteren 2008, for stor avhengighet av få enkeltmarked, for liten markedsføringsinnsats og sviktende etterspørsel som rammet torsken da finans-

krisen trådte inn høsten 2008. De avtalte minsteprisene på torsk måtte justeres i flere omganger gjennom vinteren 2009 for å harmonisere disse med prisene i Råfisklagets distrikt. Gitt den generelt vanskelige markedssituasjonen for torsk, er styret likevel tilfreds med at det ikke har vært behov for å iverksette reguleringer i fisket. Det ble totalt omsatt mer enn 35 000 tonn torsk i Surofi, som er nær 8 000 tonn økning fra 2008, og det var heller ingen usolgte fangster ved nyttår.

Markedet for hyse har i stor grad fulgt samme utvikling som torsken, men der skjedde mesteparten av prisfallet allerede i 2008. Gjennomsnittlig førstehandspris falt riktignok videre med vel 15 % i 2009, men prisene bunnet ut i 2. halvår og viste tegn til stigning mot slutten av året. Omsatt kvantum av hyse økte med hele 13 000 tonn, som er mye høyere enn i noe år etter årtusenskiftet. Årsaken til dette er både økt totalkvote og at en vesentlig større andel av hyse er fangstet av havfiskeflåten gjennom omfordeling i løpet av året.

Det mest gledelige i 2009 er den positive markedsutviklingen for sei, som resulterte i en rekordhøy omsetningsverdi. Førstehandsprisen økte med nær 9 % sammenlignet med 2008, og prisen har ikke vært høyere i dette tiåret. Omsatt kvantum av sei gikk ned med ca 5 %, men 115 000 tonn er likevel på et høyt nivå i historisk sammenheng.

Det har gjennom hele året vært stor interesse for å kjøpe sei både til klippfisk-produksjon og til andre anvendelser og prisene har vært stigende utover i året. Seiens økte popularitet skyldes nok først og fremst at den har et attraktivt prisnivå slik at den når et stort antall forbrukere i mange ulike marked. Den har således oppnådd en sterk posisjon både som klippfisk i Brasil og som filét-produkt i mange marked. At all norsk sei ble miljøsertifisert i henhold til MSC-standarder sommeren 2008, har sikret seien adgang til flere markeder hvor den ellers ville vært ekskludert. Dette har trolig også bidratt til å løfte prisen.

For de fleste øvrige fiskeslag var markedet også preget av fallende priser, dog med store individuelle forskjeller. For brosme og lange, som tradisjonelt har vært viktige for banklineflåten, gikk prisen således ned med henholdsvis 13 og 17 %. Kvantumet av disse to fiskeslagene ble også lavere enn i 2008, noe som trolig skyldes at fiskets lønnsomhet ble for lav til de rådende markedspriser målt mot alternative fiskemuligheter. Styret må ellers konstatere at omsetningen av reker fortsatte nedover i 2009, i takt med en stadig mindre flåte av reketrålere i distriktet.

1.3 Økonomisk stilling og resultat

Surofi oppnådde også i 2009 et godt økonomisk resultat, særlig sett i lys av den generelt vanskelige markedssituasjonen.

Selv om omsetningen ble redusert, økte likevel provisjonsinntektene fra 12,9 til 13,0 mill. kr.. I prosent av omsetningen utgjorde provisjonen 0,72 %, mot 0,71 % i foregående år.

Andre driftsinntekter utgjorde 2,2 mill. kr., mot 2,0 mill. kr. i 2008. Den største enkeltposten er inntektsføring av inndratte midler. Disse inntektene benyttes til å finansiere kontrollvirksomheten som salgslaget utfører i henhold til bestemmelser i havressursloven.

Driftskostnadene utgjorde ca 15,8 mill. kr., mot 16,3 mill. kr. i 2008.

Personalkostnadene gikk ned i 2009 fra vel 8,8 til knapt 8,6 mill. kr. Nedgangen skyldes lavere pensjonskostnader. Bemanningen var gjennom året uforandret på 13 årsverk, men er fra 01.01.2010 redusert til 12,6 årsverk.

Andre driftskostnader gikk også noe ned, fra vel 6,8 til 6,3 mill. kr. I denne posten inngår kostnader til kontrollvirksomheten med i overkant av 1,5 mill. kr., herunder også kostnader til MSC-sertifisering av sei med 0,3 mill. kr., hvor Surofi sammen med øvrige salgslag og Eksportutvalget for Fisk har betalt sertifiseringsarbeidet etter en nærmere avtalt fordeling. Kontrollvirksomheten er finansiert av inndratte midler (se ovenfor) så langt disse rekker, men fordi disse midlene i 2009 ikke var tilstrekkelige, er et mindre beløp dekket av ordinær drift. I takt med at det fra myndighetenes side stilles stadig større krav til salgslagenes deltakelse i ressurskontrollen, vil kostnadene til denne virksomheten øke. Samtidig må det forventes at inndratte midler vil bli redusert. Styret forventer derfor at en større andel av kontrollkostnadene fremover vil måtte dekkes av de ordinære driftsinntekter.

I andre driftskostnader inngår også tap på kundefordringer med knapt 0,5 mill. kr. Tapet skyldes i all hovedsak to kunder som begge gikk konkurs i 2009. Giek Kredittforsikring AS har i tråd med polisevilkårene dekket 90 % av tapet, mens Surofis egenandel på 10 % er bokført som tap. Delkrederefondet på 2 mill. kr., som ble økt i 2008, står uendret som en buffer mot eventuelle fremtidige tap. I utestående fordringer pr 31.12.2009 er det tapsrisiko knyttet til et fåtall enkeltkunder hvor den finansielle situasjonen er uavklart, men risikoen er av begrenset størrelse. Styret var forberedt på at den vanskelige markedssituasjonen i slutten av 2008 og gjennom 2009 ville økte den finansielle risikoen i kjøperkorpset. Styret konstaterer at vi som følge av dette har blitt påført noe tap, men at dette er svært begrenset i lys av de totale garanti- og forsikringsrammer og løpende utestående. Styret har derfor ikke sett behov for å foreta ytterligere avsetninger til delkrederefondet i 2009.

Avskrivningene utgjorde i 2009 knapt 0,9 mill. kr., en økning på ca 0,25 mill. kr. fra året før. Økningen skyldes i hovedsak økte investeringer i IT-system, der utvikling av nytt elektronisk aukasjonssystem er det største prosjektet under gjennomføring.

Driftsresultatet for 2009 viser – 0,6 mill. kr. mot – 1,5 mill. kr. i 2008. Forbedringen skyldes som det fremgår ovenfor både en kombinasjon av høyere driftsinntekter og lavere driftskostnader.

Netto finansinntekter gikk ned fra 4,4 mill. kr. i 2008 til 3,7 mill. kr. i 2009. Kjøperne har betalt mindre forsinkelsesrenter ved betaling etter forfall, noe som viser at mange kjøpere har hatt en bedre likviditetssituasjon enn i det foregående år. Dette har også påvirket likviditeten i Surofi positivt, slik at vi i mindre grad har vært avhengig av å benytte vår kassekreditt. Renteutgiftene har som følge av dette gått ned. Det generelle fallet i rentenivået har også virket i samme retning.

Resultatet før skatt ble 3,1 mill. kr. i 2009, en forbedring fra 2,9 mill. kr. året før. Skattekostnaden har økt vesentlig, fordi vi i 2009 må betale ordinær inntektsskatt av hele overskuddet. I 2008 gjensto fortsatt noe utsatt skattefordel som ikke var inndekket gjennom de foregående års overskudd.

Egenkapitalen viser pr. 31.12.2009 60,7 mill. kr., tilsvarende 34 % av totalkapitalen. Totalkapitalen ved årsskiftet økte betydelig sammenlignet med forrige årsskifte. Dette skyldes at salget i desember var vesentlig bedre enn i desember 2008, noe som resulterte i høyere kundefordringer. Styret er opptatt av at Surofi skal ha en høy egenkapital og en god likviditet.

1.4 Finansiell risiko

Den største finansielle risikoen i Surofi er knyttet til utestående kundefordringer. Siden de fleste kjøpere nå stiller sikkerhet gjennom kredittforsikring i stedet for bankgarantier, har Surofi på en vesentlig del av kundefordringene en tapsrisiko på 10 % (+ eventuelle rentekrav) i henhold til polisevilkårene for denne type forsikringer. Erfaringene fra 2009 viser at de interne rutinene for sikring av fordringene fungerer. På tross av flere konkurser, er således de realiserte tapene begrenset.

Surofi har ved årets slutt en arbeidskapital på 54,9 mill. kr., en forbedring på 0,6 mill. kr. fra foregående årsskifte. Arbeidskapitalen benyttes til å finansiere utestående fordringer til kjøperne. I tillegg har Surofi en driftsfinansieringsramme på 100 mill. kr. hos vår bankforbindelse. Likviditeten har vært bedre enn i 2008 på grunn av lavere utestående til kjøperne. Driftskreditten har likevel vært benyttet i store deler av året, men med lavere trekkbehov enn i foregående år.

Surofi er direkte utsatt for markedssvingninger, siden provisjonsinntektene beregnes som prosent av omsetningsverdien. Endringer i landet kvantum og prisnivå har derfor stor betydning for inntekter og resultat. Selv om omsetningen i 2009 er omtrent på nivå med 2008 på tross av betydelig markedssvikt og prisfall på de fleste fiskeslag, kan videre fall i omsetning fremover ikke på noen måte utelukkes med de usikkerheter som alltid gjelder i næringen.

1.5 Arbeidsmiljø og ytre miljø

Surofi hadde gjennom hele 2009 14 ansatte, tilsvarende 13 årverk. Én av våre ansatte i redusert stilling sluttet ved årsskiftet og ble ikke erstattet. Antall årverk er etter dette 12,6 årverk.

Sykefraværet var i 2009 2,8 %, en reduksjon fra 3,6 % året før. Det er heller ikke i 2009 registrert noen personskader.

Surofis virksomhet forurensar ikke det ytre miljø.

1.6 Likestilling

Pr 31.12.2009 består bemanningen av 9 kvinner og 4 menn. Av styrets 10 medlemmer er én kvinne (representant for de ansatte). Styret konstaterer at det med den lave kvinneandelen i næringen er vanskelig å få en god kjønnsmessig balanse i styret. Likevel vil styret anmode eierorganisasjonene

om å oppnevne flere kvinnelige medlemmer til representantskapet, som igjen kan danne grunnlag for rekruttering til styreverv.

1.7 Fremtidsutsikter

Bestandssituasjonen for de viktigste fiskeslagene av hvitfisk er god, og kvotene på torsk og hyse er økt ytterligere i 2010. Når det gjelder sei, konstaterer styret at de totale landingene har gått ned de senere årene, og en betydelig del av kvoten ble ikke tatt i 2009 på tross av stor fangstaktivitet. Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved bestandssituasjonen. For Surofi er omsetningen av sei svært viktig siden den utgjør mer enn 40 % av totalverdien. En bestandssvikt her kan derfor ha stor betydning for omsetning og resultat.

Det er positivt å registrere at prisene på sei i starten av vintersesongen holder seg på et tilfredsstillende nivå, godt over nivået i samme periode i fjor. For de øvrige fiskeslag, hvor prisene har falt mye de to siste år, er etterspørselen økende og markedet i bedre balanse. Det er derfor også grunn til å forvente noe stigende priser, særlig på torsk, fremover. Økt markedsføring i viktige hvitfiskmarked, hvor Surofi også deltok i et spleiselag sammen med andre aktører i næringen og myndighetene, har gitt positive resultat. Dette er nå avløst av en økt markedsavgift, som Surofi har vært en av drivkreftene bak. Gjennom det generiske markedsarbeidet Eksportutvalget for Fisk utfører på vegne av næringen, vil dette gi grunnlag for varig styrking av markedsposisjonen til norsk villfanget fisk. Alt i alt forventer styret at omsetningen i Surofi i 2010 vil være på linje med de to foregående år, og at det fortsatt kan forventes et positivt resultat.

Styret vil takke fiskere, kjøpere og offentlige fiskerimyndigheter for et godt samarbeid også i 2009.

2 Styrets beretning for 2010

2.1 Virksomheten

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag (Surofi) ble stiftet den 24. juli 1945 og driver førstehåndsomsetning av hvitfisk og skaldyr med hjemmel i Lov om omsetning av råfisk (råfiskloven) av 1952. I tillegg til salgsvirksomheten ivaretar Surofi ulike forvaltningsoppgaver, spesielt knyttet til ressurskontroll og innkreving av offentlige avgifter. Surofi driver også en betydelig informasjonsvirksomhet.

Alle fiskere og rederier fra Sunnmøre og Romsdal som omsetter fisk gjennom Surofi, er medlemmer av salgslaget.

Virksomheten drives fra kontorer i Ålesund sentrum.

Styret bekrefter at det er grunnlag for fortsatt drift, og årsregnskapet er avgitt under den forutsetning.

2.2 Omsetning og marked

Omsetningen i 2010 kom opp i 2,133 mill. kr. Dette er 326 mill. kr. (18 %) høyere enn i 2009 og blant de beste år i salgslagets historie. Omsatt kvantum var uendret fra året før med 210 000 tonn (rund vekt). Av den totale omsetningsverdi utgjorde landinger fra utenlandske fartøy 45 mill. kr. (2,1 %). Tilsvarende i 2009 var 31 mill. kr. (1,7 %).

Styret er godt tilfreds med den totale omsetningen. Hvitfiskmarkedet – med unntak av sei – utviklet seg som kjent svært dårlig gjennom 2008/2009 med sterkt synkende priser. På torsk og hyse sank prisene fra toppåret 2007 til 2009 med i gjennomsnitt 40 %. Styret konstaterer at bunnen er passert, og i 2010 steg førstehåndsprisene for torsk og hyse omsatt i Surofi med ca 10 % sammenlignet med 2009, og særlig på torsk var det underliggende god prisutvikling utover mot slutten av året. Også på øvrige fiskeslag var det stort sett positiv prisutvikling. I gjennomsnitt økte prisene på all fisk omsatt i Surofi med 18 % i 2010. Etterspørselen i alle viktige eksportmarkeder har tatt seg opp, men det er grunn til å understreke at prisnivået på tross av økningen i fjor fortsatt er lavt både på torsk, hyse og flere andre fiskeslag.

Sei er fortsatt det viktigste fiskeslaget i Surofi, og omsetningsverdien av denne arten ble nær 900 mill. kr. i 2010, som er det høyeste noen gang. Årsaken til dette er prisoppgang på 25 %, og prisnivået som ble oppnådd i 2010 er det høyeste gjennom historien registrert i Surofi. Det har vært stor etterspørsel etter sei i eksportmarkedene både som klippfisk og andre produkter. Dette kombinert med begrenset tilgang, og i alle fall periodevis sviktende fiske, har trukket prisene oppover også i førstehåndsmarkedet. Kvantum av sei landet i Surofi sitt distrikt har gått ned med ca 9 000 tonn (8 %) på grunn av dårligere fiske i Nordsjøen og de sørlige deler av Norskehavet. Likevel utgjør sei 50 % av totalt landet kvantum i Surofi, og 42 % av verdien.

Landingene av torsk i Surofi økte i 2010 med ca 7 000 tonn (20 %). Dette skyldes økte kvoter. Langt på vei oppveide dette nedgangen i kvantum

på sei, slik at totalt landet kvantum holdt seg uendret på 210 000 tonn. Også omsatt kvantum av uer og brosme viste god økning.

Etter den vanskelige markedssituasjonen for torsk i 2009 lyktes det ikke å komme til enighet med kjøperorganisasjonene om nye minstepriser for torsk under forhandlingene i begynnelsen av januar 2010. Surofi hadde en mer positiv markedsvurdering basert på at etterspørselen av torsk i flere marked viste tydelige tegn på oppgang. Selv om landingene av fersk torsk er relativt små i vårt distrikt, er det etter styrets vurdering viktig at minsteprisen avspeiler markedsforventningene. Hvis ikke, vil avstanden mellom prisene for den flåten som selger fryst fisk – og som har tilgang til et globalt marked med stor konkurranse om råstoffet – bli urimelig store sammenlignet med prisene for små, ferske leveranser fra den minste flåten. Forhandlingene endte således med brudd, og Surofi fastsatte deretter minsteprisen på torsk i tråd med siste tilbud gitt under forhandlingene. For de øvrige fiskeslag ble det oppnådd enighet.

Styret er tilfreds med at det har vært en god omsetningssituasjon gjennom 2010. Etterspørselen har for de fleste fiskeslag vært god, noe som også avspeiler seg i de stigende prisene. Det har ikke vært nødvendig å justere noen minstepriser i løpet av året. Det er heller ikke iverksatt reguleringer i fisket, bortsett fra at det i hummerfisket i høst ble innført tørnordning for levering for å jevne ut leveransene.

2.3 Økonomisk stilling og resultat

Det økonomiske resultatet i 2010 ble tilfredsstillende. Provisjonsinntektene avspeiler veksten i omsetningen og økte fra 13,0 til 15,2 mill. kr. fra 2009 til 2010. I prosent av omsetningen utgjorde provisjonen 0,71 %, mot 0,72 % i foregående år.

Andre driftsinntekter utgjorde 1,6 mill. kr., mot 2,2 mill. kr. i 2009. Den største enkeltposten er inntektsføring av inndratte midler. Disse inntektene benyttes til å finansiere kontrollvirksomheten som salgslaget utfører i henhold til bestemmelser i havressursloven.

Driftskostnadene økte fra 15,8 mill. kr. i 2009 til 16,6 mill. kr. i 2010

Av de totale driftskostnader utgjorde personal-kostnadene 8,9 mill. kr., en økning på ca 0,3 mill. kr. fra året før. Bemanningen ble fra 01.01.2010 redusert fra 13,0 til 12,6 årsverk.

Andre driftskostnader var tilnærmet uendret på 6,3 mill. kr. En av de større enkeltpostene er kostnader ved kontrollvirksomheten, som i 2010 utgjorde knapt 1,3 mill. kr. Dette er riktignok noe

lavere enn året før da denne posten ble belastet med avtalte kostnader i forbindelse med miljøsertifisering (MSC) av sei. Kontrollvirksomheten er finansiert av inndratte midler (se ovenfor) så langt disse rekker, men disse midlene var i 2010 ikke tilstrekkelige, slik at ca 0,5 mill. kr. av kontrollkostnadene er dekket av ordinær drift. I løpet av 2010 er salgslagenes kontrollplikt blitt ytterligere utvidet, og kostnadene til kontrollvirksomheten vil øke som følge av dette. Styret forventer derfor at en større del av kontrollkostnadene i årene fremover må dekkes av ordinær drift.

Som følge av at noen kjøpere også i 2010 har gått konkurs, er Surofi påført tap på kundefordringer med 0,5 mill. kr., det samme som i foregående år. Tapet skyldes egenandel på 10 % på fordringer som er kredittforsikret i Giek Kredittforsikring AS samt ubetalte rentekrav. Pr. 31.12.2010 var det ingen misligholdte fordringer i Surofis utestående kundeportefølje. Delkrederefondet på 2 mill. kr. står uendret som en buffer mot eventuelle fremtidige tap, og styret har ikke funnet behov for å foreta ytterligere avsetninger til fondet.

Avskrivningene økte i 2010 med nær 0,6 mill. kr. og endte på 1,4 mill. kr. Økningen skyldes investering i et nytt internettbasert auksjonssystem til en kostnad på knapt 3 mill. kr. Investeringen avskrives etter saldoprinsippet med 30 % p.a., som gir relativt store avskrivninger i de første årene etter at investeringen er gjennomført.

Driftsresultatet for 2010 viser + 0,2 mill. kr. mot – 0,6 mill. kr. i 2009. Forbedringen skyldes som det fremgår ovenfor økte provisjonsinntekter som følge av større omsetning.

Netto finansinntekter gikk ned med 0,2 mill. kr. fra 2009 og var i fjor på 3,5 mill. kr. Nedgangen skyldes mindre endringer på flere poster, herunder at fiskerne i mindre grad har hatt behov for å benytte forskuddsordningen for utbetaling av fangstverdi.

Resultatet før skatt ble 3,7 mill. kr. i 2010, en forbedring fra 3,1 mill. kr. året før. Skattekostnaden var tilnærmet uendret og årsresultatet ble dermed på nær 2,6 mill. kr. mot 1,9 mill. kr. i 2009.

Ved årsskiftet hadde Surofi en egenkapital på 63,3 mill. kr., tilsvarende 35 % av totalkapitalen. Totalkapitalen, som for en vesentlig del består av kundefordringer, svinger mye gjennom året, men var pr. 31.12.2010 tilnærmet på samme nivå som ved forrige årsskifte. Styret er opptatt av at Surofi skal ha en høy egenkapital og en god likviditet.

2.4 Finansiell risiko

Den største finansielle risikoen i Surofi er knyttet til utestående kundefordringer. Siden de fleste kjøpere nå stiller sikkerhet gjennom kredittforsikring i stedet for bankgarantier, har Surofi på en vesentlig del av kundefordringene en tapsrisiko på 10 % (+ eventuelle rentekrav) i henhold til polisevilkårene for denne type forsikringer. Erfaringene viser at de interne rutinene for sikring av fordringene fungerer, og forsikringsoppgjør i de aktuelle sakene er mottatt i henhold til polisevilkårene. På tross av flere konkurser, er således de realiserte tapene begrenset.

Surofi har ved årets slutt en arbeidskapital på 56,3 mill. kr., en forbedring på 1,6 mill. kr. fra foregående årsskifte. Arbeidskapitalen benyttes til å finansiere utestående fordringer til kjøperne. I tillegg har Surofi en driftsfinansieringsramme på 100 mill. kr. hos vår bankforbindelse. Driftskrediten har vært benyttet i store deler av året, og i en kort periode etter avslutningen av vintersesongen fikk vi innvilget en utvidelse av driftskrediten på grunn av stram likviditet.

Surofi er direkte utsatt for markedssvingninger, siden provisjonsinntektene beregnes som prosent av omsetningsverdien. Endringer i landet kvantum og prisnivå har derfor stor betydning for inntekter og resultat.

2.5 Arbeidsmiljø og ytre miljø

Surofi hadde gjennom hele 2010 13 ansatte, tilsvarende 12,6 årsverk.

Sykefraværet var i 2010 2,6 %, en reduksjon fra 2,8 % året før. Det har ikke vært noe langtidsfravær i 2010. Det er heller ikke registrert noen personskader.

Surofis virksomhet forurensar ikke det ytre miljø.

2.6 Likestilling

Pr 31.12.2010 består bemanningen av 9 kvinner og 4 menn. Av styrets 10 medlemmer er én kvinne (representant for de ansatte). Styret konstaterer at det med den lave kvinneandelen i næringen er vanskelig å få en god kjønnsmessig balanse i styret. Likevel vil styret anmode eierorganisasjonene om å oppnevne flere kvinnelige medlemmer til representantskapet, som igjen kan danne grunnlag for rekruttering til styreverk.

2.7 Diskriminering

Surofi legger vekt på å etterkomme formålet i Diskrimineringsloven og Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Gjennom utforming av arbeidsoppgaver, arbeidstid og arbeidsplasser bestreber selskapet seg på å legge til rette for personer med nedsatt funksjonsevne. Selskapet har som mål at ansatte uavhengig av etnisitet, religion mv gis like rettigheter og muligheter for utvikling.

2.8 Fremtidsutsikter

Omsatt kvantum av sei har gått ned over flere år, og kvotene er i 2011 satt ytterligere ned med nær 40 000 tonn. Bestandssituasjonen må vurderes som usikker. Prisøkning har hittil mer enn kompensert for nedgangen i kvantum, men det gjenstår å se om dagens prisnivå på sei vil vedvare. Erfaringene fra tidligere perioder med sterk prisstigning gir grunn til tvil. Styret forventer at omsetningsverdien av sei vil gå vesentlig ned i 2011.

Derimot er det svært positivt at kvotene på torsk og hyse er økt med til sammen ca 70 000 tonn for den norske flåten. Det meste av disse artene omsettes utenom Surofis distrikt, men det er likevel grunn til å forvente økte landinger av torsk og hyse i 2011. Selv om prisene steg noe i 2010, er prisnivået på disse fiskeslagene fortsatt lavt etter fallet i de foregående årene. Likevel vil det nok i beste fall bli en relativt moderat prisøkning på disse artene på grunn av høye kvoter og også god tilgang på hvitfisk fra andre deler av verden. Styret forventer ut fra disse vurderingene at omsetningsverdien av torsk og hyse vil øke noe i 2011.

For andre arter, som i sum utgjør ca 20 % av den totale omsetningsverdien, viser de senere år betydelige svingninger for enkeltarter, men det er grunn til å anta at disse i sum vil holde et relativt stabilt nivå. Totalt sett forventer styret en omsetning i 2011 på linje med fjoråret og et fortsatt positivt, men noe svakere resultat enn i 2010.

Styret vil takke fiskere, kjøpere og offentlige fiskerimyndigheter for et godt samarbeid også i 2010.

Vedlegg 4

Utdrag frå årsmeldingane for Vest-Norges Fiskesalslag 2009 og 2010

1 Styrets beretning for 2009

Vest-Norges Fiskesalslag er en salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde i Sogn og Fjordane og Hordaland, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småhval. I tillegg ivaretar også salgslaget ulike kontrolloppgaver og innkreving av offentlige avgifter. Laget er organisert med kontor i Måløy.

Salgslaget har i 2009 hatt en omsetningsutvikling – der kvantum har steget betydelig i forhold til forrige år, men prisnedgang førte til at verdien ble på omtrent samme nivå som året før. Gjennom laget ble det totalt omsatt 22.563 tonn omregnet til kappet vekt mot 18.687 tonn året før, til en førstehåndsverdi av kr. 325 mill. Dette er en oppgang på 3.876 tonn eller 20,7 % og det høyeste omsatte kvantum de siste 5 årene. Verdien gikk opp med kr. 8,7 mill., som tilsvarer en oppgang på 2,8 % sammenlignet med fjoråret. Gjennomsnittsprisen har gått ned med kr. 2,46 fra kr. 15,87 i 2008 – til kr. 13,40 i 2009 som tilsvarer en nedgang på 15,5 %. Omsetningen har variert mellom 202 og 359 mill. de siste 5 årene, hvor vi i 2009 har den nest høyeste omsetning for denne perioden – således har laget lagt bak seg et tilfredsstillende driftsår.

Året startet som vanlig med labert fiske på kysten i første del av januar. Det tradisjonelle kysttorskefisket på vinter/vår tok seg noe opp i vårt område. Dette skyldes at innsiget av sild til kysten på vestlandet ble betydelig våren 2009. Vi har sett at silda sin vandring sørover langs norskekysten har blitt tidligere for hvert år, ca 10. februar var de første registreringene av sild ved Kråkeneset. Store mengder egg og larver legges igjen når silda har gytt. Eggene, larvene og ungsilda utgjør et enormt matfat for krepsdyr, fisk, sjøpattedyr og fugl. Vi antar at det gamle kysttorskefisket i vårt område vil ta seg opp igjen dersom det gamle van-

dringsmønsteret hvor betydelige mengder sild gyter sør om Stad.

Strukturering i kystflåtegruppen har ført til større, mer effektive og mobile fartøy. Dette har videre ført til at kystflåten fra vårt område i stor grad har satset på fiske på Møre og Lofoten om vinteren. Dette i tillegg til lite tilgjengelig fisk i januar/februar i vårt område, har igjen ført til mindre landinger fra kystflåten i denne perioden. Dette kan fort bli endret, dersom tilgangen i vårt område blir bedre. Banklineflåten har hatt et godt fiskeri på fiskeslag som ikke er kvotebelagt i 2009. Stor usikkerhet i flere av hovedmarkedene som følge av finanskrisen og svært store svingninger i valutakurser, har hatt sin innvirkning på pris til fisker.

Innkjøpere og konsumenter stiller stadig mer krav til dokumentasjon, stabil kvalitet og bedre matvaresikkerhet for produktene. Fiskerne må etterstrebe å levere gode råvarer som industrien kan nytte til optimal verdiskapning. All fisk kan ikke bli lytefri – det er bruk for fisk av alle kvaliteter, men kjøperne må bruke riktig pris på ulike kvaliteter for å stimulere fisker til å levere best mulig kvalitet – god kvalitet skal lønne seg. Næringen må spille på lag for å vurdere mulige forbedringer.

Fra 2005 – 2007 har vi hatt en betydelig prisoppgang – og fisk har fått en mer sentral plass på middagsbordet på restauranter. På slutten av 2007 var det slutt på prisoppgangen og prisene har deretter falt dramatisk. Helt på slutten av året så det litt lysere ut, med lite saltfisk og klippfisk på lager både i Norge og ute, håpet er at prisene løfter seg litt inn i det kommende året. Konkurransen fra oppdrettede hvitfiskarter fra Asia som blir tilbudt markedet i betydelige mengder, preger også markedssituasjonen, men ikke i den grad som var fryktet for ett år siden.

Likviditetssituasjonen for kjøperne har vært svært vanskelig gjennom året og bankene har skjerpet betingelsene. For å lette på vanskene har

myndighetene kommet inn med støttetiltak, men forutsetningene har vært av en slik art at ingen kjøpere i vårt distrikt har ønsket å nytte tilbudte ordninger.

Kjøpersituasjonen i salgslaget sitt distrikt har vært stabil. Vi har et godt kjøperkorps for frosne produkter. Det er vanskelig for de små fiskemottakene som ligger i utkantene, stadig nye pålegg, dokumentasjoner og økte fraktkostnader truer eksistensen. Kystfiskemottakene sin logistikk er i tillegg kanskje den mest kostbare i Norge – og uten muligheter for frakttilskuddsordninger er mottakene sin eksistens truet. Staten bevilget også en liten «pott» i støttetiltak til mottaksanlegg i 2009.

I gjennomsnitt for året har vi hatt følgende prisutvikling på de viktigste fiskeslagene: Frossen torsk gikk ned med 26 %, frossen lange ned med 14 %, frossen hyse ned med 12 %, iset sei gikk opp med 6 % og frossen brosme gikk ned med 10 %.

Det har vært nedgang av utenlandske landinger i salgslagets distrikt i 2009. I 2008 ble det landet 138 tonn til en verdi av kr. 2,1 mill., mens det i 2009 ble landet 90 tonn til en verdi av kr. 1,1 mill. Snittprisen var kr 12,81.

Landinger i utlandet av fartøy fra salgslagets distrikt gikk opp fra 257 tonn i 2008 til 413 tonn i 2009. Verdien gikk opp fra kr. 5,3 mill. i 2008 til kr. 8,3 mill. i 2009. Snittprisen gikk ned fra kr. 20,60 til kr. 20,07.

Laget har som tidligere år hatt auksjonssamarbeid for den mobile flåten, sammen med Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, der vi forsøker å ha mest mulig like auksjonsregler. Dette samarbeidet har fungert godt.

Salgslaget har gjennom året betydelige beløp i utestående fordringer hos kjøperne, disse er normalt sikret gjennom bankgaranti, kredittforsikring eller kontantinnskudd. På de kundene som nytter kredittforsikring har vi 90 % dekning, mens salgslaget her har en egenrisiko på 10 %. Salgslaget har tapt kr 323.000,- på fordringene på våre kunder i 2009, dette skyldes tap på 2 kjøpere som gikk konkurs.

Salgslaget har et godt samarbeid med de andre salgslagene, gjennom Fiskesalslagenes Samarbeidsråd. Her blir det tatt opp felles saker – spesielt anliggender som gjelder rammebetingelser og førstehåndsomsetning – for best mulig å forsvare fiskernes rettigheter. Dette forum er i stor grad nyttet som samkjøringsorgan for salgslagene ved kontakt med myndighetene.

Salgslagene deltar videre i en rekke støttetiltak innenfor fiskerinæringen, bla. Eksportutvalgets tidligere «Fisk i 100» nå «Fiskesprell» og Mil-

jøsertifisering av fiskeprodukter. Salgslagene fikk i oppdrag fra Fiskeridepartementet å forestå etablering av fangstsertifikatordningen som startet 01.01.2010. Dette ble et stort prosjekt og salgslagene etablerte selskapet Catchcertificate DA som forestår fangstsertifikatene. Fangstsertifikat er krav som er pålagt for all fisk som skal inn i EU-markedet.

Administrasjonen har hatt sterkt fokus på etablering av tilfredsstillende finansiering for kjøperne for landinger i vinterhalvåret – dette er løst med tilleggskreditter utover ordinære rammer på kredittforsikring – slik at pris til fisker ikke har gått ned ved de store leveransene på denne tiden av året.

Det er betalt kr 44.300,- til Norges Fiskarlag, dette inkluderer også vårt bidrag til velferdsstasjoner i 2009.

Salgslagets oppgave er å bidra til at fiskerne skal ha størst mulig trygghet for sine inntekter. Oppgjørs- og garantisystemer skal sikre at pengene kommer inn selv om det er uroligheter i markedet. I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så bidrar oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne.

I meldingsåret er det avholdt 5 styremøter og 1 arbeidsutvalgsmøte. I alt er det behandlet 78 saker, 44 referatsaker og 34 vedtakssaker er tatt opp til behandling i styret.

1.1 Reguleringer/stopp i fisket

Det har vært gitt dispensasjon for direktehåvet notsei til filetering hele året.

1.2 De enkelte fiskeslag

Kvitlange

Det var en betydelig nedgang i omsetningen av iset kvitlange i lagets distrikt i 2009. Totalt ble det omsatt 819 tonn mot 1.132 året før. Førstehåndsverdien var på kr 13,2 mill. en nedgang på kr 8,2 mill. fra forrige år. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned med kr. 2,82 – fra kr. 18,92 til kr. 16,10.

Omsetningen av frossen kvitlange hadde en mindre nedgang i 2009. Fra 2.736 tonn i 2008, til 2.490 tonn i 2009 – en nedgang på 246 tonn eller 9,0 %. Førstehåndsverdien gikk ned fra kr. 50,8 mill. i 2008 til kr. 39,8 mill. i 2009 – en nedgang på kr. 11,0 mill. eller 21,7 %. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned med kr. 2,58 fra kr. 18,55 til kr. 15,97.

Langefisket har variert sterkt de siste årene: 2003 – 1.879 tonn, 2004 – 1.898 tonn, 2005 – 1.664

tonn, 2006 – 2.320 tonn, 2007 – 4.004 tonn, 2008 – 3.868 tonn, 2009 – 3.309 tonn. De årene med mest omsatt kvantum er også de årene som har gitt best pris. Det blir av enkelte hevdet at lange er et truet fiskeslag og burde fredes, dette er stikk i strid med våre statistikker og tilbakemeldinger fra fiskere. Det vi registrerer er at fisket etter lange er situasjonsbestemt ut fra kvoter på andre fiskeslag og hvor stor aktivitet fisker utøver i dette fiskeriet.

Brosme

Omsetningen av iset brosme har gått litt ned i kvantum. Førstehandsverdien gikk ned fra kr. 3,0 mill. til kr. 2,2 mill. en nedgang på kr. 0,9 mill. eller 28,6 %. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned med kr. 1,38, fra kr. 11,86 til kr. 10,48.

Omsetning av frossen brosme viser omtrent samme kvantum som for 2008. En økning fra 2.908 tonn i 2008 til 3.066 tonn i 2009, oppgang på 157 tonn eller 5,4 %. Førstehandsverdien gikk ned fra kr. 35,0 mill. til kr. 33,2 mill. – en nedgang på kr. 1,8 mill. eller 5,1 %. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr. 1,20 fra kr. 12,02 til kr. 10,83 – en prisnedgang på 9,9 %.

Skjellbrosme

Landingene av skjellbrosme er på samme nivå som i 2008. Det ble landet 196 tonn i 2008 og 174 tonn i 2009. Førstehandsverdien gikk ned fra kr. 1,8 mill. til kr. 1,0 mill., en nedgang på kr. 0,7 mill. eller 41,7 %. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr. 3,11 fra kr. 9,07 til kr. 5,97, prisnedgang på hele 34,2 %.

Torsk

– Levende torsk

Totalt ble det omsatt 39 tonn levende torsk til en førstehandsverdi av kr. 1,1 mill. i 2009. Dette er en nedgang på 6 tonn fra 2008. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk opp med kr. 2,52 til kr. 28,68 i 2009.

– Iset og frossen torsk

Omsetningen av iset torsk viser samme kvantum, men med lavere verdi i 2009. Totalt ble det landet 669 tonn i 2008 mot 666 tonn i 2009. En nedgang på 3 tonn, eller 0,5 %. Førstehandsverdien var på kr. 18,5 mill. i 2008 mot kr. 16,6 mill. i 2009. En nedgang på kr. 1,9 mill. eller 10,2 %. Gjennomsnittsprisen pr. kg for iset torsk gikk ned fra kr. 27,67 til kr. 24,96.

Omsetningen av frossen torsk gikk betydelig opp i 2009. Totalt ble det landet 2.432 tonn i 2008 mot 4.262 tonn i 2009. En oppgang på hele 1.829 tonn eller 75,2 %. Førstehandsverdien gikk opp fra kr. 64,9 mill. i 2008 til kr. 83,4 mill. i 2009 – en oppgang på kr. 18,5 mill. eller 28,5 %. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr. 7,11 til kr. 19,57 – en dramatisk nedgang.

Sei

– Levende sei

De 2 siste årene har omsetningen av levende sei tatt seg betydelig opp igjen etter å ha sviktet de siste årene. Det var fisket 1.403 tonn i 2007. I 2008 ble det fisket 2.683 tonn og videre økning til 4.685 tonn i 2009 – samlet økning de 2 siste årene på 3.282 tonn. Omsetningsverdien gikk opp fra kr. 8,7 mill. i 2008 til kr. 16,3 mill. i 2009, en økning på kr. 7,6 mill. eller 87 %. Gjennomsnittsprisen i 2009 økte fra kr. 3,24 til kr. 3,48.

– Iset og frossen sei

Omsetningen av iset sei ble litt høyere enn året før. Det ble omsatt 1.321 tonn kappet iset sei til en verdi av kr. 10,0 mill. I kvantum er dette en oppgang på 131 tonn fra 2008 – eller 11 %. Verdien gikk opp fra 2008 med kr. 1,5 mill. eller 18 %. Gjennomsnittsprisen pr. kg. for iset sei i 2009 gikk opp fra kr. 7,10 til kr. 7,55.

Det ble omsatt bare 148 tonn av frossen sei til en verdi av kr. 1,6 mill. Dette er en nedgang fra 2008 på 266 tonn i kvantum og kr. 2,6 mill. i verdi. For frossen sei var gjennomsnittsprisen i 2009 kr. 10,85 mot kr. 10,21 i 2008, en økning på kr. 0,64 eller 6,3 %.

– Frossen seifilet

Vi har ikke omsatt frossen seifilet i 2009.

Blåkveite

Omsetningen av blåkveite økte betydelig i forhold til året før, kvantumet gikk opp fra 164 tonn i 2008 til 374 tonn i 2009. En oppgang på 210 tonn eller 128 %. Verdien i 2009 er på kr. 9,6 mill. mot kr. 3,4 mill. i 2008, en oppgang på kr. 6,2 mill. eller 180 %. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr. 20,92 i 2008 til kr. 25,76 i 2009. Leveransene av blåkveite varierer sterkt fra år til år og dette fiskeslaget regnes som bifangst for havfiskeflåten.

Pigghå

Markedsprisen på pigghå varierer veldig, derfor har ikke salslaget minstepris på dette fiskeslaget. I 2009 ble det landet 104 tonn mot 122 tonn i 2008. Snittpris var kr 5,62 mot 6,01 i 2008.

Breiflabb

I 2009 ble det landet 255 tonn breiflabb sløyd m/hode og 84 tonn breiflabbhaler til en totalverdi på 12,8 mill. – mot 307 tonn breiflabb sløyd m/hode og 81 tonn breiflabbhaler i 2008 til en verdi av 15,6 mill. Gjennomsnittsprisen for breiflabb sløyd m/hode gikk ned fra kr 29,60 i 2008 til kr 25,58 i 2009. Halene gikk ned fra kr 80,53 i 2008 til kr 74,09 i 2009.

Hyse

– Isset og frossen hyse

Det ble i 2009 landet 239 tonn iset hyse til en verdi av kr. 2,6 mill. – dette er en nedgang fra 2008 på 67 tonn eller 22 % og verdimesig en nedgang på kr. 1,0 mill. eller 28 %. Gjennomsnittsprisen gikk ned med kr. 0,88 fra kr. 11,85 i 2008 til kr. 10,96 i 2009.

Omsatt kvantum av frossen hyse har gått betraktelig opp i 2009. Det ble landet 2.998 tonn frossen hyse i 2009 til en verdi av kr. 43,3 mill. Dette er en oppgang på hele 942 tonn, eller 46 % og verdien er gikk opp med 9,6 mill. som tilsvarer 29 %. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr. 16,36 i 2008 til kr. 14,44 i 2009, en nedgang på kr. 1,92 eller 11,7 %.

– Frossen hysefilét

Det er ikke landet frossen hysefilét i 2009, men det er kommet inn flere nye fartøy i vårt område med filétfabrikk. Det forventes landinger av hysefilét i 2010.

Lysing

Det ble landet 206 tonn i 2009 mot 222 tonn i 2008, en nedgang på 16 tonn eller 7,3 %. Verdien gikk ned fra kr. 5,8 mill. i 2008 til kr. 4,2 mill i 2009, en nedgang på kr. 1,6 mill. eller 27,4 %. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr. 26,21 i 2008 til kr. 20,53 i 2009.

Krabbe

Det ble i 2009 landet 290 tonn krabbe til en verdi av kr. 3,1 mill. Dette er en oppgang fra 2008 på 53 tonn – eller 22 %.

Uer

I 2009 ble det landet 59 tonn iset rund uer i lagets distrikt til en verdi av 0,8 mill. Gjennomsnittsprisen var på kr. 13,34 som var en nedgang på hele kr 8,34. Omsetning av frossen uer var på 125 tonn, som er en oppgang på 15 tonn. Verdien gikk opp fra 1,4 mill i 2008 til 1,7 mill. i 2009. Gjennomsnittsprisen for frossen uer var kr 13,61, en oppgang på kr 0,67 fra året før.

Levende ål

Det ble landet 6 tonn i 2009 mot 23 tonn i 2008. Verdien i 2009 var kr. 0,2 mill. som er en nedgang på 0,7 mill. fra 2008. I 2009 ble ålefisket sterkt begrenset fra myndighetene og det vil bare være åpent for prøvefiske i 2010.

Steinbit

Fisket etter grå-, flekk- og blåsteinbit er stort sett bifangst for autolineflåten. Interesse for direktefiske etter blåsteinbit har variert mye fra år til år.

– Gråsteinbit

Det ble landet 83 tonn i 2009 mot 38 tonn i 2008. Gjennomsnittsprisen var på kr 9,53 en nedgang på kr 2,10 fra året før.

– Flekksteinbit

I 2009 ble det landet 319 tonn mot 230 tonn i 2008 – en oppgang på 89 tonn eller 39 %. Verdien steg bare fra kr. 3,7 mill. i 2008 til kr. 3,8 mill. i 2008 – en oppgang på kr. 0,1 mill eller 3,3 %. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr. 16,02 i 2008 til kr. 11,91 i 2009, en nedgang på kr. 4,12 eller 26 %.

– Blåsteinbit

Omsetningen av blåsteinbit er på omtrent samme nivå som i 2008. Det ble landet 270 tonn i 2009 mot 250 tonn i 2008 – en oppgang på 20 tonn. Verdien i 2009 er på kr. 1,2 mill. mot kr. 2,1 mill. i 2008 – en nedgang på kr. 0,8 mill. eller 39 %. Gjennomsnittsprisen har gått ned fra kr. 8,23 i 2008 til kr. 4,61 i 2009 – en nedgang på kr. 3,62 eller 44 %.

1.3 Lagets økonomi

Etter en brutto omsetning på kr. 325 mill. som gav provisjonsinntekter på kr. 4,0 mill., er regnskapet gjort opp med et overskudd før skatt på kr. 1.249.548,-.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av lagets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Etter regnskapsårets utgang er det ikke inntrådt forhold som er av betydning for vurdering av resultatregnskapet og balanse.

Ledige likvider som laget disponerer er nyttet i ordinær drift.

Forøvrig vises til regnskapet for år 2009.

1.4 Sluttord

Salgslaget hadde ved årsskiftet 5 ansatte hvorav 3 på deltid.

Selskapet har som politikk at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, av 5 ansatte er 4 kvinner.

Antall sykedager har vært 5.

Arbeidsmiljøet må betegnes som godt.

Virksomhetens bransje medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

I samsvar med regnskapslovens § 3–3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Utgangspunktet for styrets arbeid vil være å sikre fiskerne gode priser og betalingsbetingelser, samt like muligheter innenfor omsetningssystemene – avhengig av de rammebetingelser som myndighetene måtte vedta.

Styret takker lagets ansatte for det arbeidet som er utført i det året som ligger bak oss. Videre vil styret takke medlemmer, faglag, myndigheter og andre samarbeidspartnere for et godt og konstruktivt samarbeid i året som har gått og håper på et fortsatt godt samarbeid i årene fremover.

2 Styrets beretning for 2010

Vest-Norges Fiskesalslag er en salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde i Sogn og Fjordane og Hordaland, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småhval. I tillegg ivaretar også salgslaget ulike kontrolloppgaver og innkreving av offentlige avgifter. Laget er organisert med kontor i Måløy.

Salgslaget har i 2010 hatt en omsetningsutvikling – der kvantum og verdi har steget i forhold til forrige år, dette førte til at verdien ble rekordhøy. Aldri har salgslaget omsatt for så stor verdi. De nærmeste årene kvantumsmessig var 1998 og 1999 med henholdsvis 409 og 396 mill i omsetning. Gjennom laget ble det totalt omsatt 25.701 tonn omregnet til kappet vekt mot 22.563 tonn året før – dette er en oppgang på 3.137 tonn eller 13,9 %. Verdien gikk opp med hele kr. 105,1 mill. til en førstehandsverdi på kr. 430 mill., som tilsvarende en oppgang på 32,3 % sammenlignet med fjoråret. Gjennomsnittsprisen har gått opp med kr. 2,36 fra kr. 13,40 i 2009 – til kr. 15,76 i 2010 som tilsvarende en oppgang på 17,6 %. Etter styrets oppfatning har Salgslaget lagt bak seg et godt driftsår i 2010.

Året startet som vanlig med liten fangst på kysten i første del av januar. Det tradisjonelle kysttorskefisket på vinter/vår varte bare noen få uker, da «sildesig» og østlige vinder bidro til et heller labert torskefiske. Vi har sett at silda sin vandring sørover langs norskekysten har blitt tidligere for hvert år, ca 10. februar var de første registreringene av sild ved Kråkeneset. Store mengder egg og larver legges igjen når silda har gytt. Eggene, larvene og ungsilda utgjør et enormt matfat for krepsdyr, fisk, sjøpattedyr og fugl. Vi antar at det gamle kysttorskefisket i vårt område vil ta seg opp igjen dersom det gamle vandringsmønsteret hvor betydelige mengder sild gyter sør om Stad. Sørvestlige vinder har også påvirkning for at åtet blir stående langs kysten.

Struktureringen i kystflåtegruppen har fortsatt, og fører til større – mer effektive og mobile fartøy. Dette har videre ført til at kystflåten fra vårt område i stor grad har satset på fiske på Møre og Lofoten om vinteren. Dette i tillegg til lite tilgjengelig fisk i januar/februar i vårt område, har ført til mindre landinger fra kystflåten i denne perioden. Banklineflåten har hatt et godt fiskeri på fiskeslag som ikke er kvotebelagt i 2010. Situasjonen i markedet ser bedre ut ved utgangen til 2010 enn ved utgangen av 2009 selv om det er usikkerhet i flere av hovedmarkedene som følge av finanskrisen.

Innkjøpere og konsumenter stiller stadig mer krav til dokumentasjon, stabil kvalitet og bedre matvaresikkerhet for produktene. Det er kommet flere selskaper for miljøgodkjenning, vi kan her nevne MSC og KRAV. Det er enighet i næringen om at en må satse mer på markedsarbeid. Eksportutvalget for fisk har vedtatt å øke markedsføringen betydelig i det norske markedet i 2011.

Likviditetssituasjonen for kjøperne har vært vanskelig, men har bedret seg noe i løpet av året. For å lette på vanskene har myndighetene kommet inn med støttetiltak, men forutsetningene har vært av en slik art at ingen kjøpere i vårt distrikt har ønsket å nytte tilbudte ordninger. Salgslaget har oppnådd tilfredsstillende kredittforsikringsrammer for de som har ønsket dette.

Kjøpersituasjonen i salgslaget sitt distrikt har vært stabil, ved utgangen av året var der ca 100 registrerte kjøpere. Vi har et godt kjøperkorps for frosne produkter. Det er imidlertid vanskelig for de små fiskemottakene som ligger i utkantene, stadig nye pålegg, dokumentasjoner og økte frakt-kostnader truer eksistensen. Følgene har vært at Ytrøy Fiskemottak har «lagt inn årene» sommeren 2010. Kystfiskemottakene sin logistikk i vårt område er i tillegg kanskje den mest kostbare i Norge – og uten muligheter for fraktilskuddsordninger er mottakene sin eksistens truet. Staten bevilget en liten «pott» i støttetiltak til mottaksanlegg i 2009, dette var godt anvendte penger og det er beklagelig at slikt støttetiltak ikke er bevilget også i 2010.

I gjennomsnitt for året har vi hatt følgende prisutvikling på de viktigste fiskeslagene: Frossen torsk gikk opp med 4,2 %, frossen lange opp med 10,7 %, frossen hyse opp med 4,9 %, sei gikk opp med 37,9 % og frossen brosme gikk opp med 16,7 %.

Fangst av leppefisk har økt sterkt i omfang i 2010 og har blitt et godt fiskeri for kystfiskere. Fiskeoppdretterne nytter leppefisk for bekjempelse av lakselus.

Det har ikke vært utenlandske landinger i salgslagets distrikt i 2010. I 2009 ble det landet 90 tonn til en verdi av kr. 1,1 mill. Snittprisen var kr 12,81.

Landinger i utlandet av fartøy fra salgslagets distrikt gikk ned fra 413 tonn i 2009 til 203 tonn i 2010. Verdien gikk ned fra kr. 8,3 mill. i 2009 til kr. 6,0 mill. i 2010. Snittprisen gikk opp fra kr. 20,07 til kr. 29,59.

Laget har som tidligere år hatt auksjonssamarbeid for den mobile flåten, sammen med Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, der vi forsøker å ha mest mulig like auksjonsregler. Dette samarbeidet har fungert godt. Omlegging til nytt auksjonssystem førte til at alle auksjonene ble holdt som telefonauksjoner i store deler av året.

Salgslaget har gjennom året betydelige beløp i utestående fordringer hos kjøperne, disse er nor-

malt sikret gjennom bankgaranti, kredittforsikring eller kontantinnskudd. På de kundene som nytter kredittforsikring har vi 90 % dekning og salgslaget har da en egenrisiko på 10 %. Vi har hatt ett minimalt tap for våre fordringer i 2010.

Salgslaget har et godt samarbeid med de andre salgslagene, gjennom Fiskesalslagenes Samarbeidsråd. Her blir det tatt opp felles saker – spesielt anliggender som gjelder rammebetingelser og førstehåndsomsetning – for best mulig å forsvare fiskernes rettigheter. Dette forum er i stor grad nyttet som samkjøringsorgan for salgslagene ved kontakt med myndighetene. Salgslagene er opptatt av å sikre fiskernes inntekter gjennom en bærekraftig beskatning av ressursene og en lønnsom verdiskapning i hele fiskerinæringen.

Salgslagene deltar videre i en rekke støttetiltak innenfor fiskerinæringen, bla. Eksportutvalgets «Fiskesprell» og Miljøsertifisering av fiskeprodukter. Salgslagene fikk i oppdrag fra Fiskeridepartementet å forestå etablering av fangstsertifikatordningen som startet 01.01.2010. Dette ble et stort prosjekt og salgslagene etablerte selskapet Catchcertificate DA som forestår fangstsertifikatene. Fangstsertifikat er krav som er pålagt for all fisk som skal inn i EU-markedet.

Administrasjonen har hatt sterkt fokus på etablering av tilfredsstillende finansiering for kjøperne for landinger i vinterhalvåret – dette er løst med tilleggskreditter utover ordinære rammer på kredittforsikring – slik at pris til fisker ikke har gått ned ved de store leveransene på denne tiden av året.

Det er betalt kr 33.500,- til Norges Fiskarlag, dette inkluderer også vårt bidrag til velferdsstasjoner i 2010.

Salgslagets oppgave er å bidra til at fiskerne skal ha størst mulig trygghet for sine inntekter. Oppgjørs- og garantisystemer skal sikre at pengene kommer inn selv om det er uroligheter i markedet. I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så bidrar oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne.

I meldingsåret er det avholdt 6 styremøter. I alt er det behandlet 77 saker, 46 referatsaker og 31 vedtakssaker er tatt opp til behandling i styret.

2.1 Reguleringer/stopp i fisket

Det har vært gitt dispensasjon for direktehåvet notsei til filetering hele året.

2.2 De enkelte fiskeslag

Kvitlange

Det var en ytterligere nedgang i omsetningen av iset kvitlange i lagets distrikt i 2010. Totalt ble det omsatt 692 mot 819 tonn i 2009 og 1.132 tonn i 2008. Førstehåndsverdien var på kr 10,1 mill. en nedgang på kr 3,1 mill. fra forrige år. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk ned med kr. 1,50 – fra kr. 16,10 til kr. 14,60.

Omsetningen av frossen kvitlange hadde god utvikling i 2010. Fra 2.490 tonn i 2009, til 3.087 tonn i 2010 – en oppgang på 597 tonn eller 24 %. Førstehåndsverdien gikk opp fra kr. 39,8 mill. i 2009 til kr. 54,6 mill. i 2010 – en oppgang på kr. 14,8 mill. eller 37,3 %. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk opp med kr. 1,72 fra kr. 15,97 til kr. 17,69.

Langefisket har variert sterkt de siste årene: 2004 – 1.898 tonn, 2005 – 1.664 tonn, 2006 – 2.362 tonn, 2007 – 4.004 tonn, 2008 – 3.868 tonn, 2009 – 3.309 tonn, 2010 – 3.779 tonn. De årene med mest omsatt kvantum er også de årene som har gitt best pris. Det blir av enkelte hevdet at lange er et truet fiskeslag og burde fredes, dette er stikk i strid med våre statistikker og tilbakemeldinger fra fiskere. Det vi registrerer er at fisket etter lange er situasjonsbestemt ut fra kvoter på andre fiskeslag og hvor stor aktivitet fisker utøver i dette fiskeriet.

Brosme

Omsetningen av iset brosme viser omtrent samme kvantum som for 2009. Førstehåndsverdien gikk opp fra kr. 2,2 mill. til kr. 2,4 mill. en oppgang på kr. 0,2 mill. eller 10,8 %. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk opp med kr. 0,45, fra kr. 10,48 til kr. 10,93.

Omsetning av frossen brosme har gått litt opp i 2010. En økning fra 3.066 tonn i 2009 til 3.315 tonn i 2010, oppgang på 249 tonn eller 8,1 %. Førstehåndsverdien gikk opp fra kr. 33,2 mill. til kr. 41,9 mill. – en oppgang på kr. 8,7 mill. eller 26,2 %. Gjennomsnittsprisen gikk opp med kr. 1,81 fra kr. 10,83 til kr. 12,64 – en prisoppgang på 16,7 %.

Stadig høyere driftskostnader fører til at fisket etter «bankfisk (lange og brosme)» må ha en noe høyere pris for at dette fiskeriet skal ha god lønnsomhet.

Skjellbrosme

Landingene av skjellbrosme er noe høyere enn i 2009. Det ble landet 174 tonn i 2009 mot 196 tonn i 2010. Førstehåndsverdien gikk opp fra kr. 1,0 mill. til kr. 1,9 mill., en oppgang på kr. 0,9 mill. eller

82,0 %. Gjennomsnittsprisen gikk opp med kr. 3,66 fra kr. 5,97 til kr. 9,63, prisoppgang på hele 61,4 %. Pris på skjellbrosme har variert sterkt de siste årene.

Torsk

– Levende torsk

Totalt ble det omsatt 36 tonn levende torsk til en førstehåndsverdi av kr. 1,1 mill. i 2010. Dette er en nedgang på 3 tonn fra 2009. Gjennomsnittsprisen pr. kg gikk opp med kr. 1,29 til kr. 29,97 i 2010.

– Iset og frossen torsk

Omsetningen av iset torsk viser omtrent samme kvantum og verdi i 2010 som i 2009. Totalt ble det landet 666 tonn i 2009 mot 686 tonn i 2010. En oppgang på 20 tonn, eller 3,0 %. Førstehåndsverdien var på kr. 16,6 mill. i 2009 mot kr. 17,2 mill. i 2010. En oppgang på kr. 0,6 mill. eller 3,5 %. Gjennomsnittsprisen pr. kg for iset torsk gikk opp fra kr. 24,96 til kr. 25,07.

Omsetningen av frossen torsk gått betydelig opp de siste 2 årene. Totalt ble det landet 2.432 tonn i 2008, 4.262 tonn i 2009 og 4.849 tonn i 2010. En oppgang fra i fjor på 588 tonn eller 13,8 %. Førstehåndsverdien gikk opp fra kr. 83,4 mill. i 2009 til kr. 98,9 mill. i 2010 – en oppgang på kr. 15,5 mill. eller 18,6 %. Gjennomsnittsprisen gikk opp med kr. 0,84 fra 19,57 i 2009 til 20,41 i 2010.

– Torskefilét

Det var omsatt 21,6 tonn torskefilét i 2010 til en verdi av 0,7 mill. Gjennomsnittspris kr 34,27. Det var ikke omsatt torskefilét i 2009.

Sei

– Levende sei

Det var fisket 4.685 tonn i 2009 mot 4.664 tonn i 2010. Omsetningsverdien gikk opp fra kr. 16,3 mill. i 2009 til kr. 17,6 mill. i 2010, en økning på kr. 1,3 mill. eller 8,0 %. Gjennomsnittsprisen i 2010 økte fra kr. 3,48 til 3,77.

– Iset og frossen sei

Omsetningen av iset sei ble lavere enn året før. Det ble omsatt 1.066 tonn kappet iset sei til en verdi av kr. 9,2 mill. I kvantum er dette en nedgang på 255 tonn fra 2009 – eller 19,3 %. Verdien gikk ned fra 2009 med kr. 0,7 mill. eller 7,4 %.

Gjennomsnittsprisen pr. kg. for iset sei i 2009 gikk opp fra kr 7,55 til kr 8,67.

Det ble omsatt 454 tonn av frossen sei til en verdi av kr. 6,8 mill. Dette er en oppgang fra 2009 på 306 tonn i kvantum og kr. 5,2 mill. i verdi. For frossen sei var gjennomsnittsprisen i 2009 kr. 10,85 mot kr. 14,96 i 2010, en kraftig økning på kr. 4,11 eller 37,9 %.

– Frossen seifilét

Vi har ikke omsatt frossen seifilét i 2010.

Blåkveite

Omsetningen av blåkveite er på samme nivå som året før, kvantumet gikk opp fra 374 tonn i 2009 til 378 tonn i 2010. En oppgang på 4 tonn eller 1,2 %. Verdien i 2009 var på kr. 9,6 mill. mot kr. 10,2 mill. i 2010, en oppgang på kr. 0,6 mill. eller 5,9 %. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr 25,76 i 2009 til kr 26,98 i 2010. Leveransene av blåkveite har hatt en god økning de 2 siste årene.

Pigghå

Markedsprisen på pigghå varierer veldig, derfor har ikke salslaget minstepris på dette fiskeslaget. I 2009 ble det landet 104 tonn mot 113 tonn i 2010. Snittpris var kr 7,88 mot 5,62 i 2009.

Breiflabb

I 2010 ble det landet 207 tonn breiflabb sløyd m/hode og 86 tonn breiflabbhaler til en totalverdi på 12,5 mill. – mot 255 tonn breiflabb sløyd m/hode og 84 tonn breiflabbhaler i 2009 til en verdi av 12,8 mill. Gjennomsnittsprisen for breiflabb sløyd m/hode gikk opp fra kr 25,58 i 2009 til kr 27,70 i 2010. Halene gikk opp fra kr 74,09 i 2009 til kr 77,72 i 2010.

Hyse

– Iset og frossen hyse

Det ble i 2010 landet 267 tonn iset hyse til en verdi av kr. 3,3 mill. – dette er en oppgang fra 2009 på 28 tonn eller 11,8 % og verdimesig en oppgang på kr. 0,6 mill. eller 24,5 %. Gjennomsnittsprisen gikk opp med kr. 1,24 fra kr. 10,96 i 2009 til kr. 12,20 i 2010.

Omsatt kvantum av frossen hyse har gått betydelig opp i 2010. Det ble landet 4.378 tonn frossen hyse i 2010 til en verdi av kr. 66,3 mill. Dette er en

oppgang på hele 1.380 tonn eller 46,0 % og verdien er gikk opp med 23,0 mill. som tilsvarer 53,1 %. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr. 14,44 i 2009 til kr. 15,14 i 2010, en oppgang på kr. 0,70 eller 4,9 %.

– Frossen hysefilét

Det er landet 76,5 tonn frossen hysefilét i 2010 til en verdi av 2,5 mill. Gjennomsnittsprisen var kr 32,70. I 2009 var det ikke landet hysefilét i vårt distrikt.

Det er 1 fartøy i vårt distrikt som har satset delvis på filétering av torsk og hyse.

Lysing

Det ble landet 206 tonn i 2009 mot 207 tonn i 2010. Verdien gikk ned fra kr. 4,2 mill. i 2009 til kr. 3,7 mill i 2010, en nedgang på kr. 0,5 mill. eller 11,8 %. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr. 20,53 i 2009 til kr. 17,98 i 2010.

Taskekrabbe

Det ble en økning på 73 tonn til 363 tonn i 2010. Verdien av krabbe økte fra kr. 3,1 mill. til 3,7 mill. Det var mye diskusjoner for å få til en fornuftig avsetning på taskekrabben.

Uer

I 2010 ble det landet 53 tonn iset rund uer i lagets distrikt til en verdi av 0,7 mill. Gjennomsnittsprisen var på kr. 13,58 som var en oppgang på kr 0,24. Omsetning av frossen uer var på 164 tonn, som er en oppgang på 38 tonn. Verdien gikk opp fra 1,7 mill i 2009 til 2,5 mill. i 2010. Gjennomsnittsprisen for frossen uer var kr 15,52, en oppgang på kr 1,91 fra året før.

Levende ål

I 2010 ble ålefisket begrenset til et prøvefiske på 50 tonn for hele landet. I vårt distrikt ble «kvoten» 8 tonn. Da en ikke fikk eksportert ålen til EU-markedet ble fiskerne gitt en erstatning på kr 30,- pr. kg. Eventuelt fiske i 2011 er ikke avklart.

Steinbit

Fisket etter grå-, flekk- og blåsteinbit er stort sett bifangst for autolineflåten. Interesse for direktefiske etter blåsteinbit har variert mye fra år til år.

– Gråsteinbit

Det ble landet 83 tonn i 2009 mot 26 tonn i 2010. Gjennomsnittsprisen var på kr 11,00 en oppgang på kr 1,46 fra året før.

– Flekksteinbit

I 2009 ble det landet 319 tonn mot 248 tonn i 2010 – en nedgang på 71 tonn eller 22,1 %. Verdien gikk ned fra kr. 3,8 mill. i 2009 til kr. 3,5 mill. i 2010 – en nedgang på kr. 0,3 mill eller 6,8 %. Gjennomsnittsprisen gikk opp fra kr. 11,91 i 2009 til kr. 14,25 i 2010, en oppgang på kr. 2,34 eller 19,7 %.

– Blåsteinbit

Omsetningen av blåsteinbit er gått betydelig ned. Det ble landet 270 tonn i 2009 mot 149 tonn i 2010 – en nedgang på 121 tonn. Verdien i 2010 er på kr. 0,5 mill. mot kr. 1,2 mill. i 2009 – en nedgang på kr. 0,7 mill. eller 56,5 %. Gjennomsnittsprisen har gått ned fra kr. 4,61 i 2009 til kr. 3,64 i 2010 – en nedgang på kr. 0,97 eller 21,0 %. Det er lite interessant å ta vare på fisk til denne pris.

– Leppefisk

Fisket etter leppefisk økte meget sterkt i 2010. Laget omsatte 276 tonn i 2010 – mot bare 22 tonn i 2009. Verdien ble på hele kr 32,2 mill. Det har vært stor etterspørsel etter leppefisk fra oppdretter som bruker leppefisken til bekjempelse av lakselus. Dette har blitt et godt fiskeri på kysten og i fisket benyttes både teiner og ruser. Myndighetene vurderer reguleringer i dette fisket.

2.3 Lagets økonomi

Etter en brutto omsetning på kr. 430 mill. som gav provisjonsinntekter på kr. 5,3 mill., er regnskapet

gjort opp med et overskudd etter skatt på kr. 1.708.817-.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettvise bilde av lagets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Etter regnskapsårets utgang er det ikke inntrått forhold som er av betydning for vurdering av resultatregnskapet og balanse.

Ledige likvider som laget disponerer er nyttet i ordinær drift.

Forøvrig vises til regnskapet for år 2010.

2.4 Sluttord

Salgslaget hadde ved årsskiftet 5 ansatte hvorav 2 på deltid.

Selskapet har som politikk at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, av 5 ansatte er 4 kvinner.

Antall sykedager har vært 39 dager, hvorav 1 har vært sykmeldt i 35 dager.

Arbeidsmiljøet må betegnes som godt.

Virksomhetens bransje medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø.

I samsvar med regnskapslovens § 3–3 bekrefte det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Utgangspunktet for styrets arbeid vil være å sikre fiskerne gode priser og betalingsbetingelser, samt like muligheter innenfor omsetningssystemene – avhengig av de rammebetingelser som myndighetene måtte vedta.

Styret takker lagets ansatte for det arbeidet som er utført i det året som ligger bak oss. Videre vil styret takke medlemmer, faglag, myndigheter og andre samarbeidspartnere for et godt og konstruktivt samarbeid i året som har gått og håper på et fortsatt godt samarbeid i årene fremover.

Vedlegg 5

Utdrag frå årsmeldingane til Rogaland Fiskesalgslag 2009 og 2010

1 Styrets beretning for 2009

1.1 Driften

Det er for beretningsåret 2009 – Salgslagets 63. – avholdt 4 styremøter. I alt er det behandlet 28 saker, 16 referatsaker og 12 vedtaksaker.

Sammen med de andre salgslagene er selskapet fortsatt med i prosjektet «Fisk i 100» (fisk i skolen) som ble startet i 1998 og som nå har fått navnet «Fiskesprell». Prosjektet har som målsetting å gjøre fisk som mat og næring bedre kjent blant barn og ungdom.

Vår hjemmeside www.rogfisk.no blir stadig mer besøkt. I tillegg til priser og statistikker finnes der nå også aktuelle rundskriv og bestemmelser vedr. reguleringer av fiske i vårt område.

Salgslagsavgiften har for leveringer i Norge vært 2,25 % og 1,75 % for leveringer i utlandet. I forbindelse med avslutning av årsregnskapet har styret vedtatt en tilbakebetaling tilsvarende 0,95 % av årsomsetningen for innenlandsleveringer og 0,55 % for utenlandsleveringer for alle fiskere som har levert for over 1 G (NOK 72.881). Dette medfører at den faktiske lagsavgiften har vært 1,3 % for innenlandsleveringer og 1,2 % for utenlandsleveringer.

Regnskapet er gjort opp med et overskudd på kr. 2.859.842 etter skatt og er tilført annen egenkapital. Den finansielle risikoen er knyttet til beholdningen av fond.

I løpet av året er det overført kr. 13.000 til Norges Fiskarlag. Dette inkluderer også vårt bidrag til velferdsstasjoner for 2009.

Regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift.

Arbeidsmiljøet er godt. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2009. Hensynet til likestilling mellom kjønnene er godt ivaretatt.

Selskapet forurensar ikke det ytre miljø.

Selskapet har ingen egen forsknings- og/eller utviklingsaktivitet.

1.2 Organisasjon

I løpet av året har det vært levert fangster fra totalt 288 (324) registrerte norske fiskere, hvorav 247 (263) fra Rogaland. I tillegg har vi hatt leveranser fra 172 (264) uregistrerte fiskere.

Salgslaget har ved årsskiftet 3 ansatte (1 mann og 2 kvinner) i heltidsstillinger. De styrende organer i selskapet består av kun menn.

1.3 Førstehåndsomsetningen for fisk

Året 2009 har vært marginalt bedre enn fjoråret, men lavere enn det som har vært et normalår for de siste 5 årene.

Andelen av leveringer i utlandet viser en liten økning fra fjoråret og utgjør 29,9 % mot 28,7 % året før.

Utenlandske fiskeres (3 det samme som i 2008) levering i Rogaland utgjør 0,1 % av brutto omsetning, det samme som i 2008.

Det har vært avholdt 2 ordinære prisforhandlingsmøter med kjøperne i Rogaland. I tillegg har det vært avholdt flere telefonmøter om prisen på kokte reker. Pga. den vanskelige markedssituasjonen ble vi nødt til å redusere minsteprisen for torsk fra og med 09.03.2009 og hyse fra og med 23.03.2009. I tillegg ga vi eksportstøtte for torsk, sei, lyr og hyse i uke 19–23 med totalt kr. 184.691.

Ved prisforhandlingene på høsten fikk vi minsteprisene for torsk og hyse tilbake til sitt gamle nivå, samt at vi fikk øket minsteprisene på sei, lange, kveite og breiflabb.

Førstehåndsomsetningen gjennom Laget har vært drevet etter samme prinsipper som tidligere.

Verdien av 1. håndsomsetningen utgjorde kr. 159.762.146 som er en oppgang på kr. 2.047.412 i forhold til i fjor. Det totale kvantum viser en oppgang, 7.240 tonn (kappa vekt) i 2009 mot 6.688 tonn i 2008.

Pr. 31.12.09 hadde følgende firma gyldig kjøpetillatelse:
Sirevaag A/S, Sirevåg

FONN Egersund AS, Egersund
 Vassøy Krabbe AS, Vassøy
 Rennesøy Reker AS, Rennesøy
 K-Fisk AS, Kopervik
 Åkra Sjømat, Åkrehamn
 Romseland & Co., Hervik
 Rennesøy Fisk og Skalldyr, Rennesøy
 Emberland AS, Avaldsnes
 Marine Harvest Norway AS, Bergen (leppefisk)
 Grieg Seafood Rogaland AS, Bergen (leppefisk)
 Bjørn Løften, Torvastad
 Fjordfisk A/S, Skånevik

Rygjabø vid. skole, Judaberg

Dispensasjoner for kaisalg til forbruker

Det er i 2009 innvilget 28 dispensasjoner for salg av fisk og skalldyr direkte fra fisker til forbruker, det samme som året før. Dette representerer en omsetning på kr. 4.766.276 mot kr. 5.508.073 i 2008. 6 av dispensasjonene er gitt for omsetning av reker, mens resten gjelder krabbe, fisk og hummer.

Andre mottaksstasjoner (understasjoner):

Erling Østebøvik, Skjoldastraumen
 Skiftun Fiskemottak, Skiftun

1.4 Fiskeomsetningen

Av de enkelte fiskesorter ble det levert

2009	Mengde (tonn)	Pris	Verdi (kappa vekt)
Sei	3.210	9,47	30,3 mill. kr
Torsk	466	25,95	12,1 mill. kr
Hyse	248	11,26	2,7 mill. kr
Lyr	173	12,82	2,2 mill. kr
Lange	137	11,96	1,6 mill. kr
Piggvar	2	69,80	0,1 mill. kr
Rødspette	15	16,60	9,5 mill. kr
Sjötunge	3	140,93	0,2 mill. kr
Pigghå	68	8,80	0,6 mill. kr
Breiflabb	133	83,69	11,1 mill. kr
Leppefisk	96	47,31	4,5 mill. kr

I tallene for sei er inkludert 182 tonn notsei.

2008	Mengde (tonn)	Pris	Verdi (kappa vekt)
Sei	2.531	8,55	21,6 mill. kr
Torsk	441	29,47	13,0 mill. kr
Hyse	170	13,38	2,2 mill. kr
Lyr	143	13,89	1,9 mill. kr
Lange	110	13,14	1,4 mill. kr
Piggvar	8	91,97	0,7 mill. kr
Rødspette	217	15,99	3,4 mill. kr
Sjötunge	8	96,16	0,8 mill. kr
Pigghå	73	7,54	0,5 mill. kr
Breiflabb	118	85,27	10,1 mill. kr
Leppefisk	40	43,46	1,7 mill. kr

I tallene for sei er inkludert 105 tonn notsei.

Omsetningssituasjonen for reker

Rekefisket utgjorde 43 % av Salgslagets 1. håndsomsetning.

Totalkvantumet viser en nedgang på 190 tonn i 2009 (fra 1.662 tonn i 2008 til 1.472 tonn i 2008).

Kvotene for Nordsjøen og Skagerrak har vært slått sammen og fordelt pr. båt med 50 tonn i den første 4-månedersperioden og 40 tonn i de to siste. Båtkvoten ble opphevet i 1. periodekvote og hevet til 50 tonn i 2. og 3. periodekvote. Årsfangsten for reker viser at det manglet vel 3.000 tonn på at den totale kvote på 9.731 tonn reker i Skagerrak og Nordsjøen ble fisket opp.

Råreker

Kvantumet med råreker er gått ned fra 635 tonn i 2008 til 499 tonn i 2009. Det har ikke vært behov for å innføre kvoter for råreker i løpet av året. Gjennomsnittsprisen har for råreker gått opp fra kr. 9,89 pr. kg til kr. 11,24. Minsteprisen for alle sorteringer med råreker ble satt opp fra kr 0,50/kg fra 29.06.09.

Den tollfrie kvoten til EU for pillede reker i lake (1.000 tonn) ble heller ikke oppbrukt i 2009.

Salt-/sjøkokte reker

Saltkokte reker har et kvantum på 537 tonn, en nedgang på 4 tonn fra 2008. Gjennomsnittsprisen har hatt en pen økning, kr. 57,32 i 2008 mot kr. 61,28 i 2009.

Sjøkokte reker viser en nedgang i kvantum, fra 485 tonn i 2008 til 435 tonn i 2009. Gjennomsnittsprisen har gått opp fra kr. 69,17 i 2008 til kr. 71,54 i 2009.

Den gjennomsnittlige prisen til fisker for kokte reker i 2009 er kr. 65,87 mot kr. 62,92 i 2008.

Eksport av kokte reker til Sverige

Minsteprisen for sjø- og saltkokte reker til Sverige var kr. 41,00 i begynnelsen av året. Pga. endring i valutakursen ble denne satt ned til kr. 39,00 med virkning fra og med 12.01 og ytterligere ned til kr. 36,00 fra og med 16.02.09.

Av den tollfrie kvoten for total eksport av kokte reker til EU på 800 tonn ble det eksportert 797 tonn.

Eksporten av kokte reker fra våre eksportører til Sverige var 164 tonn mot 181 tonn året før.

Den tollfrie kvoten vil være den samme i 2010.

Torsk

Torsk viser en økning fra 441 tonn i 2008 til 466 tonn i 2009. Prisen derimot viser en nedgang fra kr. 29,47 til kr. 25,95 pr. kg kappet vekt.

Sei

Sei (eks. notsei) viser en økning fra 2.426 tonn i 2008 til 3.028 tonn i 2009. Samtidig viser gjennomsnittsprisen en økning fra kr. 8,55 til kr. 9,47 pr. kg kappet vekt. Fra og med 22.mai ble maksimalkvoten for fartøy med seitråltillatelse opphevet, mens maksimalkvoten for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap først ble opphevet 16. oktober.

Rekekonger

Det er levert 104 tonn rekekonger. Dette er en nedgang på 5 tonn fra fjoråret, mens gjennomsnittsprisen gått ned fra 82,77 i 2008 til 68,06 i 2009.

Hummer

Kvantumet med hummer som er solgt gjennom Laget viser en økning fra året før, fra 8.937 kg i 2008 til 11.168 kg i 2009. Reguleringen har vært den samme som året før, dvs. fiske i oktober og november. Gjennomsnittsprisen har vist en negativ utvikling fra kr. 255,72 i 2008 til kr. 238,64 i 2009.

Ål

Det har vært et labert ålefiske også dette året. Dette kombinert med en sterk tidsmessig begrensning av ålefiske har ført til at totalkvantumet har gått ned fra 40.244 kg til 8.014 kg. Prisen for gul ål viser en oppgang fra kr. 40,62 til kr. 47,31, mens det ikke har vært levert noe blankål.

Romseland & Co. og FONN Egersund AS har stått for kjøpet også dette året.

Krabbe

Minsteprisene for både produksjonskrabbe og konsumkrabbe har stått fast gjennom hele året.

Den totale mengde krabbe som er solgt gjennom Laget er gått opp fra 595 tonn til 634 tonn.

Leppefisk

Flere større oppdrettsselskap har nå opprettet kjøpeavtale med Laget. Tonnasjen er litt usikker pga.

uklarhet i omregning fra stk. til kg, men førstehåndsverdien var 4,3 mill kr.

1.5 Samarbeid med andre salgslag

I tillegg til det generelle samarbeidet med andre salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd, har vi et samarbeid med Skagerakfisk S/L på reker og Vest-Norges Fiskesalgslag på notsei.

1.6 Minsteprisforhandlinger

Det ble avholdt ordinære prisforhandlinger i februar og september.

I tillegg har det vært avholdt telefonmøter vedr. rekeprisene når markedssituasjonen tilsa det.

I forhandlingene har vært benyttet prissammenligninger med andre salgslag, samtidig som den aktuelle markedssituasjonen har vært hensyntatt.

1.7 Kassapoolen

Det er ikke brukt penger på innkjøp av kasser i løpet av året. Poolen er finansiert med et trekk på fisker og kjøper med 8 øre pr. kg.

Fiskemottakene Sirevaag AS, Sirevåg og FONN Egersund A/S, Egersund har stått for rengjøringen av kassene. Den totale belastning for kassavask beløper seg til kr. 273.148 mot kr. 291.425 i 2008.

Kontoen hos Rogaland Fiskesalgslag S/L viser pr. 31.12.09 en positiv balanse på kr 543.683.

Følgende personer har administrert poolen: Arne Mong, formann, fiskernes representant; Torger Torgersen, kjøpernes representant; Steinar Berntsen, kjøpernes representant; Frank Midtbø, fiskernes representant; Tore Kr. Knutsen, fiskernes representant.

1.8 Fiskeriavtalen 2009

Tilskuddsordninger

Føring

Bevilget 2009 kr. 1.000.000

Disponering av tilskuddsmidlene

Føringstilskudd reker	kr. 245.074
Føringstilskudd fisk	kr. 550.360
Føringstilskudd notsei	kr. 155.190

1.9 Fiskernes ulykkeskasse

Fiskernes Ulykkeskasse hadde ved utgangen av 2009 dette styret: Jan Skjervø, Trondheim, formann; Hilmar Blikø, Måneset, nestformann; Otto Benjaminson, Halsnøy; Kjell Paulsen, Bergen.

Utligningssummen for 2009 var kr. 300.000.

Stønadssummen var i 2009 kr. 50.000 ved ulykkesdød og ved 100 % medisinsk invaliditet som følge av ulykkeshendinger.

2 Styrets beretning for 2010

2.1 Driften

Det er for beretningsåret 2010 – Salgslagets 64. – avholdt 4 styremøter. I alt er det behandlet 26 saker, 15 referatsaker og 11 vedtakssaker.

Sammen med de andre salgslagene er selskapet fortsatt med i prosjektet «Fisk i 100» (fisk i skolen) som ble startet i 1998 og som nå har fått navnet «Fiskesprell». Prosjektet har som målsetting å gjøre fisk som mat og næring bedre kjent blant barn og ungdom.

Vår hjemmeside www.rogfisk.no blir stadig mer besøkt. I tillegg til priser og statistikker finnes der nå også aktuelle rundskriv og bestemmelser vedr. reguleringer av fiske i vårt område.

Salgslagsavgiften har for leveringer i Norge vært 2,25 % og 1,75 % for leveringer i utlandet. I forbindelse med avslutning av årsregnskapet har styret vedtatt en tilbakebetaling tilsvarende 0,75 % av årsomsetningen for innenlandsleveringer og 0,35 % for utenlandsleveringer for alle fiskere som har levert for over 1 G (NOK 75.641). Dette medfører at den faktiske lagsavgiften har vært 1,5 % for innenlandsleveringer og 1,4 % for utenlandsleveringer.

Regnskapet er gjort opp med et overskudd på kr. 1.058.053 etter skatt og er tilført annen egenkapital. Den finansielle risikoen er knyttet til beholdningen av fond.

I løpet av året er det overført kr. 12.000 til Norges Fiskarlag. Dette inkluderer også vårt bidrag til velferdsstasjoner for 2010.

Regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift.

Arbeidsmiljøet er godt. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2010. Hensynet til likestilling mellom kjønnene er godt ivaretatt.

Selskapet forurensar ikke det ytre miljø.

Selskapet har ingen egen forsknings- og/eller utviklingsaktivitet.

2.2 Organisasjon

I løpet av året har det vært levert fangster fra totalt 300 (288) registrerte norske fiskere, hvorav 244 (247) fra Rogaland. I tillegg har vi hatt leveranser fra 165 (172) uregistrerte fiskere.

Salgslaget har ved årsskiftet 3 ansatte (1 mann og 2 kvinner) i heltidsstillinger. De styrende organer i selskapet består av kun menn.

2.3 Førstehåndsomsetningen for fisk

Året 2010 viser en nedgang i volum på 6 % og en økning i verdi på 9 % i forhold til fjoråret.

Andelen av leveringer i utlandet viser en liten nedgang fra fjoråret og utgjør 24,5 % mot 29,9 % året før.

Utenlandske fiskeres (4) levering i Rogaland utgjør 0,1 % av brutto omsetning, det samme som i 2009.

Det har vært avholdt 2 ordinære prisforhandlingsmøter med kjøperne i Rogaland. I tillegg har det vært avholdt flere telefonmøter om prisen på kokte reker. Pga. den vanskelige markedssituasjonen ble vi nødt til å redusere minsteprisen for torsk fra og med 08.03.2010. Til gjengjeld fikk vi øket prisen på sei fra samme dato. Vi måtte sette ned minsteprisen på lysing fra og med 23.04. I tillegg ga vi eksportstøtte for torsk, lyr og hyse i uke 11–18 med totalt kr. 136.515.

Ved prisforhandlingene på høsten fikk vi minsteprisene for torsk og lysing tilbake til sitt gamle nivå.

Førstehåndsomsetningen gjennom Laget har vært drevet etter samme prinsipper som tidligere.

Verdien av 1. håndsomsetningen utgjorde kr.173.592.862 som er en oppgang på kr 13.830.716 i forhold til i fjor. Det totale kvantum

viser en nedgang, 6.836 tonn (kappa vekt) i 2010 mot 7.240 tonn i 2009.

Pr. 31.12.10 hadde følgende firma gyldig kjøpetillatelse:

Sirevaag A/S, Sirevåg
FONN Egersund AS, Egersund
Vassøy Krabbe AS, Vassøy(hummer)
Rennesøy Reker AS, Rennesøy
K-Fisk AS, Kopervik
Åkra Sjømat, Åkrehamn
Romseland & Co., Hervik (ål)
Rennesøy Fisk og Skalldyr, Rennesøy
Marine Harvest Norway AS, Bergen(leppefisk)
Grieg Seafood Rogaland AS, Bergen (leppefisk)
Bjørn Løften, Torvastad(krabbe)
Fjordfisk A/S, Skånevik
Alsaker Fjordbruk AS (leppefisk)
Bremnes Seashore AS (leppefisk)
Feøy Fiskeoppdrett AS (leppefisk)

Andre mottakstasjoner (understasjoner):

Erling Østebøvik, Skjoldastraumen
Skiftun Fiskemottak, Skiftun
Rygjabø vid. skole, Judaberg

Dispensasjoner for kaisalg til forbruker

Det er i 2010 innvilget 34 dispensasjoner for salg av fisk og skalldyr direkte fra fisker til forbruker, 6 mer enn fjoråret. Dette representerer en omsetning på kr. 6.304.077 mot kr. 4.766.276 i 2009. 6 av dispensasjonene er gitt for omsetning av reker, mens resten gjelder krabbe, fisk og hummer.

2.4 Fiskeomsetningen

Av de enkelte fiskesorter ble det levert

2009	Mengde (tonn)	Pris	Verdi (kappa vekt)
Sei	3.210	9,47	30.3 mill. kr
Torsk	466	25,95	12.1 mill. kr
Hyse	248	11,26	2,7 mill. kr
Lyr	173	12,82	2,2 mill. kr
Lange	137	11,96	1,6 mill. kr
Piggvar	2	69,80	0,1 mill. kr
Rødspette	15	16,60	9,5 mill. kr
Pigghå	68	8,80	0,6 mill. kr
Breiflabb	133	83,69	11,1 mill. kr
Leppefisk	44	102,93	4,5 mill. kr

I tallene for sei er inkludert 182 tonn notsei.

2010	Mengde (tonn)	Pris	Verdi (kappa vekt)
Sei	3.309	11,59	38,3 mill. kr
Torsk	352	25,22	8,9 mill. kr
Hyse	178	11,65	2,0 mill. kr
Lyr	183	13,56	2,4 mill. kr
Lange	110	11,58	1,2 mill. kr
Piggvar	3	92,53	0,3 mill. kr
Rødspette	49	11,52	0,6 mill. kr
Pigghå	75	10,19	0,8 mill. kr
Breiflabb	102	81,08	8,2 mill. kr
Leppefisk	74	153,10	11,3 mill. kr

Omsetningssituasjonen for reker

Rekefisket utgjorde 46 % av Salgslagets 1. håndsomsetning.

Totalkvantumet viser en nedgang på 192 tonn i 2010 (fra 1.472 tonn i 2009 til 1.280 tonn i 2010).

Kvotene for Nordsjøen og Skagerrak har vært slått sammen og fordelt pr. båt med 45 tonn i den første 4-månedersperioden og 35 tonn i de to siste. Båtkvoten ble opphevet i 1. periodekvote og hevet til 50 tonn i 2. og 3. periodekvote. Årsfangsten for reker viser at det manglet vel 4.000 tonn på at den totale kvote på 8.767 tonn reker i Skagerrak og Nordsjøen ble fisket opp.

Råreker

Kvantumet med råreker er gått ned fra 499 tonn i 2009 til 305 tonn i 2010. Det har ikke vært behov for å innføre kvoter for råreker i løpet av året. Gjennomsnittsprisen har for råreker gått opp fra kr. 11,24 pr. kg til kr. 11,52. Minsteprisen for alle sorteringer med råreker har vært den samme gjennom hele året.

Den tollfrie kvoten til EU for pillede reker i lake (1.000 tonn) ble heller ikke oppbrukt i 2010.

Salt-/sjøkokte reker

Saltkokte reker har et kvantum på 494 tonn, en nedgang på 43 tonn fra 2009. Gjennomsnittsprisen har hatt en pen økning, kr. 73,41 i 2010 mot kr. 61,28 i 2009.

Sjøkokte reker viser en økning i kvantum, fra 435 tonn i 2009 til 480 tonn i 2010. Gjennomsnittsprisen

har gått opp fra kr. 71,54 i 2009 til kr. 77,41 i 2010.

Den gjennomsnittlige prisen til fisker for kokte reker i 2010 er kr. 75,38 mot kr. 65,87 i 2009.

Eksport av kokte reker til Sverige

Minsteprisen for sjø- og saltkokte reker til Sverige har vært kr. 36,00 gjennom hele året.

Av den tollfrie kvoten for total eksport av kokte reker til EU på 800 tonn ble det eksportert 503 tonn.

Eksporten av kokte reker fra våre eksportører til Sverige var 72 tonn mot 164 tonn året før.

Den tollfrie kvoten vil være den samme i 2010.

Torsk

Torsk viser en nedgang fra 466 tonn i 2009 til 352 tonn i 2010. Markedet for torsk var vanskelig, spesielt i begynnelsen av året og prisen viser en nedgang fra kr. 25,95 til kr. 25,22 pr. kg kappet vekt.

Sei

Sei (eks. notsei) viser en økning fra 3.028 tonn i 2009 til 3.309 tonn i 2010. Samtidig viser gjennomsnittsprisen en økning fra kr. 9,47 til kr. 11,59 pr. kg kappet vekt. Fra og med 26. februar ble maksimumkvoten for fartøy med seitråltillatelse øket til 1200 tonn. For fartøy med nordsjøtråltillatelse og avgrenset nordsjøtråltillatelse ble kvoten øket fra 400 tonn til 500 tonn fra og med 2. august og opphevet fra og med 20. august.

Rekekonger

Det er levert 88 tonn rekekonger. Dette er en nedgang på 16 tonn fra fjoråret, mens gjennomsnittsprisen gått opp fra 68,06 i 2009 til 74,97 i 2010.

Hummer

Kvantumet med hummer som er solgt gjennom Laget viser en økning fra året før, fra 11.168 kg i 2009 til 12.825 kg i 2010. Reguleringen har vært den samme som året før, dvs. fiske i oktober og november. Gjennomsnittsprisen har vist en negativ utvikling fra kr. 238,64 i 2008 til kr. 227,86 i 2010.

Ål

11 yrkesfiskere var tildelt en kvote på 1.000 kg hver. 2.828 kg ål ble levert og eksportert i begynnelsen av august med en pris til fisker på kr. 44,24 pr. kg. Siden ble det helt stopp i importen av ål til Danmark. Til tross for flere forsøk, viste det seg at det ikke var mulig med mer eksport. Den mengde ål som var oppbevart, ble sluppet tidlig i desember og ble kompensert med kr. 30 pr. kg.

Krabbe

Minsteprisene for både produksjonskrabbe og konsumkrabbe har stått fast gjennom hele året.

Den totale mengde krabbe som er solgt gjennom Laget er gått ned fra 634 tonn til 606 tonn.

Leppefisk

Alle oppdrettsselskapene som opererer i Rogaland, har nå opprettet kjøpeavtale med Laget. I tillegg har Fonn Egersund mottatt leppefisk for videretransport med tankbil ut av fylket. Første-håndsverdien har gått opp fra 4,5 mill. kr. i 2009 til 11,3 mill. kr. i 2010. Fordelingen og gjennomsnittspriser på enkelte sortene har vært slik:

Bergnebb	542.350 stk.	5,01/stk.
Grøngylt	911.026 stk.	7,66/stk.
Berggylt	163.216 stk.	10,06/stk.

2.5 Samarbeid med andre salgslag

I tillegg til det generelle samarbeidet med andre salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeids-

råd, har vi et samarbeid med Skagerakfisk S/L på reker og Vest-Norges Fiskesalgslag på notsei. I forbindelse med at salgslagene fikk ansvaret for utstedelse av fangstsertifikat for eksport til EU, ble selskapet CatchCertificate SA etablert. Selskapet eies av alle de 6 fiskesalgslagene i Norge og har ansvaret for utstedelse av fangstsertifikat ved eksport til EU.

2.6 Minsteprisforhandlinger

Det ble avholdt ordinære prisforhandlinger i februar og november.

I tillegg har det vært avholdt telefonmøter vedr. rekeprisene når markedssituasjonen tilsa det. I forhandlingene har vært benyttet prissammenligninger med andre salgslag, samtidig som den aktuelle markedssituasjonen har vært hensyntatt.

2.7 Kassapoolen

Det er brukt kr. 79.500 på innkjøp av kasser i løpet av året. Poolen er finansiert med et trekk på fisker og kjøper med 8 øre pr. kg.

Fiskemottakene Sirevaag AS, Sirevåg og FONN Egersund A/S, Egersund har stått for rengjøringen av kassene. Den totale belastning for kassavask beløper seg til kr. 297.525 mot kr. 273.148 i 2009.

Kontoen hos Rogaland Fiskesalgslag S/L viser pr. 31.12.10 en positiv balanse på kr 788.736.

Følgende personer har administrert poolen: Arne Mong, formann, fiskernes representant; Torgers Torgersen, kjøpernes representant; Steinar Berntsen, kjøpernes representant; Onar Myhre, kjøpernes representant; Frank Midtbø, fiskernes representant; Tore Kr. Knutsen, fiskernes representant.

2.8 Fiskeriavtalen 2010*Tilskuddsordninger*

Føring	
Bevilget 2010	kr. 1.000.000

Disponering av tilskuddsmidlene:

Føringstilskudd reker	kr. 186.838
Føringstilskudd fisk	kr. 781.869

2.9 Fiskernes ulykkeskasse

Fiskernes Ulykkeskasse hadde ved utgangen av 2009 dette styret: Jan Skjervø, Trondheim, formann; Hilmar Blikø, Måneset, nestformann; Otto Benjaminson, Halsnøy; Kjell Paulsen, Bergen

Utligningssummen for 2009 var kr. 300.000.

Stønadssummen var i 2009 kr. 50.000 ved ulykkesdød og ved 100 % medisinsk invaliditet som følge av ulykkeshendinger.

Vedlegg 6

Utdrag frå årsmeldingane til Skagerakfisk 2009 og 2010

1 Styrets beretning for 2009

1.1 Organisasjon og drift

I beretningsåret ble det den 24. april avholdt ordinært årsmøte. Det er i beretningsperioden avholdt 6 styremøter hvorav ett telefonstyremøte.

Laget samarbeider med de øvrige 5 salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd.

Salgslagene innenfor hvitfisksektoren har et formalisert samarbeid om informasjon og reklame for norske reker. Informasjonsutvalget for reker finansieres med 4 øre pr. kg landet norske reker. Total finansiering i 2009 var 1,1 mill. kroner.

Laget har som tidligere år, bidratt til dekning av felles kostnader til tjenester utført av Norges Fiskarlag. Lagets andel i 2009 har vært kr. 10.000,-.

Laget har dekket kostnader til møtevirksomhet m.v. i fylkes- og lokallag med kr. 109.336,- i 2009.

Laget har i samarbeid med de øvrige salgslagene gitt økonomisk bidrag til «Fiskesprell», NM i sjømat, IWMC samt diverse lokale fiskeriarrangementer.

Laget har i 2009 solgt 2 av 4 datterselskaper. 91 % av aksjene i Fjordfisk A/S ble solgt til Fjordfisk Holding A/S som eies av ansatte/lokale fiskere. 91,7 % av aksjene i Langesundfisk A/S ble solgt til Langesundfisk Holding A/S som var eid av ansatte/lokale fiskere. Sistnevnte solgte etter kort tid Langesundfisk Holding A/S til Arne Stuhlen A/S som er majoritetseier i Reimes Rekefabrikk A/S.

Laget solgte deretter resterende aksjer i Langesundfisk A/S til Langesundfisk Holding A/S.

Lagets aksjer i andre selskaper er overført til Ræginvest A/S.

Leieforholdet til anlegget i Kristiansand ble avvirket 1. mai ved at Kristiansand Havn KF kjøpte Laget ut av kontrakten. Kontrakten var på 20 år og var slik formet at Kristiansand Havn KF kunne si opp kontrakten etter 10 år dersom havnens utvikling skulle tilsi dette. Ved en eventuell oppsigelse innenfor leietiden på 20 år regnet fra 1/4–1995

skulle Kristiansand Havn KF betale del av Lagets investeringer tilsvarende gjenstående år av kontrakten. Laget fikk dermed utbetalt 2,3 mill. kroner tilsvarende 71/240 av opprinnelig investeringsbeløp.

Det ble inngått ny leieavtale med Kristiansand Havn KF om kontorlokalene i anlegget. 1. etasje ble overtatt av fiskehandlerne i Kristiansand og i denne sammenheng ble driften i Skagerakfisk Kristiansand A/S avvirket. Dette medførte at råstoff innmeldt gjennom mottaksgarantiordningen i langt større grad har gått til Lagets kunder direkte fra mottakerstasjon.

Forøvrig har driften ikke vært underlagt større endringer i 2009.

1.2 Administrasjon og gjennomføring av førstehåndsomsetningen

Omsetningssystem/prisfastsettelse

Omsetning og prisfastsettelse er nedfelt i forretningsreglene. Det har ikke vært endringer i omsetningssystem og prisfastsettelse i 2009.

Det må likevel nevnes at omsetningen av fisk og kreps gjennom mottaksgarantiordningen er blitt solgt på fiskeauksjonen i Göteborg og i liten grad blitt tilbudt kunder i Danmark slik som tidligere.

Som nevnt i fjorårets melding ble Laget frikjent i dom av 21. januar 2009 i forbindelse med et søksmål anlagt av en fisker. Vedkommende anket dommen. Laget ble frifunnet på nytt i dom av 20. november 2009 fra Agder Lagmannsrett. Dommen ble anket inn for Høyesterett som i vedtak av 16/2–10 har avgjort at anken ikke kan fremmes.

Mottaksstasjoner og kjøpere

Det er ved årsskiftet registrert 19 godkjente (aktive) kjøpere på 21 godkjente mottaksanlegg innen Lagets distrikt.

Nytt anlegg (etter brannen) i Risør ble åpnet i juli.

Det bygges nytt anlegg i Sandefjord.

Utviklingen av Lagets anlegg på Hvasser har ikke blitt realisert.

Prinsippavtale med potensielle utbyggere står ved lag og en investeringsbeslutning må avklares i løpet av året.

Leieavtalen Laget hadde med Fiskesalg A/S vedrørende Ulvøysund ble avvirket i 2009. Mottaket ved anlegget er derfor opphørt.

Det er avholdt to møter med mottakere/kjøpere for å diskutere felles problemstillinger knyttet til førstehåndsomsetningen.

Dispensasjon for salg av egen fangst

Representantskapets vedtak fra 2001 om salg av egen fangst direkte til forbruker (kaisalg), har vært lagt til grunn for tildeling av dispensasjon også i 2009.

Det ble gitt 18 ordinære dispensasjoner i 2009, hvorav det er registrert omsetning på 15. Det er omsatt for 4,7 mill. kr. gjennom dispensasjonssalg.

Omsetningseneretten

Skagerakfisk har som tidligere dispensert fra omsetningseneretten til krabbe som fisker selv omsetter til forbruker. Dette gjelder ikke krabbe levert gjennom mottaksstasjonen.

Fiskeri- og Kystdepartementet har hatt på høring en revidering av råfiskforskriften. Det foreslås at salgslagenes dispensasjonsadgang når det gjelder omsetningseneretten, blir avvirket. Styret har tatt konsekvensen av dette og innlemmet kaisalg av krabbe i Lagets regelverk for dispensasjon for salg av egen fangst. Dette medfører at de fiskere som vil fortsette med kaisalg av krabbe, må søke om dette. Slikt salg skal føres på sluttseddel.

Salgslagene har fått ansvaret for å utstede fangstsertifikat ved eksport til EU. I denne sammenheng er det stiftet et eget samvirkeselskap, Catch Certificate SA, med salgslagene som andelshavere. Skagerakfisk har i denne sammenheng bidratt med en andelskapital på kr. 5.000,- samt et ansvarlig lån på kr. 40.000,-.

Catch Certificate SA utsteder fangstsertifikater på vegne av salgslagene.

Salgslagene har forutsatt av finansieringen av fangstsertifikatordningen blir å belaste brukerne.

Skagerakfisk har i forbindelse med ressurskontrollen for 2008/09 inndratt verdien av fangst levert over kvote og som ulovlig bifangst, for i alt 5,8 mill. kroner i 2009. Av dette beløp er det utbe-

talt 2,2 mill. kroner i pristilskudd og inntektsført 0,33 mill. kroner til dekning av utgifter til kontroll. Utestående krav på inndratt beløp er 1,5 mill. kroner ved årsskiftet.

Levering i utenlandsk havn

Laget har egne bestemmelser for levering i utenlandsk havn. Det ble i 2009 levert i alt 2.116 tonn i Sverige/Danmark mot 2.134 tonn året før.

I tillegg er det levert 1.141 tonn forøvrig i utlandet.

Leveringene har stort sett foregått over offentlige auksjoner og innrapporteringen har fungert tilfredsstillende.

Bestemmelsene for levering i utenlandsk havn ble endret fra 1/1–2010 i forbindelse med at alle leveringer skal dokumenteres med et fangstsertifikat. Dette har skapt visse problemer for fiskerne det gjelder.

1.3 Datterselskaper

Skagerakfisk Kristiansand A/S

Skagerakfisk Kristiansand A/S ble overdratt til Ræginvest A/S som ved årsskiftet eier alle aksjene i selskapet.

Bedriften sto for driften av anlegget i Kristiansand frem til 1. mai da virksomheten ble innstilt.

Styret har bestått av Jørn Lian og Jan Ivar Olsen.

Ræginvest A/S

Selskapet er et investeringsselskap som i 2009 fikk overført Skagerakfisk's aksjer i diverse motaksbedrifter. Etter overføringen ble aksjeposten i Langesundfisk A/S solgt med en bokført gevinst på kr. 100.000,-.

Styret har bestått av Jørn Lian og Jan Ivar Olsen.

Selskapets aksjeportefølje fremgår av note 9 i Skagerakfisk's regnskap.

1.4 Omsetningsforhold

Kvantum og priser på reker

Det ble i 2009 mottatt 4.519 tonn reker hvorav 2.325 tonn ferske kokte og 2.194 tonn ferske rå.

Mottatt kvantum reker fordelt etter størrelse er som følger (tonn):

	2009	%	2008	%	2007	%
Reker, store kokte	2.324	51	2.596	43	2.338	36
Reker, små kokte	1	-	6	-	7	-
Råreker, stor	193	4	312	5	339	5
Råreker, medium	1.702	38	2.506	41	2.698	42
Råreker, små I	296	7	638	11	1.052	16
Råreker, små II	3		10	-	66	1
Sum	4.519		6.068		6.500	

Førstehåndsverdien for reker i 2009 utgjorde 172 mill. kroner mot 187 året før.

Reker utgjorde vel 65 % av Lagets totale førstehåndsverdi.

Gjennomsnittsprisene til fisker har ved levering i Laget's distrikt vært (kr/kg):

	2009	2008	2007	2006
Reker, store kokte	65,84	59,45	56,83	56,47
Råreker, stor	17,17	16,44	17,68	17,87
Råreker, medium	10,22	9,54	9,39	9,14
Råreker, små I	9,52	8,75	8,38	8,44

1.5 Regulering av fisket

Saltkokte reker

Av hensyn til omsetningen har leveringen av kokte reker for det svenske marked vært kvoteregulert for h.h.v. 1 – 6 mannsbåter som følger:

60 + 200 kg pr. mann pr. uke

Enkelte uker i forbindelse med påske/jul har vært regulert noe annerledes.

Det har ikke vært anledning til å eksportere kokte reker fisket torsdag kl. 24.00 – søndag kl. 24.00 den enkelte uke.

Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av kokte reker har vært:

- Liggetid: 2 døgn fra trål trekkes
- Sortering stor: 8,5 cm/140 stk. pr. kg.

Båter med mer enn 1 mann har vært kontrollert med hensyn på «antall mann» på sluttseddel. 18 av 64 fartøyeiere ble tilskrevet i denne sammenheng.

Råreker

Det har ikke vært behov for å regulere leveringen av råreker i 2009.

Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av råreker har vært:

- Liggetid: 2 døgn fra trål trekkes (kun ved innmelding til Skagerakfisk S/L)
- Sortering: Stor inntil 125 stk. pr. kg (utsortert reke)
Medium 125–225 stk. pr. kg.
Små I 226–250 stk. pr. kg.
Små II 251–280 stk. pr. kg.

Reguleringer fastsatt av myndighetene

Rekefisket i Skagerrak / Nordsjøen ble i 2009 kvoteregulert av myndighetene på samme måte som året før.

Den norske kvoten på 9.731 tonn ble delt i følgende periodekvoter:

Januar – april	3.893 tonn
Mai – august	2.919 tonn
September – desember	2.919 tonn

I nevnte perioder ble det fastsatt maksimale fartøyskvoter på h.h.v. 50 – 40 – 40 tonn.

I tillegg ble det fastsatt turkvote på 6 tonn og helligdagsfredning.

Fartøyskvotene har ikke vært til hinder for fisket.

Det er registrert leveringer på mer enn 1 tonn fra 156 fartøyer i 2009 mot 171 året før.

1.6 Markedsforhold

Saltkokte reker

Det ble levert 11 % mindre kokte reker enn året før, som var et toppår. 74 % ble omsatt innenlands.

Pris i eget mottak for salg innenlands har vært:

Uke 1 – 20	kr. 65,-	Uke 33–38	kr. 78,-
Uke 21–23	kr. 68,-	Uke 39–53	kr. 73,-
Uke 24–25	kr. 72,-		
Uke 26–27	kr. 76,-		
Uke 28	kr. 79,-		
Uke 29–32	kr. 83,-		

Prisen på innlandet har vært løpende diskutert med kjøperne.

Det er omsatt litt mindre kvantum innenlands enn året før.

Ferske kokte reker har vært solgt som tilbudsvare i 3 kjeder mer eller mindre kontinuerlig. Dette har vært positivt for solgt kvantum men negativt for fiskehandlerne som ikke kan operere med lave tilbudspriser.

Det ble eksportert iflg. norsk eksportstatistikk 805 tonn til Sverige i 2009 en reduksjon på 30 % i forhold til året før. Eksporten fra Skagerakfisk's distrikt utgjorde ca. 75 % av kvantumet mot 73 % året før.

Råreker

Det har vært underdekning av råreker til pilling stort sett hele året. Det har derfor ikke vært behov for reguleringer. Ferske lakereker har tapt markedsandeler som følge av reduserte tilførsler.

Prisene på råreker ble økt med kr. 0,50 pr. kg fra 29. juni.

	2009	2008	2007	2006	2005
Rå	68,79	74,53	72,61	71,10	70,32
Kokt	89,02	91,86	94,46	93,24	86,49
Rå, levert Danmark	53,87	62,78	75,71	74,20	63,17
Rå, levert Sverige	72,25	79,47	88,54	81,56	70,80
Totalt gjennomsnitt	73,86	75,11	79,63	77,32	71,09

Det ble omsatt 13 tonn gjennom mottaksgarantiordningen hvorav 6 tonn til Danmark og resten til Sverige.

Prisene på kreps til produksjon var lave gjennom hele 2009 p.g.a. finanskrisen og store lagre. Prisen innenlands har i denne sammenheng holdt seg bra.

Det er fortsatt et relativt lavt prisnivå på råreker til pilling i Canada og på Grønland. Denne varen importeres og selges i konkurranse med ferske lakereker basert på vårt råstoff.

Hummer

Hummeromsetningen i 2009 utgjorde 8,4 tonn mot 5,5 tonn året før. Førstehandsverdien ble på 2,4 mill. kroner.

Gjennomsnittsprisen for prima sortering har de senere år vært (kr/kg):

2009	2008	2007	2006
285,59	321,03	279,17	265,33

Fisket startet med gode fangster spesielt på Vestlandet. Stort tilbud og lavere minstepris på Vestlandet gjorde at vår minstepris måtte reduseres fra kr. 290,- til kr. 250,- pr. kg fra 19. oktober. 1,2 tonn ble eksportert til Sverige resten er omsatt lokalt.

Eksportprisene (Sverige) svingte mye noe som gjorde at fiskerne var tilbakeholdne med å levere for eksport.

Gjennom mottaksgarantiordningen ble det eksportert 103 kg til en snittpris på kr. 226,70.

Kreps

Det ble levert 122 tonn kreps i 2009 en reduksjon på 42 tonn fra året før. Førstehandsverdien utgjorde 9 mill. kroner.

Det ble levert 8 tonn direkte i Danmark og 5 tonn i Sverige.

Gjennomsnittsprisen har vært som følger (kr./kg):

	2009	2008	2007	2006	2005
Rå	68,79	74,53	72,61	71,10	70,32
Kokt	89,02	91,86	94,46	93,24	86,49
Rå, levert Danmark	53,87	62,78	75,71	74,20	63,17
Rå, levert Sverige	72,25	79,47	88,54	81,56	70,80
Totalt gjennomsnitt	73,86	75,11	79,63	77,32	71,09

Ål

Det ble omsatt 54 tonn ål i 2009 en reduksjon på 91 tonn fra året før. 24 % var ål under 200 gr. Førstehandsverdien ble 2,7 mill. kr.

Gjennomsnittsprisen har vært (kr./kg):

	2009	2008	2007
Små gulål	40,51	36,15	38,63
Stor gulål	55,12	47,27	54,41

Ålefisket ble sterkt redusert som følge av myndighetenes reguleringer.

Det ble innført generelt forbud mot fiske av ål fra 1/7. Samtidig ble det fastsatt en kvote på 50 tonn for mantallsførte fiskere som tidligere hadde deltatt i dette fisket.

Ålefisket ble stoppet i perioden 11/7 til 9/8 og fra 26/8 og ut året.

Ålen ble i 2009 ført på Cites liste for truede arter. Dette medførte at all eksport trengte eksporttillatelse fra Direktoratet for Naturforvaltning. Samtidig ble det krevd importtillatelser i Sverige/Danmark.

Dette ga store avsetningsvansker i starten og må karakteriseres som byråkrati av det vanskeligste slag.

Etter hvert ble det åpnet for nødvendige tillatelser og eksporten gikk stort sett som normalt.

For de nærmeste årene vil det kun bli drevet forskningsfangst av ål i Norge.

Fjordsild

Omsatt kvantum fjordsild ble 830 tonn i 2009 mot 745 tonn i 2008. Førstehåndsverdien ble på 2,7 mill. kroner.

Gjennomsnittspris har vært (kr./kg):

	2009	2008	2007
Samfengt	3,30	3,69	2,61

672 tonn er levert direkte i utlandet.

Fisk

Omsatt kvantum fisk ble 4.557 tonn til en førstehåndsverdi på 78 mill. kr.

Det vises til egen mottaksstatistikk når det gjelder kvantum fordelt på de enkelte fiskeslag.

Gjennomsnittsprisene har vært regnet etter innveid vekt (kr./kg):

	2009	2008	2007
Torsk	24,97	27,09	29,15
Lyr	14,87	15,77	15,42
Sei	8,77	7,25	7,35

	2009	2008	2007
Kolje	12,47	12,78	13,61
Lange	13,39	13,08	15,02
Smørflyndre	20,70	22,45	20,99
Lysing	18,99	23,89	38,22
Pigghå	7,11	9,94	11,36

Prisene for salg innenlands har vært fortløpende vurdert og drøftet i 2 møter med kjøperne.

Det har vært små prisendringer innenlands.

Fra april ble fisk levert gjennom mottaksgarantiordningen solgt på fiskeauksjonen i Göteborg. Det må konkluderes med at dette har vært prismessig gunstig for de fleste fiskeslag. Eksportmarkedet spesielt i Sør-Europa har vært preget av finanskrisen noe som har gitt lavere priser spesielt på torsk.

Det ble omsatt 348.662 stk. leppefisk mot 116.400 stk. året før. Det er økt etterspørsel etter leppefisk for avlusing av laks og dette er meddelt fiskerne gjennom to informasjonsmøter i januar 2010.

Føringstilskudd

Det ble avsatt 43 mill. kr. til føringstilskudd i 2009 hvorav Skagerakfisk S/L ble tildelt 2,65 mill. kr.

Tildelte midler i 2009 er disponert som følger (alle tall i 1000 kr):

	Sum	Reker	Torskefisk	Sild
Totalt anvendt	1.592	1.160	360	72

På grunn av svakt fiske av råraker til produksjon ble det stående igjen relativt mye midler som er søkt overført for bruk i 2010. I tillegg til føringstilskuddet ble det bevilget 6,5 mill. kr. i støtte til mottaksstasjonene hvorav Skagerakfisk ble tildelt 0,6 mill. kr. Beløpet ble etter søknad fordelt på mottaksstasjonene.

Føringstilskuddet til reker er utbetalt til fisker med inntil kr. 1,25 pr. kg for råraker innmeldt og pakket for Skagerakfisk.

Føringstilskuddet til fisk er utbetalt til fisker med inntil kr. 1,25 pr. kg for fisk innmeldt og pakket for Skagerakfisk og hvor pris til fisker har vært lavere enn gjeldende minstepris.

Føringstilskudd på sild er utbetalt med kr. 0,49 pr. kg.

2 Styrets beretning for 2010

2.1 Organisasjon og drift

I beretningsåret ble det den 23. april avholdt ordinært årsmøte. Det er i beretningsperioden avholdt 5 styremøter.

Laget samarbeider med de øvrige 5 salgslag gjennom Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd.

Salgslagene innenfor hvitfisksektoren har et formalisert samarbeid om informasjon og reklame for norske reker. Informasjonsutvalget for reker finansieres med 4 øre pr. kg landet norske reker.

Laget har som tidligere år, bidratt til dekning av felles kostnader til velferdstjenester gjennom Norges Fiskarlag. Lagets andel i 2010 har vært kr. 20.000,-.

Laget har dekket kostnader til møtevirksomhet m.v. i fylkes- og lokallag med kr. 93.869,- i 2010.

Laget har i samarbeid med de øvrige salgslagene og som tidligere år gitt økonomisk bidrag til «Fiskesprell», NM i sjømat, IWMC samt diverse lokale fiskeriarrangementer.

Det er inngått avtale med entreprenør om rehabilitering av fiskemottaket på Hvasser. Samtidig er det gjort avtale om salg av 2–3 etasje til bruk til kystkultursenter. Rehabiliteringen vil være ferdig sommeren 2011.

Fra 1. januar 2010 måtte all fisk eksportert til EU være ledsaget av et sertifikat som bekreftet at fangsten var lovlig fanget.

Salgslagene etablerte et samvirkeforetak, Catch Certificate SA, til å utstede sertifikatene. Dette har fungert bra selv om det har medført mere arbeid for mottakere/eksportører. Det ble utstedt 35.914 sertifikater i 2010 hvorav ca. 7 % for fangst fra Skagerakfisk's område.

Det er innkjøpt 10.000 stk. nye hardplastkasser hvorav 50 % av kostnaden skal betales av rekeprodusentene gjennom en avgift pr. kg.

Styret har vurdert Lagets vedtekter med tanke på generell oppdatering, forenkling og kravene i ny samvirkelov. Forslag til endringer vil bli lagt frem på årsmøtet i 2011.

2.2 Administrasjon og gjennomføring av førstehåndsomsetningen

Omsetningssystem/prisfastsettelse

Omsetningssystem og prisfastsettelse er nedfelt i forretningsreglene. Det har ikke vært endringer i omsetningssystem og prisfastsettelse i 2010.

Vedkommende fisker som anla og tapte søksmål mot Laget i 2009–10, har fortsatt sin sak gjennom en klage til Fiskeri- og Kystdepartementet over flere regnskaps- og omsetningsmessige forhold. Fisker har ikke fått medhold i sin klage.

Fiskeri- og havbruksforeningens landsforening (FHL) har reist spørsmål ved Skagerakfisk og Rogaland Fiskesalgslags prisfastsettelse på kokte reker til eksport. Salgslagene har i denne sammenheng gitt forklaring til Fiskeri- og kystdepartementet som ikke har funnet grunn til å reagere.

Mottaksstasjoner og kjøpere

Det er ved årsskiftet registrert 16 ordinære mottakere/kjøpere innen Lagets distrikt.

Det er avholdt to møter med mottakerne/kjøperne for å diskutere felles problemstillinger knyttet til førstehåndsomsetningen.

Mottakerne/kjøperne har dannet en egen forening, Sørnorsk Mottakerforening, som blant annet skal ivareta medlemmenes interesser overfor Skagerakfisk ved prisfastsettelse.

Det er avholdt ett møte med styret i foreningen.

Br. Berggren A/S har åpnet nytt fint fiskeindustribygg i Sandefjord.

Mottaket på Lista ble stengt til jul på grunn av manglende råstofftilgang og lønnsomhet.

Den strenge vinteren samtidig med reduserte tilførsler av reke, har gitt dårlig lønnsomhet for mange mottakere i 2010.

På grunn av reduserte tilførsler av produksjonsreke ble driften ved Reimes Rekefabrikk i Langesund overført i Finny Sirevaag's anlegg i Åna-Sira ved at Reimes Rekefabrikk kjøpte 90 % av aksjene i Finny Sirevaag A/S.

Dette har medført økte transportkostnader men en mer rasjonell produksjon.

6 fabrikker innen Lagets distrikt på 80-tallet er redusert til 1.

Dispensasjon for salg av egen fangst

Bestemmelsene om dispensasjon for salg av egen fangst direkte til forbruker (kaisalg) ble drøftet i egen sak på årsmøtet i 2010.

Representantskapet vedtok at tidligere fastsatte retningslinjer/vilkår (2001) skulle videreføres.

Det ble tildelt 15 ordinære kaisalgstillatelser i 2010 hvorav 13 innenfor Drøbak/Storsand. Total omsetning var 4,3 mill.kr.

I 2010 ble det innført en egen ordning for salg av egen fangst av krabbe. Skagerakfisk har tidligere år dispensert fra omsetningsretten på krabbe som fisker solgte direkte til forbruker. Denne dispensasjonsadgangen ble eliminert gjennom en revidering av råfiskforskriften.

Kaisalgorndning for krabbe ble opprettet slik at denne omsetningen kunne fortsette. I motsatt fall ville omsetningen av krabbe mer eller mindre opphørt fordi mottakerne/kjøperne har vist liten interesse for levende krabbe.

Det ble gitt salgstillatelse til 53 fiskere hvorav det foreligger omsetningsoppgave fra 36. Kaisalg av krabbe ble på 1,2 mill. kr.

Omsetningseneretten

1. juli 2010 ble det iverksatt ny råfiskforskrift – forskrift om omsetning i førstehånd av viltlevende marine ressurser.

Prinsipiell endring i den nye forskriften er at alle marine ressurser i utgangspunktet er underlagt salgslagenes omsetningsrett. Underveis i høringsrunden om den nye forskriften ble det en diskusjon om Skagerakfisk's rett til omsetningen av sild skulle overføres til Norges Sildesalgslag.

Etter drøftinger med berørte fiskere ble det avtalt en slik overføring.

Det er samtidig inngått en avtale med Norges Sildesalgslag om at mindre kvanta garnsild/makrell ilandført på Skagerrakkysten, kan omsettes gjennom Skagerakfisk av praktiske hensyn.

Salgslagenes vedtakskompetanse når det gjelder inndragning av fangst ble endret i forskrift av 12/3–2010. Tidligere har salgslagene gjort vedtak om inndragning av fangst utover kvote.

I den nye forskriften kan salgslagene også gjøre vedtak om inndragning av ulovlig bifangst og enkelte andre brudd på fiskerilovgivningen.

Fiskeri- og Kystdepartementet har samtidig utarbeidet en ny kontrollinstruks for salgslagene.

Fiskeri- og Kystdepartementet nedsatte i desember 2010 en arbeidsgruppe for gjennomgang av råfiskloven.

Råfiskloven er fiskernes fundament for kontroll med førstehåndsomsetningen. Salgslagene er fiskernes verktøy i denne sammenheng.

Råfiskloven er også viktig for kysten herunder også fiskerinæringen på Skagerrakkysten.

For fiskerne på Skagerrakkysten fungerer råfiskloven også som en viktig motvekt til dagligvarekjedenes markedsrett.

Forslag til ny landingsforskrift har vært ute på høring. Forslaget forskriftsfester salgslagenes oppgaver og plikter i forbindelse med utskrivning og innsending av sluttседler og deltakelse i ressurskontrollen. Skagerakfisk har i høringssvar blant annet pekt på at regelverket bør kunne skille mellom små og større foretak.

Levering i utenlandsk havn

I forbindelse med innføringen av fangstsertifikat for eksport til EU ble det med virkning fra 1. januar 2010 fastsatt nye regler for levering av fangst i utenlandsk havn fra fiskefartøyer registrerte i Lagets distrikt.

Fiskerne ble i starten noe hemmet av at alle innmeldinger for fangstsertifikat måtte skje i kontortiden. Det ble derfor inngått avtale med Norges Sildesalgslag om en innmeldingsordning på døgnvakt. Dette har fungert greit.

Det er i 2010 skrevet ut 431 fangstsertifikater for levering i utlandet fra fartøyer registrerte i Lagets distrikt.

Det ble i 2010 levert 2.962 tonn i utlandet mot 3.257 tonn året før.

Leveringene har foregått over offentlige auksjoner i Sverige, Danmark og Nederland.

2.3 Datterselskaper

Ræginvest A/S

Selskapet er et investeringsselskap som er eiet av Skagerakfisk S/L.

Selskapets aksjeportefølje fremgår av note 9 i Skagerakfisk's regnskap.

Styret har bestått av Jørn Lian og Jan Ivar Olsen.

Skagerakfisk Kristiansand A/S

Selskapet har ikke hatt virksomhet i 2010.

Selskapet er eiet av Ræginvest A/S. Styret har bestått av Jørn Lian.

2.4 Omsetningsforhold

Kvantum og priser på reker

Det ble i 2010 mottatt 3.029 tonn reker hvorav 2.007 tonn ferske kokte og 1.022 tonn ferske rå.

Mottatt kvantum reker fordelt etter størrelse er som følger (tonn):

	2010	%	2009	%	2008	%
Reker, store kokte	2.006	65	2.324	51	2.596	43
Reker, små kokte	1	-	1	-	6	-
Råreker, stor	31	1	193	4	312	5
Råreker, medium	903	30	1.702	38	2.506	41
Råreker, små I	119	4	296	7	638	11
Råreker, små II	-	-	3		10	-
Sum	3.029		4.519		6.068	

Førstehandsverdien for reker i 2010 utgjorde 159 mill. kroner mot 172 året før.

Reker utgjorde vel 57 % av Lagets totale første-handsverdi.

Gjennomsnittsprisene til fisker har ved levering i Laget's distrikt vært (kr/kg):

	2010	2009	2008
Reker, store kokte	73,75	65,84	59,45
Råreker, stor	18,32	17,17	16,44
Råreker, medium	11,00	10,22	9,54
Råreker, små I	10,87	9,52	8,75

2.5 Regulering av fisket

Saltkokte reker

Av hensyn til omsetningen har leveringen av kokte reker for det svenske marked vært kvoteregulert for h.h.v. 1 – 6 mannsbåter som følger:

60 + 200 kg pr. mann pr. uke

Det antas at kvotene i liten grad har hindret koking av reker.

Det har ikke vært anledning til å eksportere kokte reker fisket torsdag kl. 24.00 – søndag kl. 24.00 den enkelte uke.

Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av kokte reker har vært:

- Liggetid: 2 døgn fra trål trekkes (kun ved innmelding til Skagerakfisk)
- Sortering stor: 8,5 cm/140 stk. pr. kg

Råreker

Det har ikke vært behov for å regulere leveringen av råreker i 2010.

Øvrige bestemmelser vedrørende fiske og levering av råreker har vært:

- Liggetid: 2 døgn fra trål trekkes (kun ved innmelding til Skagerakfisk S/L)
- Sortering: Stor inntil 125 stk. pr. kg (utsortert reke)
Medium 125–225 stk. pr. kg.
Små I 226–250 stk. pr. kg.
Små II 251–280 stk. pr. kg.

Reguleringer fastsatt av myndighetene

Rekefisket i Skagerrak / Nordsjøen ble i 2010 kvoteregulert etter samme prinsipper som året før.

Den norske kvoten på 8.767 tonn ble delt i følgende periodekvoter:

Januar – april	3.507 tonn
Mai – august	2.630 tonn
September – desember	2.630 tonn

I nevnte perioder ble det fastsatt maksimale fartøyskvoter på h.h.v. 45 – 35 – 35 tonn.

I tillegg ble det fastsatt turkvote på 6 tonn og helligdagsfredning.

Fartøyskvotene har ikke vært til hinder for fisket.

2.6 Markedsforhold

Saltkokte reker

Det ble levert 14 % mindre kokte reker enn året før. 83 % ble omsatt innenlands.

Pris i eget mottak for salg innenlands har vært:

Uke 1–22	kr. 73,-
Uke 22–25	kr. 80,-
Uke 25–27	kr. 85,-
Uke 28–31	kr. 90,-
Uke 32–38	kr. 80,-
Uke 39–52	kr. 75,-

Prisen på innlandet har vært løpende diskutert med mottakerne/kjøperne. Prisen har vært påvirket av mindre tilførsler og fortsatt tilbudsvare i dagligvarekjedene.

Mottakerne/kjøperne har reist spørsmål om betydelig økt pakkegodtgjørelse (avanse) for reker til eksport.

Det ble eksportert iflg. norsk eksportstatistikk 499 tonn til Sverige i 2010 en reduksjon på 38 % fra året før. Eksporten fra Skagerakfisk's distrikt utgjorde 67 % av kvantumet mot 75 % året før.

Råreker

Betydelig reduserte tilførsler av råreker til pilling har gjort det svært vanskelig for rekefabrikkene. Derfor ble Reimes Rekefabrikk's produksjon overført til Finny Sirevaag. Små kvanta kombinert med nedleggelse av fabrikk i Langesund, har ført til betydelig økte enhetskostnader til frakt. Økte enhetskostnader til frakt og delvis produksjon har holdt igjen råstoffprisene. Det har derfor ikke vært prisøkning på råreker i 2010.

Hummer

Hummeromsetningen i 2010 utgjorde 12,5 tonn mot 8,4 tonn året før. Førstehandsverdien ble på 3,2 mill. kroner.

Gjennomsnittsprisen for prima sortering har de senere år vært (kr/kg):

2010	2009	2008
254,45	285,59	321,03

Omsetningen av hummer har gått greit.

Minsteprisen innenlands har vært kr. 250/kg.

Minsteprisen har vært under press i konkurranse med hummer fra Vestlandet.

Flere mottakere har i perioder redusert utsalgsprisen på hummer. Dette har ført til økt omsetning lokalt.

Det er omsatt 1,1 tonn gjennom mottaksgarantiordningen til eksport. Snittprisen har vært kr. 232,24/kg.

Kreps

Det ble levert 126 tonn kreps i 2010 omtrent samme kvantum som året før. Førstehandsverdien utgjorde 10,1 mill. kroner.

Det ble levert 7,5 tonn direkte i utlandet.

Gjennomsnittsprisen har vært som følger (kr./kg):

	2010	2009	2008
Rå	74,49	68,79	74,53
Kokt	88,23	89,02	91,86
Rå, levert Danmark	75,47	53,87	62,78
Rå, levert Sverige	89,06	72,25	79,47
Totalt gjennomsnitt	80,31	73,86	75,11

Det har vært problemer med å få omsatt kreps fisket på torsdag/fredag og som har vært innmeldt for salg til Sverige uken etter. Ellers har omsetningen gått greit.

Markedet for kreps har blitt vesentlig bedre i 2010 noe også prisene viser.

Ål

Det var forbudt å fiske ål i 2010.

Det ble imidlertid åpnet for et overvåkningsfiske på 50 tonn hvorav 34,5 tonn ble tildelt 23 fiskere i Lagets distrikt.

Det ble fisket 29 tonn – til en snittpris på kr. 48,57/kg.

27 % var ål under 200 gr.

Det har vært store problemer med å få importtillatelse på ål til EU. Dette har påvirket omsetningen. Det synes å ha vært en svikt i kommunikasjonen mellom norske fiskeri- og Citesmyndigheter som har forledet EU til å tro at det ikke skulle fiskes ål i Norge i 2010.

EU har vedtatt at det for 2011 er forbudt å eksportere eller importere ål fra/til EU.

Dette gjør det svært vanskelig å få omsatt norsk ål i 2011.

Fjordsild

Det er registrert 25 tonn sild omsatt gjennom Laget i 2010.

Førstehåndsomsetningen av sild på Skagerakkysten ble overført til Norges Sildesalgslag fra 1. juli.

Leppefisk

Det ble omsatt 1.825.040 stk. leppefisk i 2010 mot 348.662 stk. året før. Førstehåndsverdien utgjorde 12,2 mill.kr.

Skagerakfisk gjennomførte i januar 2010 2 informasjonsmøter om fiske og levering av leppefisk. Det deltok over 60 fiskere og interessen for å delta i fisket var stor. Det er registrert omsetning fra 79 leverandører i 2010 og leppefiskfisket er blitt et viktig fiske for mange kystfiskere.

Skagerakfisk fastsatte i rundskriv av 27/1–2010 omsetningsbestemmelsene for 2010. Det ble fastsatt flg. minstepriser:

Bergnebb o/10 cm.	kr. 4,00 pr. stk.
Grøngylt o/13 cm.	kr. 5,50 pr. stk.
Berggylt o/13 cm.	kr. 8,00 pr. stk.

Omsetningen har gått greit og det er registrert overpriser på alle sorteringer.

Fisk

Omsatt kvantum fisk ble 5.380 tonn til en førstehåndsverdi på 90 mill. kr.

Det vises til egen mottaksstatistikk når det gjelder kvantum fordelt på de enkelte fiskeslag.

Gjennomsnittsprisene har vært regnet etter innveid vekt (kr./kg):

	2010	2009	2008
Torsk	24,18	24,97	27,09
Lyr	15,40	14,87	15,77
Sei	10,80	8,77	7,25
Kolje	12,29	12,47	12,78
Lange	12,73	13,39	13,08
Smørflyndre	18,31	20,70	22,45
Lysing	15,12	18,99	23,89
Pigghå	8,84	7,11	9,94

Prisene for salg innenlands har vært fortløpende vurdert og drøftet i 3 møter med kjøperne. Minsteprisene for torsk o/4 kg ble redusert med kr. 3,- fra 7. juni. Samtidig ble prisen for sei o/1,5 kg økt med kr. 1,-.

Stort sett all innmeldt fisk er solgt over fiskeauksjonen i Gøteborg.

Med utgangspunkt i transportutfordringer på grunn av mindre kvantum eksportert reke og at råstoffet i enkelte sammenhenger fremstår som «overskuddsråstoff», er de oppnådde priser tilfredsstillende.

2.951 tonn eller 55 % av totalt kvantum fisk er levert direkte i utlandet. Av dette kvantum utgjør rødspette og sei 2.261 tonn.

Føringstilskudd

Skagerakfisk hadde til disposisjon 2,58 mill. kr. til føringstilskudd i 2010.

Tildelte midler i 2010 er disponert som følger (alle tall i 1000 kr):

	Sum	Reker	Torskefisk
Totalt anvendt	1.344	773	571

På grunn av fortsatt svakt fiske av røreker til produksjon ble det stående igjen midler som er søkt overført for bruk i 2011. I tillegg til føringstilskuddet er det utbetalt kr. 185.000,- i støtte til mottaksstasjoner. Dette er midler fra tildelt beløp i 2009.

Føringstilskuddet til reker er utbetalt til fisker med inntil kr. 1,50 / 2,- / 2,50 pr. kg for røreker innmeldt og pakket for Skagerakfisk.

Føringstilskuddet til fisk er utbetalt til fisker med inntil kr. 1,50 / 2,- pr. kg for fisk innmeldt og pakket for Skagerakfisk og hvor pris til fisker har vært lavere enn gjeldende minstepris.

Vedlegg 7

Utdrag fra årsmeldingane til Norges Sildesalgslag 2009 og 2010

1 Styrets beretning for 2009

Styrets melding og årsregnskap omfatter morselskapet Norges Sildesalgslag og konsernet Norges Sildesalgslag. Konsernet Norges Sildesalgslag består foruten morselskapet, av datterselskapet Sildinvest A/S.

1.1 Omsetning og marked

Norges Sildesalgslag fastsetter minstepriser i første hånd etter drøftelser med kjøpernes organisasjoner. Det er salgsutvalgene for hhv. konsumråstoff, hermetikkråstoff og mel, olje og fôr som gjennomfører drøftingene. Målet for prisarbeidet er å tilstrebe markedsriktige priser.

Styret har som den viktigste del av sitt arbeid å opprettholde/utvikle omsetningsordninger som sikrer en rasjonell avvikling av fisket, samtidig som det sikrer fisker gode priser, og kjøperne råstoff. Sildelaget søker kontinuerlig å forbedre rutinene rundt auksjonen. I dette ligger også at mest mulig relevant informasjon gjøres tilgjengelig. Det arbeides hele tiden for at Sildelaget som internasjonal markeds plass for pelagisk råstoff, skal fungere så optimalt som mulig for både land- og sjøside.

Styret er stadig av den oppfatning at hittil er ingen annen omsetningsform dokumentert som både er mer egnet til å ivareta fiskernes interesser og samtidig mer samfunnsnyttig, enn den form for omsetning av pelagiske fiskeslag som Norges Sildesalgslag organiserer. Dette har også diverse uavhengig forskning bekreftet.

I 2009 ble det gjennom laget omsatt 2,0 mill. tonn råstoff, til en samlet verdi av 5,75 mrd. kroner. Styret konstaterer at dette som årsresultat gav en omsetning nokså nær nivået fra 2008, til tross for at en økning var forventet i 2009. At ikke resultatet ble høyere, skyldtes først og fremst makrellstriden med EU som gjorde at store verdier ikke ble fisket høsten 2009. For øvrig ble det

rekordomsetning av nvg-sild som i volum passerte 1 million tonn. Store volumer førte imidlertid til at prisene i snitt ble noe lavere enn året før.

Utenlandsk andel av omsetningen målt i verdi, utgjorde ca. 16,5 % – en liten økning fra året før. Andelen til mel & olje utgjorde en andel på nivå med 2008; 10,5 % av totalomsetningen. Kvantumsmessig utgjorde mel & olje ca 23 % – en noe lavere andel enn i 2008.

Året må til tross for svikten når det gjelder makrell, kunne karakteriseres som et godt omsetningsår, men for enkelte var nok inntektssvikten for makrell særdeles merkbart.

Styret vil trekke frem at til tross for noe bekymring ved årets begynnelse, så holdt eksporten av pelagiske fiskeslag seg gjennom hele året på et tilfredsstillende nivå. Pelagisk fisk er stadig for billig mat å regne for store befolkningsgrupper i verden. Aldri tidligere er mer sild f. eks eksportert til konsummarkedene enn i 2009 da mer en 900.000 tonn sild regnet om til fangstvekt, ble eksportert, tilsvarende mer enn 4 milliarder silde-måltider!

Basert på Eksportutvalgets statistikker fremgår det at de pelagiske fiskeslagene til konsum sto for innpå 7,2 mrd. kroner i 2009, noe som utgjør en økning på 12,5 % fra året før. I alt ble det i 2009 eksportert sjømat for 44,7 mrd. kroner. Den pelagiske andelen holdt seg relativt uendret på noe over 16 %.

I tillegg til disse konsumtallene, kommer verdien av mel og olje til eksport. I 2009 utgjorde dette nesten 733 mill. kroner, mot 293 mill. kroner i 2008.

Russland beholdt posisjonen som det største markedet for norsk, pelagisk fisk også i 2009. Forbruksmønsteret som i Russland en tid har gått fra rundsild til filetprodukter, har etter hvert flatet noe ut, men totalkonsumet har holdt seg med liten endring, og i verdi så vi en økning til Russland i 2009. Også til Ukraina, det nest største markedet for norsk, pelagisk fisk, viste vekst, – det samme

for Nigeria som riktignok importerte noe mindre sild, men som til gjengjeld ble stor på hestmakrell i 2009. Japan som har ligget på andre plass en del år nå, havnet i 2009 på fjerdeplass når vi ser på verdien samlet av pelagisk fisk. Til Japan gikk verdien noe ned i 2009. På femteplass, etter Japan, følger Kina som også fremviste pelagisk vekst i året som gikk. Russland, Ukraina og Nigeria sto for ca. $\frac{3}{4}$ av rundsildeeksporten i 2009.

For flere detaljer omkring markedene for pelagisk fisk, vises det ellers til markedskapitlet lengre bak i årsmeldingen.

Styret konstaterer at omsetningen til mel og olje målt i volum gikk ytterligere ned i 2009 da laget omsatte 456.000 tonn råstoff til produksjon av fiskemel og fiskeolje mot 598.000 tonn i 2008. Året har vist en endring mot større inntresse for fiskemel og lavere interesse for fiskeolje. Dette viser igjen i prisbildet, men tørrstoff-andelen i råstoffet er større enn olje-andelen, slik at utviklingen gjennom 2009 har økt verdien av råstoffet som produseres. Gjennomsnittsprisen til fisker økte fra kr. 1,09 pr. kg i 2008 til kr. 1,33 pr. kg i 2009.

1.2 Økonomiske forhold

Det er i 2009 omsatt for 5.746 mill kr gjennom Norges Sildesalgslag, mot 5.820 mill kr i 2008. Dette ga en samlet lagsavgift på 37 mill kr mot 37,3 mill kr i 2008. Gjennomsnittlig avgift for omsetning gjennom laget har i 2009 vært 0,64 %, samme som i 2008. Lagets samlede driftsinntekter økte fra 45,6 mill kr i 2008 til 47,8 mill kr i 2009.

Lagets samlede driftskostnader gikk ned fra 56 mill kr i 2008 til 47,7 mill kr i 2009.

Forvaltningen av lagets formue og likvide midler gav en netto regnskapsmessig inntekt på 48 mill kr i 2009, mot et tap på 44,4 mill kr i 2008. Urealisert kursgevinst er i løpet av 2009 økt med 10,2 mill kr. Ved utgangen av 2009 hadde laget en urealisert kursreserve i sin verdipapirportefølje på 16,4 mill kr.

Samlet viser lagets regnskap for 2009 et overskudd etter skatt på 34,4 mill kr, mot et underskudd på 45,6 mill kr i 2008. Ved utgangen av 2009 hadde Norges Sildesalgslag en samlet bokført egenkapital på 184,5 mill kr, mot 150,1 mill kr i begynnelsen av året.

Konsernet Norges Sildesalgslag hadde i 2009 et driftsresultat på 4,1 mill kr mot -6,7 mill kr i 2008. Konsernets netto finansposter var en inntekt på 46,8 mill kr i 2009, mot en kostnad på 48,6 mill kr i 2008.

Konsernet hadde i 2009 et overskudd etter skatt på 37,1 mill kr, mot et underskudd på 38,9 mill kr i 2008. Ved utgangen av 2009 hadde konsernet en samlet bokført egenkapital på 157,3 mill kr, mot 120,2 mill kr i begynnelsen av året.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2009 er satt opp under denne forutsetningen.

1.3 Arbeidsmiljø, bemanning og organisering

Sildelaget har en godt motivert stab og arbeidsmiljøet må betegnes som godt. I henhold til gjeldende lover og forskrifter fører Sildelaget oversikt over totalt sykefravær blant de ansatte. I 2009 var det totale sykefraværet 3,0 % mot 4,0 % i 2008.

Ved årets utgang var det i Norges Sildesalgslag 39,5 årsverk. I tillegg kommer 1 årsverk tilknyttet Sildinvest AS. De ansatte er hovedsakelig lokalisert i Slottsgt 3 i Bergen, mens lagets kontrollører 4 kontrollører har hjemmekontor.

Kvinneandelen blant de ansatte var ved årets utgang 38 %. I styret var kvinneandelen på samme tidspunkt 17 %.

For øvrig påvirker ikke lagets virksomhet det ytre miljø.

1.4 Datterselskaper

Lagets aktiviteter ut over førstehåndsomsetningen er i samsvar med lagets vedtekter organisert i et eget selskap, Sildinvest AS. Virksomheten omfatter eiendomsvirksomhet og eierandeler i andre selskaper. Sildinvest AS hadde i 2009 et resultat på 2,7 mill kr etter skatt, mot 6,7 mill kr i 2008.

1.5 Oppfølging av Representantskapets vedtak 4. – 5. juni 2009

I forbindelse med Representantskapets vedtak i juni 2009, er det noen saker som særlig har gjort krav til oppfølging:

A. Norges Sildesalgslags forhold til sine kunder og vice versa

Under saken sto særlig to emner i fokus; Representantskapets ønske om at auksjonene skulle være reelle, samt lagets betalingsbetingelser.

Med hensyn til lagets betalingsbetingelser ble spørsmålet umiddelbart fulgt opp av styre og administrasjon og endringer ble gjort allerede på styremøtet i august.

Saken vil komme opp igjen på Representantskapets møte i 2010 på bakgrunn av de erfaringer man har vunnet siden endringene trådte i kraft i september 2009.

Når det gjelder auksjonene og gjennomføringen av disse, ble auksjonsomsetningen nøye fulgt utover høsten 2009 uten at det i sesongen ble behov for å gjøre spesielle tiltak. Problematikken vil imidlertid fortsatt følges i tiden fremover og mulige tiltak vil bli vurdert fortløpende.

B. Finanskrisen og norsk fiskerinæring

Spørsmål som fulgte i kjølvannet av finanskrisen gikk for Norges Sildesalgslags vedkommende først og fremst i retning av økt fokus på likviditet, garantirammeproblematikken og spørsmål rundt kredittrisiko. Også endringene med hensyn til betalingsbetingelsene var ventet å kunne spille en rolle innen disse feltene.

Også dette arbeidet ble umiddelbart fulgt opp utover høsten av styre og administrasjon. De økonomiske betingelser ble nøye vaktet for at ikke ubehagelige, overraskelser skulle inntreffe.

1.6 Styrets arbeid

Styret hadde seks møter i løpet av 2009, – inklusive det konstituerende møtet i juni. Arbeidsutvalget har hatt 4 møter.

Årets styresaker har også i 2009 først og fremst vært preget av normal, operativ drift i de fleste saksfremleggene. Det kan også nevnes at det var en relativ stor utskifting blant styrets medlemmer sommeren 2009, i det 5 nye medlemmer tok sete, foruten at laget fikk ny styreleder.

Som noen av hovedsakene utover de før nevnte oppfølgingssakene fra Representantskapet, kan nevnes:

- Strategiplanen som ble vedtatt i desember 2008 ble fulgt opp med en kortversjon til distribusjon, foruten av administrasjonen utarbeidet en handlingsplan som styret i løpet av året gav sin tilslutning til. Planen vil bli oppdatert og fulgt opp kontinuerlig,
- Lagets pensjonsordning for ansatte ble gjennomgått i 2008/2009 og på vårcparten 2009 ble en del endringer gjennomført for å minske lagets utgifter uten altfor drastiske virkninger for dem som på endringstidspunktet var ansatt i Norges Sildesalgslag.
- I løpet av høsten 2009 ble det gjennomført valg til nytt representantskap, og styret hadde en naturlig oppfølging av gangen i valget.

- Salgsutvalgsstrukturen har også tidligere vært gjenstand for diskusjon, og høsten 2009 ble en egen arbeidsgruppe nedsatt for å vurdere hensiktsmessigheten ved dagens ordning. Det ble innen utgangen av året ikke vedtatt noen endring i strukturen, selv om diverse forslag forelå. Endringer er derfor eventuelt først ventet i løpet av 2010.
- Lagets økende tilbud innenfor elektronisk dataformidling har også i 2009 vært i sentrum, og året har særlig blitt preget av kravet til å utvikle fangstsertifikater på vegne av fiskerinæringen innen 1. januar 2010. Styret har med tilfredshet konstatert at arbeidet, til tross for å være både særdeles krevende og utfordrende, kom i mål som planlagt. Både de investeringer som er gjort og den innsats som har fulgt med, har vist seg å være nyttig for laget både praktisk og profileringmessig.
- Diverse søknader vedrørende FoU og lagets rolle innenfor denne sektoren.
- Diverse høringsaker.

I styrets arbeid retter en alt inn på at laget skal stå for en effektiv omsetning som sikrer fiskerne

- gode og stabile priser,
- gode betalingsbetingelser,
- like muligheter innenfor omsetningssystemene og
- god informasjonsflyt og elektroniske tjenester på et høyt nivå.

Styret og laget som helhet er opptatt av å legge vekt på samfunnsengasjement og -ansvar, slik at ikke lagets målsetting eller drift skal komme i konflikt med krav til ryddighet og troverdighet. Norges Sildesalgslag er dessuten i økende grad opptatt av å kunne bidra til å gjøre sitt for at norsk fiskerinæring skal fremstå som miljøbevisst. I tillegg til fangstsertifikater, vil styret peke på at både makrell- og sildefiskeriene fra april 2009 ble miljøsertifisert (MSC). Begge tiltak inngår i det internasjonale arbeidet for å sikre en bærekraftig forvaltning og d. o høsting av havets ressurser.

Styret er ellers fornøyd med den konstruktive dialogen som er blitt ført både med landsiden og norske myndigheter i året som gikk. Styret setter seg som mål å sørge for at denne dialogen opprettholdes for dermed å sikre en god, felles næringsutvikling. Styret ser det også som en prioritert oppgave å opprettholde konkurransekraften til den pelagiske markedsplassen. Som redskap for å opprettholde lagets funksjoner på en måte som flertallet av norske fiskere og samfunnet for øvrig finner tjenlig, finner styret salgslagsordningen

som den nyttigste form for førstehåndsomsetning fellesskapet kan få. Et velfungerende salgslag kan kun opprettholdes ved å satse på høy standard i utførelsen av lagets oppgaver både overfor medlemmer, kjøperne av pelagisk råstoff og i forhold til de samfunnsmessige oppgaver laget er satt til å skjøtte.

Lagets omdømme er og blir et alfa og omega.

Styret vil til slutt takke medlemmer, faglag, kjøpere, myndigheter, andre forbindelser og ansatte for et godt og konstruktivt samarbeid i 2009.

2 Styrets beretning for 2010

Styrets melding og årsregnskap omfatter morselskapet Norges Sildesalgslag og konsernet Norges Sildesalgslag. Konsernet Norges Sildesalgslag består foruten morselskapet, av datterselskapet Sildinvest A/S.

2.1 Omsetning og marked

Norges Sildesalgslag fastsetter minstepriser i første hånd etter drøftelser med kjøpernes organisasjoner. Det er salgsutvalgene som har vært ansvarlig for drøftingene, men fra 2010 er det bare ett utvalg, siden de tidligere utvalgene for hhv. konsumråstoff, hermetikkråstoff og mel, olje og fôr ble slått sammen. Målet for prisarbeidet er alltid å tilstrebe markedsriktige priser.

Styret har som den viktigste del av sitt arbeid å opprettholde/utvikle omsetningsordninger som sikrer en rasjonell avvikling av fisket, samtidig som det sikrer fisker gode priser, og kjøperne råstoff. Sildelaget søker kontinuerlig å forbedre rutineene rundt auksjonen. I dette ligger også at mest mulig relevant informasjon gjøres tilgjengelig. Det tilstrebes derfor at Sildelaget som internasjonal markeds plass for pelagisk råstoff, skal fungere så optimalt som mulig for både land- og sjøside.

Styret er stadig av den oppfatning at ingen annen omsetningsform er dokumentert som mer egnet til å ivareta fiskernes interesser og samtidig mer samfunnsnyttig enn den form for omsetning av pelagiske fiskeslag som Norges Sildesalgslag organiserer. Dette har også uavhengig forskning bekreftet.

I 2010 ble det gjennom laget omsatt 2,0 mill. tonn råstoff, til en samlet verdi av 6,8 mrd. kroner. Styret konstaterer at dette som årsresultat gav ny nominell omsetningsrekord ikke bare for laget som helhet, men også for norske fiskere som

omsatte for nær 6 mrd. kroner i 2010. Vi må tilbake til 2001 og 2002 for å finne en omsetning som passerte 6 mrd. kroner. Selv om omsetningen av nvg-sild og hestmakrell i 2010 ble lavere enn året før, bidro økt kvantum av makrell og andre fiskeslag til rekordomsetningen.

Utenlandsk andel av omsetningen målt i verdi, utgjorde ca. 12 % – en liten nedgang fra året før. Andelen til mel & olje utgjorde en noe høyere andel enn i 2009; ca. 13 % av totalomsetningen. Kvantumsmessig utgjorde mel & olje ca. 25 % – en noe høyere andel enn i 2009.

Styret er tilfreds med at eksporten av pelagiske fiskeslag har holdt seg gjennom 2010 og at prisene har vist tegn til positiv utvikling, særlig på tampen av året. Pelagisk fisk er stadig både sunn og rimelig mat for store befolkningsgrupper i verden. *Norsk sild alene metter mer enn 5 millioner mennesker daglig!*

Basert på Eksportutvalgets statistikker fremgår det at de pelagiske fiskeslagene til konsum sto for innpå 7,3 mrd. kroner i 2010, noe som utgjør en ørliten økning fra året før. I alt ble det i 2010 eksportert sjømat for nesten 54 mrd. kroner, noe som er ny rekord og målt i verdi over 9 mrd. høyere enn året før. Aldri har verden spist mer norsk sjømat enn i 2010; 37 millioner måltider hver dag. – Den pelagiske andelen har imidlertid gått noe tilbake sammenlignet med 2009.

I tillegg til disse konsumtallene, kommer verdien av mel og olje til eksport. I 2010 utgjorde dette ca. 900 mill. kroner, mot vel 700 mill. kroner i 2009.

Russland beholdt posisjonen som det største markedet for norsk, pelagisk fisk også i 2010. Forbruksmønsteret i Russland endrer seg: Forbruket er fortsatt godt for pelagisk fisk, men eksporten gikk volummessig noe tilbake sammenlignet med året før. Japan var det nest største markedet for pelagisk i 2010 fulgt av Nigeria som hadde vekst i forhold til 2009 og dermed kom foran Ukraina.

Nigeria ble målt i volum, det største markedet for sild i 2010 med hele 129.000 tonn. Russland fulgte like bak med knappe 122.000 tonn sild. – Nigeria, Russland og Ukraina sto for over 70 % av sildeeksporten i 2010. For flere detaljer omkring markedene for pelagisk fisk, vises det ellers til markedskapitlet lengre bak i årsmeldingen.

Når det gjelder mel og olje konstaterer styret at markedsprisene som ligger til grunn for minsteprisene økte med 9 % for fiskemel og 58 % for fiskeolje. Gjennomsnittsprisen for alt råstoff omsatt til fiskemel og fiskeolje økte fra kr. 1,33 pr. kg. til kr. 1,92 pr. kg i 2010 (+ 38 %).

Mel- og oljeomsetningen gjennom året gikk stort sett tilfredsstillende. For flere detaljer vises til nærmere orientering om råstoff til mel og olje i kapitlet 'Driftsmeldingen' og omtalen av de enkelte fiskerier.

2.2 Økonomiske forhold

Det er i 2010 omsatt for 6 810 mill kr gjennom Norges Sildesalgslag, mot 5 746 mill kr i 2009. Dette ga en samlet lagsavgift på 44 mill kr mot 37 mill kr i 2009. Gjennomsnittlig avgift for omsetning gjennom laget har i 2010 vært 0,64 %, samme som i 2009. Lagets samlede driftsinntekter økte fra 47,8 mill kr i 2009 til 55,5 mill kr i 2010.

Lagets samlede driftskostnader økte fra 47,7 mill kr i 2009 til 60 mill kr i 2010.

Forvaltningen av lagets formue og likvide midler gav en netto regnskapsmessig inntekt på 15,7 mill kr i 2010, mot 48 mill kr i 2009. Urealisert kursgevinst er i løpet av 2010 økt med 12,3 mill kr. Ved utgangen av 2010 hadde laget en urealisert kursreserve i sin verdipapirportefølje på 28,7 mill kr.

Samlet viser lagets regnskap for 2010 et overskudd etter skatt på 7,9 mill kr, mot 34,4 mill kr i 2009. Ved utgangen av 2010 hadde Norges Sildesalgslag en samlet bokført egenkapital på 192,4 mill kr, mot 184,5 mill kr i begynnelsen av året.

Konsernet Norges Sildesalgslag hadde i 2010 et driftsresultat på 1,2 mill kr mot 4,1 mill kr i 2009. Konsernets netto finansposter var en inntekt på 16,7 mill kr i 2010, mot 46,8 mill kr i 2009.

Konsernet hadde i 2010 et overskudd etter skatt på 13,4 mill kr, mot 37,1 mill kr i 2009. Ved utgangen av 2010 hadde konsernet en samlet bokført egenkapital på 170,6 mill kr, mot 157,3 mill kr i begynnelsen av året.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2010 er satt opp under denne forutsetningen.

2.3 Arbeidsmiljø, bemanning og organisering

Sildelaget har en godt motivert stab og arbeidsmiljøet må betegnes som godt. I henhold til gjeldende lover og forskrifter føres der oversikt over totalt sykefravær blant de ansatte. I 2010 var det totale sykefraværet 5,0 % mot 4,0 % i 2009.

Ved årets utgang var det i Norges Sildesalgslag 41,5 årsverk. I tillegg kommer 1 årsverk tilknyttet Sildinvest AS. De ansatte er hovedsakelig lokalisert i Slottsgt 3 i Bergen, mens lagets 5 kontrollører har hjemmekontor.

Kvinneandelen blant de ansatte var ved årets utgang 36 %. I styret var kvinneandelen 17 %.

For øvrig påvirker ikke laget det ytre miljø.

2.4 Datterselskaper

Lagets aktiviteter ut over førstehåndsomsetningen er i samsvar med lagets vedtekter organisert i et eget selskap, Sildinvest AS. Virksomheten omfatter eiendomsvirksomhet og eierandeler i andre selskaper. Sildinvest AS hadde i 2010 et resultat på 5,4 mill kr etter skatt, mot 2,7 mill kr i 2009.

2.5 Oppfølging av Representantskapets vedtak 3. – 4. juni 2010

I forbindelse med Representantskapets vedtak i juni i år skal særlig tre saker nevnes for videre oppfølging:

1. Auksjonsomsetningen gjennom Norges Sildesalgslag under skiftende forutsetninger

I vedtaket opprettholdt Representantskapet at auksjonen skal være det bærende prinsipp for førstehåndsomsetning av pelagisk fisk gjennom Norges Sildesalgslag, dog likevel slik at praksisen med direkteleveringsavtaler videreføres.

Representantskapet gav likevel styret anledning til å teste ut nye omsetningsformer dersom dette ansees formålstjenlig. Representantskapet la videre vekt på at styret skal prioritere arbeidet med å tilrettelegge for et finansielt marked for prising av pelagisk fisk.

Når det gjelder kravet om å avvikle muligheten for bud utenom utbudsområdet, advarte Representantskapet styret mot å akseptere dette. Når det gjelder det siste ble det av administrasjon og styre umiddelbart tatt et initiativ og drøftinger fant sted hvorefter det ble innført en ordning med to utbudsområder.

Når det gjelder oppfølging av saken med tilrettelegging for et finansielt marked, er dette fulgt opp, og arbeidet pågår fortsatt for å avklare en del praktiske sider.

2. Ressurssituasjonen i pelagisk sektor, samt havklimatendring og virkningene på marine økosystemer

I tillegg til å uttrykke tilfredshet og forventning rundt utviklingen av bestandene, la Representantskapet vekt på at styret måtte sette fokus på de omsetningsmessige utfordringene et endret vandringsmønster for makrellen kan medføre.

Også når det gjelder lodde var Representantskapet opptatt av utviklingen fremover og at det blir arbeidet aktivt for å kunne få frem en forvaltningsmodell for lodde i Barentshavet som kan bidra til årlige og dermed mer jevne uttak.

Både i ressursammenheng og med hensyn til klimaovervåking, ville Representantskapet at forskningen opprettholdes og om mulig intensiveres, og at styret arbeider for å påvirke myndighetene i denne retning. Representantskapet understreket at kunnskap i dette feltet er særdeles viktig for å kunne være forberedt på utviklingen i havområdene og derigjennom hvordan næringen skal kunne takle dette i årene som kommer.

Ressursutviklingen og forskning tilknyttet både større forståelse av bestandene og klimaets innflytelse, er fulgt opp der det er naturlig å bidra til denne type kunnskapsservering. Innenfor de budsjetttrammer styret årlig setter for FoU vil dette ha sin plass. (Se også pkt 3 under)

3. Pris og marked for produkter fra pelagisk sektor

I likhet med punktet ovenfor der Representantskapet tok til orde for å opprettholde trykket på forskning innenfor feltet ressurs og klima, var også Representantskapet i saken om pris/marked opptatt av at det kontinuerlig arbeides med å skaffe tilveie kunnskap om markedene og deres utvikling. Representantskapet ba styret opprettholde sin støtte til forskningsarbeid rettet mot markedsforståelse. I tillegg understreket Representantskapet at Norges Sildesalgslag også har en stor kontaktflate gjennom nettsidene som kan spre kunnskap til næringen.

Arbeidet følges opp som en del av lagets strategi og har sin plass i budsjettet for 2011 slik det også har vært de senere år.

2.6 Styrets arbeid

Styret hadde seks møter i løpet av 2010, – inklusive det konstituerende møtet i juni. Arbeidsutvalget har hatt 4 møter.

Årets styresaker har i 2010 først og fremst vært preget av normal, operativ drift i de fleste saksfremleggene.

Som noen av hovedsakene utover de før nevnte oppfølgingssakene fra Representantskapet, kan nevnes:

- Salgsutvalgsstrukturen, der styret etter at en arbeidsgruppe ble nedsatt høsten 2009, diskuterte behovet for å opprettholde tre ulike salgsutvalg. Som de fleste kjenner til, ble de tre utvalgene erstattet av *ett* felles salgsutvalg som

om nødvendig suppleres med ekstra kompetanse hvis enkeltsaker krever det.

- Fiskeri- og Kystdepartementet orienterte styret på møtet i februar om innholdet og konsekvenser av den nye havressursloven.
- Den nye kvalitetsreformen var i løpet av året ute til høring, en sak som styret behandlet og uttalte seg om.
- Som en oppfølging av lagets strategi, er en handlingsplan for laget gjennomgått og diskutert både på sommermøtet og møtet før jul.
- Lagets betalingsbetingelser har vært et tilbakevendende tema og fra
- 1. september 2010 ble 30 dagers kreditt innført overfor kjøperne. Dette har representert en utfordring i forhold til lagets likviditet, noe som er blitt fulgt nøye opp både av administrasjon og styre i etterkant.
- Et arbeid med å gjennomgå lagets vedtekter ble startet høsten 2010. Behovet meldte seg primært på bakgrunn av den nye samvirkeloven som setter nye krav til salgslagene vedtekter. Men også andre sider ved dagens vedtekter er blitt drøftet. Forslag til endringer vil bli en sak for Representantskapet i 2011.
- Av andre saker kan nevnes arbeidet med årsmeldingen og valg av tema for profilering under messen i Trondheim,
- et bokprosjekt for å samle inn materiale omkring historier og anekdoter fra pelagisk sektor,
- samt oppfølging av ordningen med fangstsertifikater som ble innført 1. januar 2010 og
- etablering av samarbeid med Vest-Norges Fiskesalgslag og Rogaland Fiskesalgslag om felles driftssystemer.

I styrets arbeid retter en alt inn på at laget skal stå for en effektiv omsetning som sikrer fiskerne

- gode og stabile priser,
- gode betalingsbetingelser
- like muligheter innenfor omsetningssystemene og
- god informasjonsflyt og elektroniske tjenester på et høyt nivå.

Styret og laget som helhet er opptatt av å legge vekt på samfunnsengasjement og -ansvar, slik at ikke lagets målsetting eller drift skal komme i konflikt med krav til ryddighet og troverdighet. Norges Sildesalgslag er dessuten i økende grad opptatt av å kunne bidra til å gjøre sitt for at norsk fiskerinæring skal fremstå som miljøbevisst.

Styret er ellers fornøyd med den konstruktive dialogen som er blitt ført både med landsiden og

norske myndigheter i 2010. Styret setter seg som mål å sørge for at denne dialogen opprettholdes for å sikre en god, felles næringsutvikling. Styret ser det også som en prioritert oppgave å opprettholde konkurransekraften til den pelagiske markedsplassen. Som redskap for å opprettholde lagets funksjoner på en måte som flertallet av norske fiskere og samfunnet for øvrig finner tjenlig, finner styret salgslagsordningen som den nyttigste form for førstehåndsomsetning fellesskapet kan få. Et velfungerende salgslag også når det

gjelder formidling av informasjon og elektroniske tjenester, kan kun opprettholdes ved å satse på høy standard i utførelsen av lagets oppgaver både overfor medlemmer, kjøperne av pelagisk råstoff og i forhold til de samfunnsmessige oppgaver laget er satt til å skjøtte. Lagets omdømme er og blir alfa og omega.

Styret vil til slutt takke medlemmer, faglag, kjøpere, myndigheter, andre forbindelser og ansatte for et godt og konstruktivt samarbeid i 2010.

Offentlege institusjonar kan tinge fleire
eksemplar frå:
Servicesenteret for departementa
Post og distribusjon
E-post: publikasjonsbestilling@dss.dep.no
www.publikasjoner.dep.no

Opplysningar om abonnement, laussal og
pris får ein hjå:
Fagbokforlaget
Postboks 6050, Postterminalen
5892 Bergen
E-post: offpub@fagbokforlaget.no
Telefon: 55 38 66 00
Faks: 55 38 66 01
www.fagbokforlaget.no/offpub

Publikasjonen er også tilgjengeleg på
www.regjeringa.no

Trykk: 07 Aurskog AS 03/2012

